Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Digesten - Cod. Aug. perg. 8

Justinian <I., Byzantinisches Reich, Kaiser>

[Reichenau ?], [1. Hälfte 15. Jh.]

Liber I

urn:nbn:de:bsz:31-41343

Visual Library

[illegible]

Bibliotheca Monasterii B. M. Virg. in Augia Divite.

Incipit liber primus de novi operis nuntiatione.

Hoc edicto promittitur ut sive iure sive iniuria opus fiat per nuntiationem inhiberetur, deinde remitteretur prohibitio hactenus quatenus prohibendi ius is qui nuntiasset non haberet. Hoc autem edictum remediumque operis novi nuntiationis adversus futura opera inductum est, non adversus praeterita, id est adversus ea que nondum facta sunt ne fiant. Nam si quid operis novi fuerit factum quod fieri non debuit, cessat edictum de operis novi nuntiatione et erit transeundum ad interdictum quod vi aut clam olim factum fuerit, quod erit ut restituatur; et quod in locis sacris vel religiosis, ne quid in flumine publico ripave publica fiat. Nam his interdictis restituetur si quid illicite factum est.

Nuntiatio ex hoc edicto non habet necessariam praetoris aditionem: potest enim nuntiare quis et si eum non adierit. Item nuntiationem et nostro et alieno nomine facere possumus. Item nuntiatio omnibus diebus fieri potest. Adversus absentes et invitos et ignorantes operis novi nuntiatio procedit. In operis autem novi nuntiatione possessorem adversarium facimus.

Si priusquam novum opus nuntiatum est ante remissionem aedificaverit, deinde coeperit agere ius sibi esse ita aedificatum habere, praetor ei actionem denegare debet et interdictum in eum de opere novo restituendo reddere. Potest quis nuntiare et ignorans quid opus fieret. Et per operis novi nuntiationem committitur, sed et litigatores praeter iurisdictioni. Inde quaeritur, ait Celsus libro xxii digestorum, si post nuntiatum opus nuntiator conveniat ubi eum adversario ut opus faceret, an danda sit exceptio conventionis. Et ait Celsus tantam necesse periculum ne pactio privato iussu praetoris anteposita videatur. Quid enim aliud agebat praetor quam hoc ut controversias eorum dirimeret? A quibus si sponte recesserint, debebit id ratum habere. Opus novum facere videtur qui aut aedificando ...

[illegible]

De novo op.

aut certum exitum aliquid:
prestitum facienti opus nuntiat.

De autem edicto non
ita opera complectitur sed
a sola quæ iuncta sunt solo quæ
edificatio vel demolitio in
certo opere novi aliquid
tuice idcirco placuit ut si quis
messem faciat aut aliquid fuce
ad: unicum puteum quam
quis opus faciat tui alibi etiam si
prius quod ea opera quæ in
solo sunt pertinet hæc edicti

Si quis edificii ruentis fui
dat ut reficiat an novum
opus nunciare ea possimus
nutantes et magis ne possi
mus. Hic enim non opus no
vum fiat si vetus substituen
do remedium adhibet. Sua
a merita opera sive certa o
pera in multis ut magis
opus novum fiat nunciatio et
ab eterno locum habet si in privato
sive in publico opus faciat.

Nunc videamus quib:
et causis fiat hæc nunciatio et quæ prone nunciant
quib: quibus locis fiat nunciatio
quis effectus sit nunciationis

Nunciatio a fit ut nun
tius consentiendi causa ani
mum repellendi aut pu
tantium vicinum gra.
iuriam aut ne quis proh
bendi ab quod licetum vel
ut dampnum facti cauceatur
non ut ab eo qui forte in
publico vel in privato qo
molitur aut si quid contra
legem edicta principum quæ
quæ da edificator facta fuit
fieret vel in sacro vel in loco
religioso vel in pu. vel pa ne
fluminis quib: ex causis ut
interdicta prohibentur.

Si quis in mari vel litore

edificet hic et si in suo vel ne
gotio
fecerit ut ei contra fiui fac
Si quis quidem edificium
tem ubi prius nullo unquam p
hibuerit nisi opus novum nuncia
ut nisi certum cui potest si
forte damnum infecta vicini
cauen. Finis mi consu
ulendi causa aut damnum repel
lendi causa opus novum nuncia re
potest is ad quem res pertinet.

Si sufficiunt autem
opus novum suo noie nun
cari non potest. si pauperior
o noie nuncare potest ut
vendicet expensis fit. ab eo q
opus novum faciat que
vendicatio prabet ei qui ex
pensis fuit opus novum
fieri non est. Nor.

Si autem edicto publico nuncian
it iuste ait nuncatio ne
cui sicut alienis mem
ita alienis etiam magis
potest vel ea non est multo
se alii edificare. si ab eo
usufructuarius fiat prete
ritum fit: delebit. Quam.

Quam nuncatio locum
habet si quid fiat novum opus
nuncatio locum habet. alii
Si in loco si quid fiat ab
ecclesiastico nuncatio locum
habet adversus iudicem.
Plane si iudex in ecclesia
eo quod facit non poss
um ego secus novum op:
ci nuncare si ei prohibeo
coidunctionem iudici ecclesiastico
propter. q si secus meus in
insula novum opus faciat
et ego prohibeam habeam cum n
ecclesiam ne opus novum
faciat nuncare ei possim
et putat lab. non posse deni
tiam qr possim ei alia:
re prete edificant hæc est
propter prætorem vel prætorem

Q. e. u. p. m. p. n. ædificii possint ponantur alu. hæc quadam ed
figia fea sunt tunc dic rem nunciaco dic pedorum
quidem rem adversus edificia que fiunt in privato. sacrd.
potest exemplum qui ea publica nun. phis enim opus
tedea. a. ne quid in loco sacro ne quid in loco religioso
ne quid in loco publico de flumine ubi tue quid ut flu. pu
pa. ne. ens. si autem fiat ut ts. de it. di. l. m nu
precedentis. l. siquis. qr solum edit edificio q. al non est
nullo uter. p. nuat
ti fie. si nam gen
eum pratis hi fi
aco de ea fiat no
al ut. j. de aqua. ir
do. l. quinis. de fl
l. l. §. si in man. i
l. ne quid in loco.
pu. l. utrq. l. m
utore. ea. privata
publica sic qi ut
modo dim. potest
ere una. quia dap
ni impellendi ut
subiat. mr. nunc
que prone possit
nuncare ut posi
tuo mandu de pu
blicq. l. m. primaq
u. §. f. quid omisa
ues. vnde. nunc p
sone que possint
nuncare. il. si ei
pu. uty. ille ad q.
res no prim u ro
nes cuio ut. l. c. p
nuncaali. §. fi. il. j.
primz. ut iuy dim
il bone fi. pos. il
qr uis in re ut
j. de v. sig. l. ubum
illo prius ut in ai
plit aura il. i pu
aali. §. si ego. il. c
dito dum. qdem si
nullum fuit ms si
ti ostendat se hec
ut ts. c. l. i. §. i. i phi
pos. nec uiano n
dno. pauntorio. s.
qi pauator ui rem
fiam adne ostat
utis ut ts. usufr.
qadm cauceat. l.
i. m fi. il. s. az. si vz
quod quiz si pos
si ut ts. c. §. item
nuncaacdnem set
non sic quasi p su
a re ut ute vendi
cari. p offessoriam
g. l. fructuario. m
fiunt. quia in eo
cent infec ut ts.
si fuit ven. l. lo
a corpus. §. m of
fessoria. no ce. na
m primo stam ei
pom dr ut ts. fiuf
usf. p. l. fructuario
al. §. m. l. uti f. ul.

Si autem. s qi
in uano edificio
edificanti nuncat
si qi dijo. s. edific
anti. nuncaco. pu
nitorio ngic. tuz
smt. s. dno oimo
quia i plib: mod
dim cogit ut ts. s.
quib: mo. usuf. a

l. repeti. §. fi. il. s. zio e lona ro. j. l. pt. §. q si socius. viamu
s. pdunitorio. pot. s. pauuitorio. quia no pot. uis cum no
ce. qi pnuncaacdm ce hoc edo si p offessoriam pti ag. q ut
numq ut subiat. fea. i. opc fpo a dno. pete unuf. p offes
oriam in rem si no fiut intempnc usuf. nuntiace rei
tunc cum quicunq dnm acqe de dolo ul ce testo ut
s. quib: mo. usuf. a repeti. §. i. si m eo q hoc dr i s. l. pt. §.
f. m pu. usuf. non posse nunciare. §. l. de remissi. l. i. §. l. §
uliano. solo ibi dic. posse nuncare ut hat ut ut mti ut
te opis no. nun. hic non posse ut hat directe intentari
ul ibi cepit uti fiuf pic no sic intentio. ut. j. de via vi
ar. l. m. §. nu vi. i. §. pt. ul intelige illam siu utram sin
lo. ut posit usuaire uano ut i no dno ut i s ut pau
uter in rem suam ut no dns ut s. l. pt. m fi. alij dnt sic
distingui ut hic m lig dic. si mutato loco fit opus nec
nunciare posit usuffructuarius ut ibi si aut in solo
eo quo e usuf. nunc nec dno nec ecco nunciat. si
in personali iuriute sic distinguitur ut hic i s. l. pt. in re
ali si e nutica nec ce. aliq ut. j. cl. qr uiam si urbana
o dnm ut. j. e. de pupillo. §. uporima i s. de iniu. ut. p.
l. nec iniuriis. §. fi. i que sit. ro. qr. ro. i non solutur
si i. diat si iuf quis usuaf. ul petate uiam pdn nu
ciare pot alti edificanti o iuf tl tem uiano pdio ad
iram ut diat. l. illa nec iniuriis si m rustico personalem
ul realem iniuriam hat no pot ut. j. e. qui viam si p
distinguebat iuriam ab urbana antiqua e regula
in lege illa nec sin p. l. s. fam. i. i. i. nudico posi dia. ii i

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

in loco mio edificet equi est
nec novum opus nunciatione
nisi prius in locis consistant
uelle. Sextus pedum dis
finit distantiam esse eam opi
novum nunciationis aut:
natinalis aut publicam.
aut in publicam. Natura
lem eam in prias edes qo
mittitur: aut edificatur
in mio publica eam sam es
cens leges aut senatus o
sulta. Edes q: primapriz
per opus novum nunciato
ne tuentur. Imponam
eam quis postea quam ur
sum dimiserit alter auxit
loc est pena q: surtitem e
dile: suis imposuit consen
tiente fecit. Demum
isse a: oportebit quicens
quis in mio edificare l in
prin immittere ut plere:
inuit nichil a: esse cum per
prorem uel p manum a. pla
pilli iactum prius quam op
is novum nunciatione cepe
opus novum nunciatione pres
sore cum facerunt cum
nunciauerint: aut si in su
o quod faciat uicin: quo
b nocitat. tunc nunciatio no
ui operis aut necessa nob. si
forte in mio aliquo facere pere
et quis equissimum uicin
intellecto. ruinis eum q: iu
aut clam ut iti possitis
interito uti. Si qui nu
ce ut cloacas uellit reficere
l purgare opus novum nu
ciatione metro no prohibet
eum publice salutis et secu
ritatis interest q cloacas
purgam et nuce. Pere
a prore qualiter cetera cp opi
excepte quor: mora periculi
aliq: allatura est nam in
locis quoq: contentionem

putant novum opus nu
ciationem quis enim du
bitat multo melius esse
omitti novum opus nun
tiationem quam impedi
opus novum nescessam u
gentem instructionem.
Occiens a: lxx pe locum:
Ex quo cens dilatio pericu
li allatura est prius si op
novum prinunciauerit uelu
ti si in claras uel in muri
reficiendis aliquid fieri
cham mis apud iudicem
quem celebre an talia opi
fimit ut contempnunti
atio celerit nam si appru
cerit ut in dcaca iuno ue e
o ue loco cuius mora peri
culum allatura est dicen d
dum est no esse uerendum ne
is nunciatio noceat. Q
novum opus nunciat una
re: no calumpnie eam no
num opus nunciare. Ixx i
uiandi auctore prore re
feritur tecto no erigit
ur unet is q denunciat
novum opus aliquam ui
uiandi erigatur auctore
prore. Si in nunciat ne
esse lx demonstrare i quo
loco opus novum denun
ciet statuto eo in denun
ciatum est ubi possit edi
ficare et ubi interiabsti
nendum est. Occiens
a: lxx demonstratio fa
ciendi quicens in prore
fit nunciatio. certum:
si in toto op fiat non est
nece demonstrare sed lxx
prim dicere. Si in plu
locis opus fiat uel in una
nunciatio sufficiat an uno
plus nunciationes sint ne
esse et aut iuliani. b. in di
q: in re presenti fit nun

mora e piculum ablatum q: no mutat religionem. b pe
i. ut nunciatio omittat qua cautum e cessare nunciatione
dis. ut de nouo faciendis. ac. o tempum. publica autem in
specta. ac. apparuit nunciatione de fum. qc. p sine nam
non uinctur an ego dabitur libellus sup quo uin
ne. sic ar. e. de lit. o. auct offerantur: q
que aut acto. ia
facium. et si edo
ut inst. de mo
ctis. §. fi. si quid
petetur: re. ut nu
ciatio firma ma
neat. ille non pe
cedet in ope. i. de
gnabitur. i in qo
quali. ut p iactu
lapilli ut alius l
dic quali: i. pe na
lem eam ut pub
licam ut in potiu
am. i in qlitium p
l. §. pe. i sic de fa
cto mo ultimo
remittitur nun
ciatione qua re. ut o
firmabitur ut s
e. l. j. n. re. prore. e
te fino alege si d
a prore mo extio
qui ice eam mo
yeat ut apte mp
senga prores iu
m. si quid auctor
mbitur. re. alieu
facet iuuat alio
instantes ri subie
idcco re. uiet si
qn nunciat no
uum opus. ar. et
agati. ut exigat:
s. si an nunciatio
ut exigitur abe
eo an nunciatur
novum opus i
no. hic sacrinc
tum calumnie
tracte omitti s
no. e. de iur. cal.
n. §. si qua. nec
mutr. exisse non
ut ibi item et. §.
e. l. i. §. n. so ad
ut nunciare ha
at non e opus a
dm ut ibi si op
non mutatione
to calumpnie e
ut hic item fac.
l. tri. l. qm bona
§. plr. ts. de edil.
l. siquis ex ar. ei
ts. de inf. iur. l.
ut sin mydum
ad pet. §. qui ius
uiandum eo
nunciat. ad o. i
fic. s. de reuen.
l. si in rem i fiat
p nob q res et
eq. racco sunt
libelle ponendi
satiue eo. sic. s. de
eden. l. i. in prin. i
de re ne opus fiat.
sic ts. de mr acc.
si defensor. §. i. si
si sit in manum seo
si in plu locis ut
l. §. pe. si in plu
quia in re presenti

ut. s. e. l. i. §. nunciatione rbnt b quidam pnciapum. l. re
missiones. ar. p nob et. b. qm dicimus in anno legato
pia et legata. i plures pscipere ut no. e. de pe. tes. an.
l. qm non sum. §. in lns i fiat. j. de fideiuc. l. lxs. §. qd
si b sunt si ar. §. j. de duobi re. l. n. Si si an nunciatione al
nunciatione al nunciationem i subinuiti tunc pp. sacrediti. i
cum in priuato sit opus. remisit. cum in publico ut. i. e. j.
non solum. §. n. ij. de pto. sh. l. i. §. plr. non fiet. quia offe
si non offerat ut. j. e. l. stipl. §. i. opis. s. faciendi a. omissa
i non fia hic cum in publico non potit edificari i post
facta cetera nisi apparet quo uir edificat ut. j. e. prore. §. q
autem mi. ut dic omissa. i. remissa. b remedium. l. posse
offer in satisductem veniendi. uenitur cum ad prorem
remittitur nunciatio q fit satisfiecte pstita ut remissa
de operemolliendo si iuste fiat nunciatio ul i alia mt
potita satisdacte. ignoscentur prore iuste nunciatio
ago pi q. fiat in nunciatione prores ut. s. e. l. i. §. nunciat
iatio. ibi idem in omi edito ul mitto prores q fit resti
tuere indulget acc. ul i cum restitutione que uir ac
cois tertium ut acto de dolo. iq metus ca. l. idem putat
al. l. metum. §. b. ts. §. et si edito resto si no restitutionem
otinat spalem uere e ut adeatur ul ut detur ago sin
quosdam ut. s. de minor. q si minor. §. fi. ui ut efficace
estimat accedere ut. e. et quibz ca. i. §. idem in breuio
pos editali q in decretali uere e adm. ut les de iuris

tatio ideo plures nuciationes necessarias consequitur remissiones. Si vero nuntiatio operis nuntiationem fuerit nouum operis nuntiatione satisfecerit repromisserit ueratur per eii non stetit quoniam bonum iuris arbitratu satisfecit repromittatur nec permittere eskac si operis nouum nuntiatio omissa esset.

Alter a hoc remedium utilitatem nam remittit uexationem ad prouenientem iendi et resistendi ut omissa fieret nuntiatio.

Nuntiauerit si non satisfecerit eam item diuina tam latinum nuciato omnino eo remittitur etiam si uerus sit peruator.

Remissionem absentis nomine tenetur ad priuatum siue ad publicam remissio prius satisfacere cogitur. Sustinet enim pro defensoris seo ib satisfatio non prius ad ratiocinationem f. ad operis nouum nuciationem. Si a peitor nouum opus nuciauit et satisfecit ut satisfecerit cum iudicio aliis eii uta ne ui in faciat quo minus edificam et interdico eii ordinatio solum satisfacere quia res sustinet defensoris.

Ideo nec exceptio procuratoris tunc opponere debet ut satisfaciat cogendus est remittere diuinum latinum.

Si satisdationem non dabit submouendus erit a certe antice nouum operis et actor quas diui noie incedit debet ei denegari. Et tutori i

actoris alii dicit quia uir hac mandatum cum habet mandatum denuntiando. ar. s. de pen. l. ad legatum, si in quia quia sic ut. s. de pau. l. m opus mi. so. 10. ibi satid ad hoc quia prosequitur administrum uenire in pos ad destinatorem opus iui satisdat ne dus uenet o in re uel. ut. s. de pen. l. pomp. §. si ris. secus ubi defendit respondendo ut hic. l. de iudicato ab executore in habenda ut sui. p. die fiducia. accio

Et si satisdare nes. si quas intedit ut. s. de pau. l. nuntere §. pena 1 e. de pau. hac

Ecce. Si tutor nuncatur. fac. ll. opus al nuncant 1 tunc idem tutor 1 fac. pd fui. l. medium. §. qui tutelam. Non solum. q. lex ista dicitur iam si totum hu

actor nouum opus denuntiatur. Paul.

Non solum primo uicino sed superioribus facientibus nuciant opus nouum potest. Tam et sustinuit quedam intuentibus medius locis l. publicis ut priuatis et possit.

Quo opus nouum nunciat si nouum opus quod iam fecerit in testatione refert ut appareat quod postea fecerit. Si iam te posse nunciauerit opus nouum nó alias uis edificandi libris quam si satisdedis quod si nuciano tibi ne eo ad ossi legis in loco publico facias repugnare debebis quin de eo opere nunc alieno conetur in eo et tanquam alienum uinis petitor repromissione contentus esse debeo. Scienda est facta operis nouum nuntiatione cum nuncatum est abstinere opere donec cauetur uel donec remissio nuntiationis fiat. Tunc ei si uis edificandi habeat repugnet edificabit si ut prudentia in pir qó postea edificare sit modulet fluuiat oris quia nuciat gui ut sumantur confirmari quae prouenire solet. Et dorte eius qui nuntiauit et nuntiatio sicut uiam cuiatione quibus modis finitur uis prohibendi. Quod si eius nouum operis nuciatio cessit uel ceteris alienantibus non extinguitur nuntiatio operis nouum id quod eo apparet quod instipice quia et causa interponitur i lex rechis nitio fiat. Creditor cui pignoris nomine primum tenet permittere

et auctoris nouum opus interuenuntiatur. Paul.

Non solum primo uicino sed superioribus facientibus nuciant opus nouum potest. Tam et sustinuit quedam intuentibus medius locis l. publicis ut priuatis et possit.

Quo opus nouum nunciat si nouum opus quod iam fecerit in testatione refert ut appareat quod postea fecerit. Si iam te posse nunciauerit opus nouum nó alias uis edificandi libris quam si satisdedis quod si nuciano tibi ne eo ad ossi legis in loco publico facias repugnare debebis quin de eo opere nunc alieno conetur in eo et tanquam alienum uinis petitor repromissione contentus esse debeo. Scienda est facta operis nouum nuntiatione cum nuncatum est abstinere opere donec cauetur uel donec remissio nuntiationis fiat. Tunc ei si uis edificandi habeat repugnet edificabit si ut prudentia in pir qó postea edificare sit modulet fluuiat oris quia nuciat gui ut sumantur confirmari quae prouenire solet. Et dorte eius qui nuntiauit et nuntiatio sicut uiam cuiatione quibus modis finitur uis prohibendi. Quod si eius nouum operis nuciatio cessit uel ceteris alienantibus non extinguitur nuntiatio operis nouum id quod eo apparet quod instipice quia et causa interponitur i lex rechis nitio fiat. Creditor cui pignoris nomine primum tenet permittere

nam substitutes exemplificant de ea quae magis e dubia si de importia cum eros sint eae numerandi ut. s. e. de pupil. §. certas quedam. quia uitane non pertinae ut. s. de si. ut. p. l. qui sella §. f. possunt. ut. s. si sunt ven. loca §. si. ll. f. 1 de sunt in b. l. substitutes §. pit 1 s. eia. p. l. m hadeadis §. mi pitis 1 d. a quia pin. ar. l. si pus §. ma 1 §. si. e. opus fam. non pecin ut. s. e. l. i. §. ult. mi testatione. i. nuncatione coram test. ib. fam. d. i. credit. sic s. de mil. nun. l. i. m pn. 1 de rei uen. l. is qui uiam. al. §. uabitur. mplanda quantum postea fiet sic 1 j. s. ut p. pan. ac. fam sit. septu nun aacc. Sicut nu. f. pinato q. est semp si nu. si non nu. edificet. ut. s. e. l. i. i pn. ii ut. s. e. de pupillo. §. si quis nu os 1 §. f. 1 l. i. §. i. satisdedis. cum fideiussore ut. s. qui satda. i. i. mlaco pit. cr lor apparet q. hic qui nuncat deu at dec cum gnare nuncat. 10. repni tt. si fideiussore ut. ar. e. de p. sig. l. si nuc. eo opr. l. pin. ho m eo. pinato. de leo. ut. j. de pto. th. l. i. §. pit. nec tu tunc edificab in pir. il oftet quo ut ut. j. e. l. pto. §. si aut. eo e in damno m fecto quia p eo q. in pir. ut satda tum si damnum tunc ut. j. e. l. pto. m pn. 1 §. de eo opo que e ar. e. si ibi in pinato cauetis loc pinato loco ut nu. nuncantis que ro ad pu. no extendit. quar dist quidam ee sin le p opo q. fit in flumine pu. seais ma lis publicas locis ut. ar. j. de inp. nu. l. i. §. i. ii d. q. qui iuste in pam face cau cat ni satdet sm qualitate p sone si ste in pn in pa no e pu. si pinata eo qui qui ida pr possident ut quit de ri. di. §. in pa. 1 §. §. p. e. esse e ar. leges un e idem ni alius publicas loca. j. e. l. i. funta. §. si quid 1 §. sii. quadre dic q. ibi mag. pialium tuetur. 1 id ma ior scaurkas exigitur cum bitare p sit i edib obscitatis ut. s. de sunt in. p. l. bina. 1 hic sunt ar. de p. ad p. 1 de pu. ad pu. Sacrilegium opteric ui nelit testim q. fieret ut. j. e. p. to. 1 s opre p expedire potuit. at 1 s. de inst. iuri. l. i. m pn. donec cauetur. de ope demolliendo. a. 1 fac. s. de pu. §. si uc. item facit. s. usufr. sudim. ca. l. i. §. i dane si non statim poe cane ut fil hic dia. ut. e. de edific. p. 1 l. fi. q. e. si plene dicens. j. e. p. to. remissio. et pissim quia cum nuncaunt. ut. s. e. l. i. §. i. n. 1 §. i. ante e. no. m pu to ut. j. p. to. §. si aut postea. s. pr nun aacionem. modulos. i. nullum p eor dulos ut tractum qui ap uti q. cum si dissonente iudice. offeruntur. mt se si si non psumpsit tenet nuncaco i ante eum destruetur opus nisi p. iaunt quitum postea sit fam. sm. qd. aoz te extinguit. imo 1 2 q. no ut. j. e. p. §. si medictum si hic mad de ope aut fem 1 sic res cant introg. ubi uo cant integra. ar. inst. nun. §. ite si ad le 1 s. de vi. oni. au. l. quia. 1 hic no

fuiat satdatum ut repromissum. j. sic. alienacoe. loi cum. o templacoe fea est nuncaco cui sint forte debetur. 1 sic no obstat. j. e. l. fi. 1 si i cer necessia al ienaco ut p iudicium fam. j. e. l. i. iudico ut dices i rei iu qua fit nuncaco q. e pmissa nec obstat. l. j. e. l. fi. q. i. i. cuncantur e alienata ai cant sua 1 sic nu e pmissa nec obstat. l. j. e. l. fi. q. i. i. cuncantur e alienata ai cant sua 1 sic nu aaco. o. tuebat natuiale cum ibi ab eo cui fem fuiat nuncaco. in ph. i. nu aaco que aut e pmissa ut. s. e. l. i. m pn. de nono tu mi mam pot. e. l. i. q. nuncatum sit. alienauit. p quib nuncatum sit. alienauit. non fro fro ullia satdacoe pstitu quia de ipa nuncaco 1 e essa ut. j. e. l. ult. ad pnu qu morte fac. j. e. l. pl. ad sin qu alienacoe. j. e. l. fi. item ad sin. s. de ali iudi. l. m. §. opus. so. ut. j. e. l. fi. i. dp. quia his. s. renecatur. interpon. quia hic interpo. ta non cant. s. de ope demolliendo. i his eius an fit nuncaco. i qualis ea pa dicens. j. e. sipio filis ro si p pactum si osuetiat 1 p. l. fiat ad q. e. de fideiuss. l. si. si quare secus morte nuncantis q. morte eius an nuncatum. ideo. p. soil e et ea pte et hic an nuncaco in rem ut. s. de pupillo. §. si plum 1 §. s. j. e. l. opus ubi ergo est cautum et stipice anu cautu. s. stipio agitur. o. hac. 1 m solidum dum 1 defunctus sensit omodum et ea stipice quia fuit ei pi tita satdac remissa nuncaco ar ubi no fuit pmissum tenetur ut hic. s. i quitum ad eum pueni ut dolo fcat quo minus pueni ut. j. e. l. p. §. hoc tutdictu 1 l. p. plum. mtuum. de suntite. urbica. al o. j. e. l. qui iudan 1 pl fundi petico a datur ut. s. de sunt. l. a qui 1 fiat. j. f. i. l. qd de a cuitore id remissi. l. i. §. fi. ac opis. in rem fit. i. essos eius no pongitur et enim pi ouam. 10. ut. s. e. de pupillo. §. nuncaacoe 1 §. si quis forte. 1 j. e. l. f. 1 c. ac

dum est de nunc. i. de sunt
ute opus nouū nūciare:
nam ea uendicatio suum
tis datur. V. p.

Opus nouū nūciatio in
fit in m personam et so
lum eo i infantiā fi pot nec tu
tors in ea nūciatione exigi
auctoritas. Plur.

Qui cū intelligenti uehui
fabro nunciatum mfa
tem et finiendum tenet.

Ex nouū opus nūci
atione sicaucatur tanti
stipo pmutiū qnti iudi
catum sit. V. p.

Qm pauator op nouum
nūciat et satisfat iuram
rem dnm solutū et rep ro
missiom dnū prisonā conf
tuisi dns post opus nouū
nūciauerit nitia die que
stipo ex opus nouū nūn
ciatione interposita com
prehensa esset commutti
tur stipo si et si post eam
diem dns nunciauerit no
cōmutatur nam et ipi dno
cum semel nunciauerit nip
mittitur ipi iterū nūciare q
dum stipo ex opus nouū
nūciatione teneret. Si m
remissione a pte ea quo
pus nouum nunciauerit
pauator interdicat po ag
ere pretorem oportet ne fal
sus pauator abstineri nec
ar ut sit indignū quod m
tenuerunt beneficiū pxto
ris amittat. I. Idem.

Qui iam fecit si opus nouū
nūciauerit aduersū eū qui
in iam edificat indui a
git si sententiam uendica
re iso pōr. Plur.

Sl prius quam edificatum
et agetur ius uicino ñ ce
ceds alū tollere nec res

ab eo defendere etiū pres:
iudicis nō alias fructuas
ce cassius aut quam ut e
um cum quo agere cauc
tulerit non prius se edifi
caturum quam multo eg
ussius sibi ce altius tolle
re. Ceterum si cum qui
agere uellet ius sibi esse
aduersario multo altius
tollere eo non defendente si
mili modo officio iudi
cis contineb: ut cauere ali
ui iuberet nec opus no
uū se nunciatum necessi
ficanti iuum factum e
a: re ce actenus is qui rem
nō defenderet punietur.

Qd et uiresiio praze nes
cesse haberet id eum ce:
petitoris partes sustine
re. V. p. Plan.

Sl opus nouū pōr iusse
ut nunciare dem pribu
ut et prior nunciatione
agi ñ pot qi alū si et eum
fcm sit. P. Plur.

Sl pauator op nouum
facientem prohibuerit dno
competit quod in ant dar
interdictum. P. p.

Qui cui si de opus no
uum nunciatio iuri fiat
si quod ex uoluntate oim
opus fiat oms nunciatio
tenebit si uero quidam
ignorant in solid obliga
bie. qi cont eum pretor
fecerit nec ad rem pertinet
cuius solum sit in quo o
pus fiat sed qui eius so
li possessor nuncuatur:
modo si eius nomine op
us fiat. P. Plur.

Qd iend est denegata exe
cutione operis nouū nūci
onis integras actiones
legitimas manere sicut

sit solum si ñ mere q solum unus qui edes non sunt
eds quid ergo dicemus. iz. fiat e qd i m lū solutiū
sufficit eum q omis possores. fiat. i ipe iatū lāt ut. j.
c. l. pōtor. §. si nō litigium. fiat. nam ille tenebitur demoli
ri. Sadiudum e denegatū. qma cuiet edificatori ac
ceds. i negatoriās qū m ieo edificat si hi natuale
aim. manere. ea m aiuis lesionem opus fit. m pris
ceū in quibi. in qmbi agrdes denegat ut. §. e. l. qui vi
am. ii. l. §. si. ii. ii. i ui. §. i. ii. de de pupil. §. siquis nu
pretor. de pnia pte huius edi q. e pbibitor. os ac.
a que fit. tmbi modis pleuc i dmisse dam usqi hic
sequitur unde de sa que e demolitoria sii restitutoria
aim qm qua pōr fcat edm suum pnuntiat eius sūt
que tālia sunt pnuntiat eius uera que talia sunt pōr
ait i. e. quem. al' aim nunciatum ab eo qui uī pot nū
ciare. ne qmd. ipm nunciantis ponit pōr. fieret. l. sup
ea re. de qua re. quidam. nō intendit pretor. remittendi
uelutī si est satdatum ul' si p' eum qui edificauit nō
stetit quo minus satdare ut. j. e. l. pōr. i. §. e. de pupillo
§. si is cui. ii. §. siquis patris. ac. restitias. i. de hiniāt. ac.
dam e. §. e. l. i. in pzm. si idem applicatur edam. si dic q' e
dictum pmit m dictum sic obligo actonem ul' dic qd
edictum e genus quia quilz quod lex sic dz ut. e. de l. ro.
l. leges si iudicium pōris lex ut. §. ponitur edm ul'
mēdam sic dam quia pbib: ut hic dicat statim al' dicat
q uī duos restitui ut inst. de interdictis. §. sunt tii pōt.

Si opus nuna
tiam. p. e. ratione
em ric p pōrem
stā estimacō ul' qi
in uno pir. ul' do
acq ul' qma fuit
satdatum. fcm sit.
qua nō e fm ad
usus edam. co. sit
ii. j. in. aut. c. l. m.
§. non tm. ii. de in
om. in. siquis id
§. doli. i. de aiti. l.
duc. §. fi. i. de adi. ac.
l. legata. i. de adop.
l. l. legata in uti
de leg. mi. qui ve
tante. i. de re iudi.
l. q. nuisit. ac. nūc
iam. ul' nunciati
tenē. ag. i. hoc dicit

Si pauator pbibi
bit. seau si nun
ciauit. no. o. qua
tunc tm si edam
§. e. l. i. §. l. ii. q. nō
placet qma idem
e pbile nūciare
oportet. ut. ii. qd
vi aut. c. l. in qi
pti. i. §. de pauil.
p pauator em ipe
racō ex hoc edi
cto ut. j. e. pōr. §.
non nisi. in iudi
cium. si post demū
aacdem edificauit
si e si sprcta nun
ciacōe i non pred
ita remissioē edi
ficatum est. ac.

Qibz omnibz
qui o ad pri
secu qd fac e quo
ad p edam ut. j. i
fi. l. i. de cisterni
ibus. fiat. q' suffi
cat ut. §. e. de pu
pillo. §. si plium
res. tenebit. ad
pnam i expensa
s: alt qd pnam
tm ut. j. q.
vi aut. c. l. obet
it. §. fi. ii. e. l. §. is
ontum di. siqs
pu. §. fi. fiat. hec
primo oueniunt
non uidetur nā
in pōrtu qd ne
dicit edes fuisse
omnimo quo dic
non mere quis

Preter aut que V. p. gr.
Mccum denuntiatu est ne
quid opris nom fieret q
cessagitur quod in loco a
tq; remissa fuit aut in ca
ca cet ut remittat cessat fe
est id restituas. nec tu
sponitur exhibi ca que in
eodem expressum e ne post
opris nouu nuciatione
quicq; opris fiat aliq; tre
missa nuciatio fiat nul
in uice nuciationis rem
isse satisfactio de opre restitu
endo fuerit satis impoita
Quod q; fiat et si fiaen
di hinc tu coni cetin pretor
ris fiee interim et ro hee de
struere cogitur. sii a nuciau
ns fit locus ubi nuciati
est sui edificatur hinc est
dicto loco cessat. Aut prout q;
fem e restituas. quod fem
e inde restitui n nec nuci
iure fem sit ram sii iure
fem est siue n iure fem e.
interdicti locum habebit.
Quoqua aute quam
remissiem fem fit ut r
lino quod loco remissio is
hetur pro eo hinc e aut si
nullo iure fem cet. Si
quis patus fuerit satisfa
re cum actor stipulari no
lit in ea ca est ut remissi
tolerat nam cu p actore
fiet appnet in ea ca cet ut
remissi tolerat. Dee in
cum perpetuo datur et hoc
di certus: successoribus co
petit. Adhuc ipm est q o
pus fiat nl fem ratu hi
buit interdicto locus erit.
Plane si quis iuratur animi
hoc eius qui opus fiat

itertim hoc competat. sci
endum e labeone existi
masse in eo qd ad cu pre
int dubitarat tam oprar
ut si quid dolo malo ipi
fem sit quomodo pluerit
Non nulli putant ta
actione in fem e danda
quam interdicti q nec
est. Denu aut pretor q
in loci renuntiati e ne
quid opris nom fieret q
tre agitur si de ea re satis
tatu est qd eius noie cau
tu sit ut preter quomodo
satisfectum quomodo in
eo loco fiee liceat nam
si interdicto. Hoc interdictum
prohibitorium est ne q p
hibeat fiee eum nolente
qui satisfecit cet cu primet
ad tre in unu edificia no
tertiqui nec qui equa
interest iure quis edificet
an no iure edificet cu sit
secunus is qui op nouu
nuciauit postea q ei
cautum est. Hoc in
terdicti competit ei q satis
fecit aliqui et illud ut
per se stet quominus sa
tisfectum. pm si satisfactum
no e si repmissu interdic
to hinc locus no erit nec
ni pmittend fuerit i pub
lico loco edificare pr qm
appnetur quo iure quis e
dificet et satisfecit sit qui
tu non pcu et interdicet ce
sat. Si aliqui stetit quo
minus satisfactum nuc no
stat ai interdicto cessat prohibi
tu. Interdicto cessat si
p annu et hedi certis: successo
ribus competit. V. p. l.
Stipulo de nouo opris nu
tiatee ipsum solu quoties
in eo dicat nisi sibi cet p

vbi. q. l. quia. cuius at eius. s. opris noie ral' eis. s. nuntiantibus. cautum. al' cautu
ral' actum. l. fam. q. fiat. idem sit sensus. cautum. qui in pmato. pcestat. s. nu
aautem ipsiple quo nunc satis cetur ies in tertu ut. j. c. si autem. s. de opere
moliendo re sic. s. c. quia in. c. j. i pot cet. c. de edi. p. l. fi. so. ut dni. s. c. si qs
pauitus. Hoc interdictum. pr. fact. a. qm mult prodd in opr iam incepto. addici
fiat pdni. p. tertus. sic. t. ne qnd in loco publico. l. fi. edifica. in pfem. uit. ut
utate in hyrti. sectus. de uit. ut. l. stipulo. c. i. ac. Hoc aut interdictum. q. e in. c.
tendit. interdictum. prohibitorium. satisfecit de opr demoliendo. aditum. pauit q.
psse quo remisit cessse nuntiaccem ipsum tracte aim nelly satdare tu mdi
dicenc nam lebitur p remissa. illd. j.
vbi pretor. p. ff stat nuntiantem. q
nunus. si interdictum operat in loco
prohibitorio ut nus fiat sibi edificatu
ri. no ent. si totum si remisum intelli
gas in publico ut statim inuit. neq
dnm re ut male dee nam tunc tunc
sufficat repmissio ut. s. e. l. no solum
c. si aim nur. ij. de pto sti. l. i. c. stipu
lacionum ad hoc ir. dnt q in pmi
leqpitur. s. aim nuntiatur in pmia
to ii non sufficie repmissio. secus si in
pu. s. opus fiat ut sufficat in aimpu
re. iq in publico subiat quo uir su
pler uir puter eum edificare posty
repmisit sic sautum suum alio et
nigro nangnit aliq totu in publico
legunt idut q aliceno noie uolentis
calie secus si suo ut p in dco. c. de pto
sti. in si. tcn qm sufficat te p ut possit
edificare non cogitur ad pretorem
uenire ut. s. de pu. c. si is aiu. i no des
tinat q fec. ii ta p intelecto. s. so agi
si ut agat sato; sm. a. imo i si sato;
no agi nisi pb; quo uir puta pmitte
re pnuaqe ul' senat. ubi placi i est
plana si aliuf negi ne vie fiat. i su
p totum in publico loco laqutur qd
si pmo nuntiato; negetur. pr. ad huc.
li non debeat uetare cetepe. i restitat
under ta et offo no pmittet eum ad
ificare nisi ostet quo iur. ut ri. ne
qd in loco pu. l. u. c. si quis uauite. qr
ti dut q fiebat in pu. gi nuntiacio fiebat
one pnan omgh ut. s. e. l. i. c. nuntiacio
n. cunam. i. sato dtum ac. no pscuerit
ut quia dies sit finit ut. j. ti. qui iona
c. f. i. l. s. in pn. ul' ta sunt fidiussores
in opes ut. s. ut in pos. leg. l. si is a quo
c. fi. i. l. s. i ad f. j. quo. iunk leg. l. i. c. ante
plit. q. art. i c. plit. i s. de in rem ve. si pe
c. usum. interdictum. q dat. i eo. p nun
tiatorem. i ita oportebit interdictum e
dificare nolenti. no obstat. p nuntia
torem quo minus sat acapiat. si ali
qd interdictum. ne uir fiat ei. i sic ha
nare siu. jo. sic i. j. quorum leg. l. fi. c.
fi. s. de aby tins. l. celsus in fi. ii. l. celsi
at. i. sibi no datur nisi satdat. nuntia
tum. ne uis fiat ei q e in. c. de uide. sec
tu alio q e in pn. l. ut. s. e. l. i interdicti q
e cet. cessat. al' cessat. i al' cassat. i die s.
b. q si non satdat. j. anni non adnuit
et postea satdare uolens ut oportet a
interdictum si si. j. an. satdat. tunc hedi
datur ut subiat i petno. sim. b. sic ergo
cessat. i. no nasitur de uno uno ul' leg.
plane ut dicet. j. an. no pl. hy quo po
sibi sit pretua. ut. e. de exceptr. h. i nai
cetur. s. hoc interdicti non ex die nuntia
cois si ex die satdacois nec ta tunc se
e satdatum cum annus cum nec agi
possit si ex inquietacois sic in pignoraf
i quibusdam alus diantus ut. s. de pig
act. si rem alienam. c. oths i si. p non
obstat. e. de edi. p. l. fi. cu pn. quia ibi
diat denuntiacem ab imco posse si pp
st annu adie in coacti opis p nu. qcui
ne uis fiat ei cum nuntiatum e dat nisi
ad annum. post annu. si. j. annu. sufficit
no fuit. stipulo. que aliqn e satdnco ali
qn annco. ac. sic pmittis te hedem uc

Stipulo nuntiacem remittenda rope demoliendi rhi tuum ut. s. e. non solu
c. f. restitutum. tuus sum. tibi q post denuntiacem fecens ut. e. de edi
p. l. f. in fi. l. i dolum malum abee ut. j. c. hi i dampnum q ob id infictum fu
i. l. f. in fi. l. i dolum malum abee ut. j. c. hi i dampnum q ob id infictum fu
cit resarcitum ut. j. t. i. l. qui bona. c. si quis opus aut si hi non fecens qui
ea res cit. ut. j. c. c. si non autem i c. idem diat illa aut clausula si indicatu
fuit non uir fam ul' p te stetit quo minus iudicetur. tracte intelli. ut. j. c. hi
solu. i. ends hic uir. o. tracte oppositi. Si quis offerte. no. sic. e. de cyen. iii. ma
gnam si at. cet. j. quorum leg. l. fi. c. i. restituendo in stipum statum. mollico. i.
structo si demolico aliqui signifiat. re cet. e. de edi. p. l. fi. so. s. l. pt. c. si quis
patus restituorum. q e in pm. l. pto. o. pellitur. q in aut claim ut acti in sim
ce hoc edo. ac. hy aut stipulo. de ope demo. de qua dixit. pnc. s. o. dicecim. s. tracto
si. j. t. i. l. iii. c. hoc autem i. j. de sol' an quis in pn. si an. q. j. de acti. pos. l. q. no. c.
fiuioso. i de dubi. i is duos in pm. omittitur. ad mtee ul' ad opis demolicem
si iudicatum sit. s. opus no uir fam ex tunc q demu potit agi ex stip. si quia act
agetur ut hic pnuaetur. i. o. fessoria ul' negatoria ul' re. i. uendicat. p quas si
sequitur ut sing impensis destruat edificantis si tu sequit destructem. i. ita ne
cesse est agi ex stip. so indo ut sing impensis. i hic duo sunt iudicia ut no. l. pr. c. ne
uli. si si ex eo q hic in publico ingrpoita cet stipulo ad i ut omittitur agetur p
act. ipsam in fem petendo id in pn. i dicendo no uir fam. i sic omittitur stipulo iam
sma. que. i. aliqua. negi. i. q non res defenditur re. i sic. s. e. si pus. i. q in. aut. e.
l. i. c. si i signis. Tertia. ul. iii. fac. in pm. subiatur. in stipulae ut dn. s. in pn
p lex p mo. pmittis q tolo. ma. no fiet ad quo minus fiee paratur. sm. ali. uel
quo minus iudicetur. i sic omittetur si abscutet sec. sic. i. j. iudicatum solu
i. iudicatu. fam. mcptum. s. no pfem. acipiunc. ut possit denuciare ul' moli
re. opus instar. ut sic possit nuntiau. i sic e. cet. s. e. l. i. c. pot. so. ut ibi ul' fem
s. no. de ad i ut possit ex stip. agi ul' ad i ut occupta uniciacee possit peti de
stu. i sic sunt. ar. Tria. j. de pollicit. l. i. c. cpisse. i. s. de an. rai. leg. l. i si no sunt.

Se non ef

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

do nō ē ceteris de quo ille
nō iuram⁹ nec qui nec eius
postulat in hac stipl̃ ꝓ ma
nent. Hunc stipl̃ationem di
ces de ē istam ⁊ si quid dāpni
ꝓtigit cautio locū hēat nec
eni infamē obligatus de ē
stipl̃atione. ipse igitur ꝓtor
diem dabit stipl̃ationem esti
mabitque hēta ex cā ⁊ ex qualita
te eius dāpni q̃ contingit
spectatur. Qual.

Ist ē cognitio ⁊ longitudo
tis soli ⁊ operis magnitudo
spectanda est. Quis
si finita sit dies statuta ⁊ cau
tione item arbitratu ꝓtoris
ex integro erit cauendū. si uero
sit aliqua dies stipl̃atio fuerit
interposita: si quid ex quentiae
quae fuerit omissa ex stipl̃atu
agat. si uero p errorē magis ē illo
diem finito die in quem
aliqui cum sol⁹ ostendāmus ē
a ꝓtore ut uletur. Cum
autem ꝓtor de opere quod in flu
mine publico ripa ne eius
fiat ⁊ in annos. x. locauerit
uel ro. hic erit locatio ⁊
tempus stipl̃ationi pstitui
est. utrum quod in publico
fiat uno in aliena ne fiat h
ac locatione ꝓtor mutāt
Notandū est quod no ⁊ de lo
a uicino f. de opere tūc cauet.
quidquid si in p̃ uato fiat ⁊
de loco ⁊ de operis uicino cauea
tur. Si cum locus publicus
sit nō est nec ibi ē opus fa
cienti de alio uitio quā de eo
opere locatur dāpni infecti. si
quid g̃ dāpni inferat. x. annos
accidit id stipl̃ ꝓtinetur. ⁊
qd aut ꝓtor de opere fiet. locatur de
extremus eo dāpno q̃ ex eo
opere fiet. Si quid muta p
ublica fiat q̃ in aliena fieri
domū ē. f. ꝓtor cā agnita rep
pro aliticē opis determinab
it. Sunt autē quis minu

ut dic ē hoc ē ale ut simplex permutatio uenit sm Io. ⁊
pā qui non fit in forma uendēdi ⁊ in specialī actu est hoc
ideo dic quod hoc cōtingit p illas. sō opponitur. s.
rerum annotatarum. l. fundarellus. vbi dicitur uenire
p alio uenire non ꝓpellit. sz nec hic compellitur p
ꝓtorem de alio ꝓmunicento ibi dicat. s. de uectigal. ⁊ ci
ō obstat. s. de mulierem uū. l. uxorem uinus. si ibi de al

io uinum cauto
pretera uen
di. nec hic agi
tur sz aliud
non ad uitio
cum eius peti
ō. ut patens
ionis enim re
uitium ut ⁊
s. de uine. u.
l. uxorem uino.
ad pecunia
Qui uisum
dum ⁊ qui sa
tis tenere cogun
tur. de die. Qui
uiberum. qui
uere. no. hic be
neficia p̃sona
ua transire ad
defensores ut
pecunia ꝓtores
di uinere. ut
ts. de obsequiis
liberorum ⁊
h. de pecunia
l. si uinum ne
gat. o. ita ⁊ de
obsequiis. Qui
f. ubi uitrum ne
ceribus nō
ietum uiorum si
illud uenum
cum ex stipl̃o de
lo quentur se
ais si de tolo
patrum ut ea
uip ut hic ita
etiam. s. de uinu
nō. f. si hic
f. ū sine nema
quentur ent
ōz patrum set
ibi ex suo fōd
non patrum
agentur ut
illud erat sta
tutum edio li
bris. ut non u
cert uinus si
nema patron
um hic fanor
patrum. vū pr
uinum restin
guantur en amp
liantur ut s. de
libris ⁊ postum
is. cum quidā

Hic cadet. qu
cauet ⁊ sic. no
uitiandum uisi
uitatem ut ⁊
s. de legibus ⁊ si
dic. Si quis.
tectum ⁊ lo. ma
l. si uicinus ⁊ sz q
ar. q tra. s. de
uitatem uinum
to. l. uitiandum
Cum uir. ⁊ de
ter uisi ōz ⁊ l.
si ita. ac. stipu
lacōn. in s ꝓtor
ibi quod sino
nunc quis
pmittere alicō
sarcitare ōz.

Si uicino noce
cum ni dāpni infecti postu
lē uitare dēto nō calūpni
ē cā id cā cū noce cautū
postulo fuisse postulatur
si nō cum noce postulē q
si nō cum noce postulē
si ipse postulas uitare nō
pellit uetum pūrū ut pa
rens dicō ē lac uinum

quod non calump. ⁊ ē sig. quia in hac stipulatione di
es appōnitur interdum quomodo locatio ut ⁊ ren
tio ⁊ ē. ex causa. quia pūnor ⁊ sō sibi cauetur in
locatione ut ⁊ remoc ōz cum diem si maior in ren
ōz ut ar. s. de transact. l. cū ibi. ē modus. ac

In cae longinquitas. i. antiquitas soli maxime ꝓpe
rs ut quia uetustissimum est edificium quare ōz
uma spectatur actum sus.

Si finita statuta. aut dic ut stipulantibus. ⁊ ē. i.
quae opus erat sic. s. de electio. l. uetuit. ⁊ hoc nor
⁊ ⁊. de ꝓtoris. stip. l. ꝓtoris. stip. ⁊ sepius. o dict. i. ad
dicō. ex obligatione. ex ea sua. l. pactum fuit interposita
stipulatio sine die. quāq. ⁊ quāmq. annum fuit ta
tum. ⁊ ⁊ ōz ex. l. ea fuit stipl̃o sū dicta adiecta de. sol
i. di. ar ut die pōne fin obligationem regionis. ut hic
ceteris. pūnitur. l. cum fluuium timen non expediat ⁊
ceteris si teneatur q̃ petere ut uiam cum licet li
bitus oportere. et cum de uino pūnitere. si quod dicat
ad obligationem ⁊ recurrendum uitetur secus quia
lex statuit. de. x. an. iud. ⁊ e. de ꝓpa uini. si dic utrib ⁊
tem uitetur. sō quod non ad obligationem si ad ar
bitrium stipulantis ut s. qui sat. co. de die in pā.
si ibi de discordia quae erat tpe interposite stipulatio
nis ut ibi plene dixi. ⁊ item ēdō uitetur q̃ nulla sit
ut ⁊. de. v. ob. i. stipulatus in pūn. sanct ibi. ⁊ item q
uia ro uitetur q̃ petū obligens uidē possit p facere. ei

sit ꝓtoria. ut ⁊. de ꝓto. stip. l. i. in fi. de uerbor ob. l. in obligationibus dic q
lex ut ꝓtor non statuit hic diem. vnde ptes ut uidē possunt ita dic ut s.
de uinu. aut ꝓtor. ut s. e ꝓtor. ⁊ si quis. s. fi. ⁊ si quis. s. fi. ⁊ s. l. ꝓtor in pri
ut ita fit ut in usiculo quod aut. hoc exigitur nunc incipit ut publicus. pub
co sit ⁊ sic ripa est locus publicus. ut iustitia de iure. di. s. ripa. in fi.
s. fi. hic quo ad usum. cum uicino in
aliena. in publico tolle cum ꝓtor
hoc egredit ⁊ sin hoc dic habeat sati
stationem. s. i. s. an. ⁊ sin s. ē. s. cum
aut non ibi notandum est fin.
Io. aliu ut ar. nō hēt hic. s. cum ve
to si ibi notandum ē. ⁊ tunc expo
ne in aliena re. i. in pūnato alicui
⁊ quod satisdationem simple ꝓmi
sionem qui suo nōie ut s. e. ꝓtor
ōz. Item q̃ subiē. ut in uigit. l. ꝓtor
non autem dissimilis ut ut ē cum uat
tpe ut hic. ⁊ s. e. l. qui bona. s. f. cum
nec hic nec ibi hēt. s. notandum.
hic assignat finem legis differentia
inter locum pūnatum ⁊ locum
publicum. ar. de loca. ut ⁊. e. s. fi. de
opis. s. uicō. uicō. ut ⁊. e. flumini
s. f. ar. sarcitur. quia alieno uito
in solo sibi fluitum ut ⁊. e. flumi
num. s. ceteris. si ex. ⁊ ante expo
ar. ⁊ facit. ⁊. de ripa. uni. l. i. Si qd
fiat. dicunt quidam pūnate ut si
natu pūnitente ut ⁊. ne quid in loco
pu. l. ii. s. si quis aperuerit ⁊ de flumi
nibus. l. quo minus fiant ut fiate ar
habeat locum interdictum ne q̃ fiat ⁊
loco pu. l. in ma. pu. q̃ si fiat tollit
non habebit locum ib antiquō de ui
in pno infer. aut aliud si sit aut
illum ut ar. s. l. qui bona. s. de illo
si s. non placent. vnde die quod il
lente fecerit. ⁊ ponderat antē pūna
pris ut senat. al non habet locum
ib antiquō ut ⁊. e. l. s. si publicus locus
nec obstat tāq. s. de illo q. ad aliud
tantū interdictum. l. ut opus testuantur
ad aliud ib antiquō ut dāpnum. s. e.
l. qui bona. s. si quis opus. Iuste
ne ⁊. in publico ut diri in. s. de mor
⁊. s. e. l. ⁊ item no. quod immediatē
mōnem assignaret ⁊ dicerent qui
ius in eo non hēt posse. cum ē alie
na ⁊ tamen non teneretur ad sat
isdationem si nec in ea habeat ut s.
e. l. qui bona. s. i. de fum habit. ut ꝓ
fit in una secus in flumine ut ripa.
quia tunc in tantum an. ⁊ melius fi
at in fundo qui si diceret in pūtento
ut quantum habent nam ꝓtor non
dirit unde ꝓtor minus statuit. ut
ar. s. de uitio edic. l. i. s. ⁊ ꝓtor
tunc dicetur. ⁊ an. ad similitudi
nem alieni publico ē ut s. e. s. de ci
de. ⁊ facta ⁊. e. qui mas. ac. ⁊ ceteris
hēt. l. habitantes. s. in nam. diffinit
opus quod fit in publico ⁊ q̃ fit
in pūnato quia non sarcitur in. ⁊. qu
cum p eo quod fit i publico sarcit ⁊
. ⁊. an. pōnitur. nō alia quia si fit i
pūnato de soli ⁊ de opis incō sarci
tur p eo quod fit in publico de o
pere cautum. ac. Sine cauto. inp
e ut s. de ūbor. si scimus hic pōt
cum p sarcitione ut s. pr. ar. de
ceris pter flumen ⁊ in pūn flumi
nis. nō cauetur. in certo. s. mone
i. ūbis cū. s. e. l. ꝓtor ibi alieno ne
ē. ex quali. quae non pertinet ad stul
es clausulas ⁊ expressas. l. flumen ⁊
in pūn flumine ut ⁊. e. de. v. ob. l.
soli. ar. ⁊ facit ⁊. ⁊. l. ap ceteris
s. in ultimo. ac. de. i. sine mano
Si publicus publicum damnum
sin. ⁊. i. publicum nuntiē pūnapri
ut senatus ut ⁊. p pceptum pūtoris
cauendum. potest ni dia ⁊ ōz quod pūnceps fit ad eundus p uiros ope uel p

Si quid. de eo q̃ die loca ut opis dūt quod q̃ laqueū quāto i pūnato fit ut ūc
cauetur p solo ut. s. e. l. q. s. notandū ⁊ sin b ōzes. l. ta nda. i. cauetur in ponēdo
ut dicto q̃ ecclesia ghem in publico fiat ōz ōzes pōt ut sic fiat ne mem
ut dicto q̃ ecclesia ghem in publico fiat ōz ōzes pōt ut sic fiat ne mem
nocat ⁊ l. talem. i. pceptum tuir ut ⁊. e. l. qui mas. ⁊ hic. ar. ne q̃ i loco pu. l.
s. mezato. aliquam solite accōnes locum habeant q̃ magistratus. ut ar. s. ad. l. aq
mul. qui ad modū. s. magistratus ⁊ sin hoc dicat loca ut opis. i. opis q̃ fit in loco. i
pn. ⁊ hoc placet ⁊ hh ōdōzat cum prio. ⁊ ab dūt pōn. ceteris. s. de edi. pū cau
as otigōis fiat ut cauentur etiam p non rimosa propter rimosa
itaq ibi cessat otigō q̃ fiant accidit in ampla domo ergo cessat ea

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

[illegible]

non caveatur mittendo in possessionem dicemus nec iubendo possidere nec enim eo deminutum esse quis possidendo potest. Sed decernendo est ut eodem iure esset quo foret is qui non caverat. postquam decretum vectigali actione uti potest. Sed in vectigalibus agris si municipes non caverint dicendo est eorum per longum tempus adquiri. Eleganter quaeritur si dum praetor de damni stipulatione deliberat aedium contigit an hoc sarciri possit et missio quidem cessabit. praetor tamen discernere debet quicquid aedium contigit ut de eo quod cavetur an si putat quod utiliter caveatur sit actionem dederit. Si pupillus tutorem non habeat quo actore damni infecti promittit quasi non defenditur missio in possessionem locum habebit. Si quis damni infecti in possessionem missus sit fulcire eum et reficere insulam debere sunt qui putant. cur autem praestare debere exemplo eius qui pignora accepit. Sed alio iure utimur cum enim ob hoc tantum missus sit ut iure custodiens in possessione sit nihil ei imputari si non refecerit vel curaverit. Item videamus si ei cautio offeratur posteaquam missus est an non prius discedere debeat quam si ei caveatur et si de eo damno quod ei contigit posteaquam missus est in possessionem quo magis probatur repetiti et hic promittendo erit hoc amplius de impensis quas si quas fecerit erit ei cavendo. Illud quaeritur ex quo tempore damni non habeatur utrum ex quo in possessionem ventum est an ex quo tempore praetor decrevit ut eis in possessionem [illegible] aut ex quo decretum est sive ex quo ventum est in possessionem. ego puto eius temporis modo istam [illegible] illam sententiam probandam plenius enim subvenitur ei etiam qui missus est in possessionem aliqua ex causa aut cum non venit aut tardius venit in possessionem. Post ea autem quam quis possidere iure dominii a praetore iussus est nequaquam locus erit oblationi cautionis et ita Labeo ait. denique multis inquit [illegible] hoc iniustissimum se putare eo quod quibusdam vel aetate vel aliqua alia iusta causa subvenitur. Si iam [illegible] eos in possessionem [illegible] vel ante mittendo sit [illegible] is cui cautum non est [illegible] et magis est ut [illegible] debeat et ita Labeo ait. si postea quam [illegible] ut praetor eum in possessionem mittendum [illegible] dunt et puto Labeonis sententiam veram esse [illegible] et si refecerit aliquid erit probandum non prius eum discessurum quam si ei sarciatur et de pretio caveatur. Pomponius autem et in factum actione [illegible] hoc quod impensum est non amplius quam bonum viri arbitratu factum sit. idem est et si alius [illegible] [illegible] quo sine dolo malo fecit et eo nomine damnatus sum aut eo omni sine dolo malo. Si quis me [illegible] discesserit de possessione si quid eum adiuvare item non possit id fecit

[illegible]

de damp infecto

[illegible]

Labeo scribit ius integrum
eum habere perinde ac si in pos
sessionem perseuerasset. quod si
eum possessor suauiter maluit
relinquere, amisisse eum pre
toris beneficium: nisi postea
succurri sibi uelit audiendum
eum. ¶ Cassius autem ait.
si metu nunc recesserit non
hoc animo ut edificia relinqueret
eum restituendum in possessionem.
¶ Eum tamen qui missus est in
possessionem non accesserit: et
si edificia ruerint beneficium
pretoris amisisse scribit. Et
ita accipiendum est si uenire
in possessionem neglexerit non si
dum uenit ruerunt. ¶ Si
quis ex hac causa a pretore in
possessionem missus non est ad
missus: in factum actio ei pro
ut tanti prestetur ei quanti
prestare oportet si ei de ea
re cautum fuisset. Et tenendum ac
tio in id tempus in quo cautum
primum committitur. Paul.
Ante quam dampnum detur
impunitum est factum eius qui
non cauit nec admisit nec repe
misit in possessionem si tamen ante
dampnum datum uel ca
uit uel possessionem cessit. Ulp.
Si quis missum in possessionem
est in aliena potestate non
admisit plerique putant non
alium actionem eius nomine
peti. quod deinde si prescrit
et prohibuit uetum in ipse
aut in dominum dabimus. sed ue
nus est in ipsum dandam ac
tionem sed in auctore minime
pupillum uel tutore dictis: qui
pro aliis interueniunt idem erit
dicendum. ¶ Actio ista quem
factum est pretoria dabitur et heredi
et in heredem dictis personis
item dictis personis. ¶ Ui
detur qui de dampno infecto agi
oscat et alienato predio habe
o cum quo actum fuerit

dampnum estimare solum est quod
cum etiam in iudicium contigit.
¶ Dampni infecti stipulatio com
petit non tantum ei cuius in bo
nis res est: sed et cuius periculo
res est. Sed quod opere facto con
cautus sit dominium usucapione
promissor non tenetur cum
eo nomine stipulatur: quod loci uitium
operis uitio sed publico uitio
id consecutus sit. ¶ Si cuius
usufructus edium est de
uitio earum edium eum non oportet
et si alias uicinas habeat quam
reficiendi ius habet facul
tatem nam qui boni uiri
arbitratu uti debet reficiendi
quoque potestatem consequitur: ergo
nec proprietarius audiendus
si uelit sibi cum a fructua
rio edium nomine quas uicinas
sunt fructuarius habeat quod habet ei
fructuario actionem ut boni
uiri arbitratu is fruatur sed
inquilino meo si uicinas
edes habet cauere debeo dampni
infecti propter eas edes. ¶ Si quis in
conducto solo superficiem impo
suit dominus soli quod uitio so
li dampni futurum sit
cauere non debebit. nec soli do
mino superficiarius quia in
uicem ex locato et conducto
habent actiones in quas tamen
actiones ultra culpam uenit. plus autem in stipulatione
dampni infecti uenit quod est
uicium eius edium. ¶ Si is
qui uicinas edes habebat sti
pulatus fuerit deinde alias
suas uicinas edes quas comparauit
iam eius quoque nomine quasi
post interpositam stipulationem com
paratis promissorem obligari
receptum est uel scribit iuliani
non est ne eius nomine cautum erit
caueat habeat de quibus mete
tum et promissorem initio ac
tum fuit cum consequens est uide
possessor putam ut et ei edi

[illegible]

[illegible]

um suum noie duo soci stipulentur de eo dum taxat dampno cuius uiciis quod in parte eius aut socio eius fuit sive ergo iudicem ut aliquam partem eius ex his sive adiudicata fuit non augi promissionis obligationem pomp. relatum uel scripturam dicat non se improbare si aut res alliquas post stipulationem impositam in domo [illegible] stipulator que ex ruina uicini eius perierunt ex stipulatu agere potest. sed si tunc stipularetur hee res eius non fuerint. Emptor eius si ante traditionem stipulatus sit caveri habebit de eo dampno quod post traditionem factum erit. venditorem autem eorum priusquam possessionem tradat stipulari oportet. quia huius rei culpam prestat. sed quod fiet si venditor sine culpa stipulari non potuit et ob hoc emptor stipulatus fuit non e dampnum patiatur an et hee et dampnum in aliena re accidit. revolvitur autem ad emptorem quod actionem ex empto non habebit nichil in hac ei proficit stipulo nisi in id quod post traditionem accidit. quoniam venditoris custodia est. si stipulari de eo diligentia eam emptori prestare et quod alia actione queri potuit in stipulatione dampni infecti non deducetur. sed si venditor interposuerit stipulatione et id dampnum continebit quod post traditionem emptori contigit quod est iniquissimum. aristo. att. quin si emptor quoque dampni infecti stipulatus esset et duobus promissor eiusdem rei nomine obligaretur nisi forte quod id contra se habeat quod in hoc fit stipulatio quanti ea res erit ut possit uideri michi inter iam venditoris stipulonem dampni infecti interposita. Sab. sententia illa est existimantis ut si domus edificatur intra diem stipulationis comprehensum supra pariete meum domus deciderit et eum inde auferri post diem stipulationis paries deciderit possum agere quia dampnum iam tunc accepisse cum paries uitios sit factus. nec quicquid obstaret quominus et antequam caderet agi posset. et similiter si cuisus sit paries ut nulla re refici possit. ideo deponendus est non minoris lite estimandi quam si cecidisset. Si in aedis aedes habeam et municipi fecerimus dampni infecti cavere non cavetur michi obstabit quominus et ego in tuas edium possessionem mittar ex tum in meas. Si pupillus prohibuit me in possessionem dampni infecti nomine placet eum non videri competere hanc in factum actionem. Si mandato meo alius prohibuit in me hec actio competit non solum autem punit pretor eum qui in possessionem [illegible] et eum qui possidere passus non fuit cui aliquis si is qui iussu pretoris cepit possidere et possidenti dampni cave aut non admissus aut deiectus inde fuit utile interdictum unde vi vel publiciana actionem hic pot. sed si in factum actionem egit his actionibus experii non potest. cum pretor idagat ne dampnum patiatur actor non ut in lucro versetur. Si procurator meus dampni infecti stipulatus sit causa cognita michi ex ea stipla[illegible]

[illegible]

Si pauper actum oportet. etiam q. de v. ob. stipl. usu. c. alii ubi d. non posse alii
alii stipulari. ff. hic non alii si sibi stipulatus e. et q. util. quam. domino acq.
fu. ap. si tunc obstat q. p libam personam non pot obligari q. in. c. p. q. per
sonas. l. 1. §. 1. de v. ob. sit ita su. c. quia gonus si ibi ff. ip. literam. 2c. si. ff. alio
regulare. l. ex speciale in pronus stipulandi: ut hic. §. 1. de pronus stip. l. in omni
bus: plerique dum mihi. de mutui stipulatibus. s. e. 2c. ad exhibendum si res uel d.
fun. u. dat. in actq. et stip. pauperis. si pauperis iudicio ul. causam extra me
ti presente stipule uts. siqs caue. l. pl
r. de pauper. in c. c. f. §. 1. de v. ob. si pau
peris presentis ul. i. sibi nomi qua ipsum
pauperem ad certum iudicium conuenire
non posum ut pote absentem uts. de i
stipula. l. 1. in fi. 1. l. n. 1. m. b. uentrium
use cognito si res b. in lin. a. cognitq
ut quid b. int. 1. c. domus mundi se q
orum dicit. bona. nimio 1 aliud
Eligitur. q. sit absens. in nacta a
uta uel plubili ut no. s. de in integ
rum. re. l. e. ar. non corrupit. a. in e
effectu. tatur: petita restituere ut. j.
c. si fundum. c. si forte 1 c. si pea 1 ad
ro. s. si ex noxa causa. a. lege. in. c. et
de noxa. l. e. tad. c. e. si non diu sunt. f.
illius rei in qua fea. eiar missio. ar
dito. fac. s. c. q. de curore. l. b. amp
lius 1 c. pl. 1 c. f. sui mainn. conuni.
pauiatur. de qbi reprimitur. de uno op
is. 1. c. 1. j. c. l. summu. c. pl. 1 fa. a. c. ut
b. uentrum. c. iste tomus. opis. in pub
lico ul. priuato fa. ut q. magnia est
in porta sup fa. ad phiadum. qd. c.
opus. edibi. diu ul. loco urbano ul.
rustico possus ut. j. de uector. sig. 1. a.
bona ul. sunto. in loco urbano. c. aho
ut aqui. 1. sui edifico publico. b. est o
s. e. fiunta. c. si publicus. si exponi
ut ibi. item 1 eo q. hic missi in pub
lico. 1 priuato fa. opi. cu. aim distig
cte. 1 telligere ut alto p solo 1 edificio
alto p opi. sui edifico tm. ut s. e. si fun
ta. c. 1. 1. j. l. summu. c. penultimo
cauetur. 1 alte ut s. e. pro. in pu.
Ist fructuarii. loci. b. si uia c. d. opi
nas habeat. edes ut s. e. l. dampn. c. i.
cum sibi. no. ita in sup. fundo ut s
e. dampn. c. ei qui. uico. l. pot. par
sibi cum. a. fructuario. edificat. no.
q. non pedifico cauet. si p opi. q. d.
uno fac. 1 hic e. cusis q. cateq. s. e.
l. dampn. c. 1. de stipe pot. ut odie
ere pincip. si uo est ibi qua edes
appl. o. 1 edes 1 opus 1 solum 1 pie
cui contineat ut. j. de usu. l. qui p.
quo. 1 cali. ipsi ab alto non cauet
cum. p eo q. sunum est. ubi iam cau
etur ut hic. si ubi solum tu. uel op
tin. quod a fructuario fit fac. mam
cauetur ut s. item no. quod in ibi
dum imponitur hec cauto ut mo.
s. e. l. dampn. c. 1. item est o. iudi
cio s. e. ad primi prium b. l. cum ibi
dicat uentrum alteri cauere. b. b.
lex dicat q. sic. s. intelligere illam fa
ctam. 1 eo. l. non pot postulare s
cum appetitio p tomo usufructua
na que impigatur iumam. bonus.
primus ut b. q. magna impendia
ad fructuarium spectant. 1 sic est o
s. de usufr. l. usufr. c. si. 1. attenuis. 1.
cum fructuarius. si. die quod ad m
odica b. restituatur ul. ab. ut dig. s.
e. dampn. c. 1. atto. s. iso potest p tu
lare s. cum a fructuario. usufructu. se
usuum 1 fructuarium arbitrio bo
ni uiri 1 sumto usufructu. restituum
ut s. de q. usufr. qm. admodum
eq. l. 1. quod cum. l. ut restituat. 1 q.
Si filius inquilinus. qui alienam
domum conduxit sup qua 1 reb
us in ea p dies uicina domus ruin
am minatur: quentur cum. aliud
ice q. inter hec inquirit an filius
se non ex uibis eta. ut s. e. qui bo
na. c. qui dampn. peculiares. b.
distinguendum est ad quod pecu
lium res iste respiciant nam si
ad castrense ul. quasi solus filius stipulatur cum in eis ut pecka censeatur
ut s. ad mac. l. 1. j. de sinis si quis. c. auc. q. adventicio ratq potest
pater quia eius l. patris interest. p cone usufr. filium cone proprietq
tis. item in plectio. 1 filii interest non solum patris ut s. de mun.
l. ij. c. si usum usf. c. 1 sic hic intelligere in adventicio uel p fenico. u
trumq. filium 1 patrem quia utrumq. mutet ut dim 1 sic plequere
uisq. ij. finc uitex q. sic ut eius periculo 1 c. exponet. filii tm. ul. ipsius tu
nunq. patris cum pot filius ne a patre suo petat 1 sic forte ratus est
ne pat teneatur ex ducto. si fuit negligens non perito cauen. item et
pacisci pot filius ne a se petatur tm ut s. de pactis. l. si tibi. x. c. fi. 1. acq
tenet 1 l. 1 ibi in prin. 1 quod ibi at. q. solus 2c. c. filius ul. solus p. ille
solus in possessione mittetur si ei no caueatur. fiue sit filius siue pa
ter qui teneatur ex ducto ut b. j. quibus modis ex. causis in pos. e. si fi
lio alii ut. 2. alter exponit b. 1 dicunt utrumq. c. patrem siue filii
1 locatorem nam duos primos p uno pono 1 quod subiat eius pecu
lio. c. filii ul. patris non locatoris. quia tunc qui non est peculium loca
toris solus filius siue pater. non autem locator uinitur in pos. sin
caueatur. 1 sin hoc solus non exhibit pecu. si locator tm cum p mo

intellectu quod teneatur ex ducto si fuit negligens in stipulando 1 fuit. s. e. dampn. c. cum tot. 1 fe
ad utrumq. fuit. j. ut legat. no. ca. l. 1. c. fi. 1. l. ij. 1. j.
m. ac. si proprietarius esset. offerunt ergo dampno
p estimatione proprietatis quisq. uicinus. de rdi. si duob.
Si proprietarius, prius esset. p domum in qua habi
proprietatem que minatur ruinam edibi uicinis
pstitisset. dampno tato conue
tus ex stipula
tione. dampnum
fec. ac. edibi
f. fructuarium.
edes. c. proprietarium. obtulit.
1 soluit conue
tus ex cauetate
contente. offerunt ergo amb
p estimatione proprietatis iusu
fructu. ai. s. de
nox. si ex duob.
c. si uanebit. 1
loco pignoris se
de tmo ut ius
dim ad eum pe
ueniat ut s. e. l.
quamuis in fi.
que est o tiu. 1
lo ibi ius so tere
ere. hic in pro
diat. stren. mi
quid potest ha
bere proprietas
p se. ff. 1. c.
hic. ut s. e. pro
tor. c. fi. 1. l. hec
amplius. h. qui
tam o tiu. ut ca
s. p. se. c. l. cum
dubio. c. 1 de re
nullus impos
b. et at. p. er po
rum. p. mo. er so
decreto ne
mine cauentib
uero. det fructu
arius. c. tuidam
fiue plenam p
prietatem ex p
tino 1 postmodo
ex so decreto ri
tq solus cauit
repetatur eum
s. fert ut hic s.
e. quinus. item ad id q
dicat non posse peti. sb exceptione satisfacti. c. 6. j. c. l. qui magis
c. 1. 1 s. c. pro. ea p. u. si ibi ab uno hic a diuisis eligere
fact. e. de codicillis. l. fi. 1 d. de tributoria q. in. 2c. de
c. eligere 1 s. ut legatorum. no. ca. l. iij. 1 hoc dicit.
Iustipulatione in solidum. quia diuisionem b. res
non recipit. ff. ut. 1. j. mediol. l. ex clausula. sup
fundum. totam eorum cum unus est. dis 1 tota uina
mam ut hic 1 s. e. si fiunta. c. ex b. edo si autem pl
ures fiunt dicti fit iustitio in partem non cauentis ut s.
c. di. si quis pratis. c. si dampnum 1 de neg. c. si edes. 1
s. e. pro. c. fi. 1. c. plures in fine 1 s. ut in pos. l. si
qui. c. si ex duobus que fiit. c. ac. nisi iuri mans
Flumina usus non proprietas nam flumina sit
publica ut in ff. de rer. di. c. flumina rerum eti
quedam fiunt communes quod publice. c. ut in ff. de
de rer. di. c. 1 s. de rer. di. l. ij. 1 iij. 1 iiij. 1 ibi plenc
di. 1. iuri. sciup repete eos e usus 1 de iuri

fluminis nam de littore maris non est dubium q' si ... est ... publicas ... q' dic publice expone. i. publica auct' habita a principe a senatu uti. ne quid in loco pu. l. ii. §. si quis a prin ... de flumini ... quo minus ... est ... solum 7 publicum ... si hec actum sint in occeano ... [illegible]

qui in priuato sint quia ... omnibus satisfatur cum noie alieno sit ... [illegible]

fiat natura. ad eu igitur oper
ra stipulo ptin. quecunque p
uati fiant. quod ergo si pu
blicum opus publice fiat
de uitio eius quod fuerit
7 plane ul' princeps adeund'
est uel si in prouincia fiat
pses prouincie. Sz q' dam e
operis uicio sic accipiend
est 7 si ponas non tm de
re quo opus sit sz 7 si post
ea contingat. q' ei si io q'
male edificatu erat cor
ruperit. ¶ Adicitur in hac
stipl'e 7 hedu nomen uel
successoru eoru ad quos
ea res pertin. successores
autem non sol' qui in un
iusa bona succedit sz 7 hi
qui tm in rei dominum su
ccesserut. his uerbis cti
nent. ¶ Sz 7 ne edilu loci o
peris ue uitio id dampnu
fiat sit stiplo interponitur
de eo sine satisdatione que
non solum ad totas edes
sz 7 ad partes ediu ptin.
¶ Uitium autem edium 7
loci est labes aut q' accidens
extrinsecus in firmiores
eas facit. deniq nemo dixit
palustris loci uel arenosi
noie quasi uitiosi cmitti
stiplone. qz naturale uiti
um est. 7 ido nec ea stiplo
interponitur nec interposita
committitur. ¶ Hec stiplo
uti id solum dampnum co
tineat q' iniuria fit. an ii
o et dampnu q' extrinsec co
tingat et labeo quidat
de dampno dato no posse
agi. si q' forte terre motu
aut ui fluminis alio ue ali
quo casu fortuito accidit.
¶ Seruius quoq putat. si ex
edibz promissoris uento
tegule deiecte dampnu uici
no dedit ita eum teni si e
dificii uitio id accidit n
si uiolencia uentor uel q.
lia re que cum hi diuina
labeo 7 recte adiciat q' si no
h admittitur iniquum est.
qd ei tm firmum edificiu
est ut fluminis aut maris
aut tempestatis aut ruine
uel incendii uel terre mot
um sustinere possit. ¶ Ide
siui putat si contro...
que insulam subruit dein
stipulatoris edificia occa
int mch cum ex stipulat
u consecuturu qz id nec operis
nec loci uitio fcm est. si au
tem aqua uiacet fundam
tum ut sic edificiu ruisset
comitti stipulationem ait.
multum ei interest. id q' erit
aliquin si tm firmu ui flu
minis lapsum sit protinus
an non an sit uicia tum dein
sic ceciderit 7 ita labeo prob
at. 7 ei multu interest q' ad a
quilam ptin. similem si q
uis hedem ceciderit in uo fe
in tecallore. ¶ Quamquam
autem stiplo tunc committit
cum uicio operis fcm sit dap
nu tn si opus fcm est ab e
o quem promissor prob
ibere non potuit stiplo non
committitur. plane si prohi
bere potuit committitur. ¶ Sz
si quis promissoris noie
fecit uel eius pro quo pro
missum est. aut alius qui
phibere potuit stiplo ista co
mittitur. ¶ Preterea si fur
ui noie dampni infecti fuit
cautum dein fumi ... cul
pa dampnum datu sit no
ue uite in hanc stiplonem
plis uidetur. ¶ Cassius
quoq scribit q' contra eu
dampni datum est cum nul
la opa actum post stiploez
no tene. ¶ Item ap ul' rela
tum est. si ex agro uicini
arbores ui tempestatis cfiac

[illegible]

de damp infe

tr in meum agrum ccadó
unt eo fcó uitib⁹ meis uel
segetib⁹ meis nocent uel
edificia demoliunt. ⁊ stipular
istum in qua omnia hæc ꝓ
hibentur. Si quid autem
ex loco ue uiao accidit nó
ē utilem quia nó autor ui
ao sed uentor mihi aqm̃
dari est. plane si uentus tan
autor hæc fecerunt possum
ore uiao autor mihi aqm̃
dari. Item ait si aqm̃
mihi edium meum no
mine promisero ceteraq hæc
ceas in tempestatis in tua
edificia ceciderunt. ea q̃ cor
ruit mihi ex ea stipulatione pst
an. quia multum aqm̃ in
ao meum edium tibi
obligit nisi forte ita uicōse
mere casu fuit ut qualis ul
minima existate uenit
hæc ola uentia sint sed q̃ ad
latero opinatur. unum ē referre
uti impulsu fluminis in
edificium an actius alia
fem ⁊ postea ceciderint. Item
uideamus qm̃ aqm̃ mihi con
uenerit: stipulo enim hæc oti
ne q̃ uiao edium loco operis
ue aqm̃ dari sit ut puta
in domo mea puteum apu
o quo apto uene pictri tui
fuisse sit an teneat ait tribu
no tenui me aqm̃ mihi ne
estimam an operis meaui
o aqm̃ tibi dam in ea re
qua uir meo usus sum si
ti tam alte fodiam in me
o ut pies tuus stare no tē
sit aqm̃ mihi stipulo omit
tetur. Alteo.
Nelinus ait cum accipe
aqm̃ cuius edium tum
nuz officiatur. V. p.
Paulus ait cum quis u
ir quod in suo facere quam
uis promisisse aqm̃ mihi
uiano nó ti eū teneri ea sti

pulatione uelut si uenta
mea edificia hæc edificia
accidant tuo arbitrio tol
las uel si in uicino tuo ag
cumulo uel fossa aqua me
am. quanus enim mihi
aqua ⁊ hic abducas ⁊ ul
lic humiz officias. ti exce
a stipla actem mihi nó
oper. s. q̃ nó accidat uoli is
aqm̃ fiat qui eo uelut
uicio quo adhuc utebatur
prohibetur. mihi quidem
mere uti aqm̃ quis fi
ciat in uicio quod ad hæc
facebat uti prohibetur
⁊ mihi uiz prauli sinam
iam ē. Paul.
Plures enim edium noie
dari singuli stipulari debet
sine adiectione partis. q̃
de suo quisq aqm̃ stipu
latur: quinimo pars adi
ti ptis ptē facet. Contra
si plures dari sint uicaoluz e
dium pro sua quisq ptē p
mittere de ne singli in solido
obligentur. V. p.
In hac stipla uenit quan
ti res est. ⁊ nó cassius scri
bit eam q aqm̃ mihi
stipulatus est. si pp metum
nunc ea edificia quoz no
mine sibi aqm̃ fulsit im
pensas eius rei ex stipula
tu ꝓsequi posse. idz uanis
ē aqm̃ pp uicinū ois pieta
s. qui aqm̃ sibi aqm̃ mi
hi noie eoz hoīnū relinqa
oz qui que impietē inci
bit edificia sua fulsit. In
ea ē ci est alimentum ex
pp inquilinoz emigratio
nem quod ex iusto metu
fiem est. Iusto autē nó m
ale adiat sicuti hic exig
cassius ut si iustus metus
migrandi cāp̃ bunt. ita in
eius persona qui fulsit. ea
ó cassius dze debuisse si iu

sit mihi aqm̃ alio domus eōis p̄ indiuiso. in qua uiter
p̄tigula hēo p̄tem dimidia: ita sic mediatā p̄tem trp
ti contigerius in meridionali. dimidia introz stipular
⁊ fm b plurim exēp̄tum est q̃ p̄ indiuiso p̄tis tōnui
fit stipula aqm̃ p̄ diuiso. si a domisem p̄tē
meam aqm̃ totam meam p̄tē fm. r. introz stipulatę
fuerit. tū adiectō p̄tē p̄tis q̃m habebat in domo ut facit p
tem totius fundi
reb⁹ meis p̄pis
que erāt in
domo fiunt cōp
mum dati fundi
ay. Item nó q̃ alia
ē acipitur hi
cio fiāt p̄tē ut
s. del. u. ff. ⁊ fi
tiō. permutē oz.
si ē unus p̄m
tant p̄ parte fu
a cum alter non
permittat fundi
p̄ sua p̄tē in pos
sionem totam edii
mia mutuana
um mittit p̄m
sio eum d aqm̃
in fec. dum
ouem recipere
impossit. mihi cāt.
ni pignori affida
tum. ē nó uiti
solutō fit ut s.
e. stipulacōe fm
ff. res ⁊ ⁊. tex. ob
in ereatic. ⁊ sit
impos. legi usu
ē ex duobus q̃
nó placet. sed dic
ut dari in dē. l.
in stipulacōe in
solidum. nam si
impli permittatur
in solidum tene
tur. ūne ēsto aut
de duobus res. l.
a. sed dic nó obligā
tur in solidum
ligat quilibz pm
tē de dabitur
in fec. sumpsimo
fa adiec. p̄ p̄te
sua. nisi hæc exp
matur ut in g
de duobus reis co
oz. cum utroq
bimus. l. s. ff. l.
stipulo. ff. l. ⁊
c. ex tam pm
quā ⁊ ff. l. ⁊ fi
ms. ff. l. stipu
ff. officium. ac
In hac cā edi
ficia nó dico
minosa quia si
diat ⁊ p̄ ff. de
fm pmā capi
tonem ut dic
ait ut ibi posse
dampno posse
auto. ⁊ hæc no
qua fiāt ex p̄m
isse si ruiuo in
dē. q̃ hæc salti
mecit q̃ uitrio
ut ut ⁊ ff. ut qu
gs. ff. fi. cum. l.
p̄ ff. cum. ⁊ q̃
ti fcāt a sco. ⁊
pietati ꝓ una
edificia sua. ff.
cōmunia quē
pies uicinus fi
debat ut disse
rint ap̄ ceteri
zelli ut secō a
secō non cum

⁊ c. si edibus l. ex dampno ff. que sunt cōtrusio illa ad
mgit istam ut dic cluctur ut in duobus. l. calibus quos
dicas ⁊ c. ut quos al nó. ut ibi iam dūt q̃ hic nó ceteris
pies est cōis ⁊ fm hæc dicens pea cōfficia sua. ff. p̄ria
gia salin dirunt quod hic loquitur cum culpa socii orig
it dampnum ibi non ut ⁊ c. ex dampno ff. l. ut hæc nó
uenit in iudicio ff. di. ut in dubio nuq quia dubio non
potest quiq cur istud dampnum in ipse sagis ut quia
nó ifiat comunem pretem ⁊ sic lēt locum ē cum ad
hic potuit ifiē socius ibi nó ⁊ fiāt ⁊ c. cum pto ff. fi. l.
ex dampno in pzm. ff. in quos. ff. fi ⁊ c. in cōis ff. l. cum
ig medes. ⁊ recessum ex domibus que tunc dicunt alia ⁊ ⁊
minam. sicut hic ⁊ p̄ ff. supra ⁊ ⁊. cum p̄ bunt. ut ten
eatur tunc dampno in fec. quia p̄ mutat. in sto metu
ymo non quia utilit sed impensa ipensa ipetitur ut s. de ne
gt. gs. an ultro. ff. ⁊ hic respectu stipulacōis de dam
pno in fec. ratiat nó respectu tratus de negt. ⁊ fuc. s. lo
cati bitatores. ff. fi. ac. spiamm. meum. cōmun. nec
Et si conductores lo nu que in eo hospicio minat
dampno opis. non solu ⁊ hoc dicit. ⁊. si ad numa
Omnis solu in meum non p̄tinet. ff. l. ex opus. fumiti
ut aque ductus. u. in alieno. ubi gia in aque du
cente p agrum tuum ideo opus facio ut duce possim si

[illegible]

to metu ruine fulare co
actus est. Paul.
Sed et si conducti hospicii
nemo velit pro edium vici
num id erit dicendum. Ulp.
Damni infecti stipulatio pertinet
et si quid operis eius quod
in fundo meo est aqueductus
vicinitate eius vitio dampnum
michi contigit. sed et cum
opus in alieno agro fie
ri cum iure servitutis qu
am quis habet in alieno
agro invitum opus in a
lieno faciat. Et tantum
de hoc opere promittere an satis
dare debeat videamus mo
vet quod in alieno fiat qui
aut de alieno cavet satisda
re debet. qui de suo iure repro
mittit. unde Labeo putat e
um qui modulorum aut ri
vuli faciendi eius opus faciet
et satisdare debere. quia in alieno
solo faciet. Sed cum de opere
quod faciet exigatur sti
pulatio consequens erit dicere
sufficere repromissionem.
quemadmodum ei de re sua ca
vetur quod dicitur est aqueductum
de eo exemplum generalia scripta e
tiam ad omnia opera stipulatione com
modat. Paul.
Qui in viis publicis muni
unt sine dampno vicinorum id
facere debent. si controversia sit
an dominus sit necne is a quo
cautio exigitur sub exceptione
satisdare iubetur. Paul.
Si edibus meis proprius prove
sint edes mee et dic quod an
si vicini edes fuerint ob
id vicini cavere michi debeis
pro dampno propter edium mearum
sed pro qua parte dominus existe
ns et sic plus placet movere
me quod ipse meas edes reficere
possim. et impensas pro socio
aut communi dividundo iudicio p
arte consequi. nam et si vicinas e

des meas tecum habui hee quidem vi
cinum faciant et circa refecti
onem earum cessare vobis
nisi proceptores negant cave
re debere. quia ipse reficere possit
recipitur pro parte quod i
pendit iudicio societatis
aut communi dividundo actio et i
trodita cautione minus uti
lem futuram quia alia re michi
dampnum possit sarciri. Item
plane minor procreptor hec si
tenea ut cevemus inutile
esse dampni infecti stipulationem
quo eius dampnum alia acti
one sarciri possit. quod et in
superiori eius intelligendum est.
In inquilino non dic. Ulp.
tur dampni infecti actio quia
possit ex conducto agere si dominus
eum migrare prohiberet. Paul.
Item si pro pretio pensione
satisfacere parti fuit aliquid
iusta retentio pignorum si
domino inde. sed et si quasi pig
nora retinuit et eum tenerit
ruina vicinarum edium posse
et dicta pigneraticia actio
ne locatorem teneri si potuit
eas res in locum tutiorem
transferre. Paul.
In parietis communis demolitione
ea quem oportet an satis ip
tius fuit oneribus ferendis
an non fuit aptus. Idem.
Sed ita proneum esse plus
operuit si utrarumque edium oneri
que modo iure imponent.
omnes paries sustinere possit. Item
Nam si non sit proneus id
quod demolliri oportuit eum
nisi si quid dampni infecti ex
ea attigerit. is qui demollitus
est teneri nisi sumptuosius au
pum omnis novus paries
sit restitutus est quod si fuit p
aries proneus qui demolitus
est in actione dampni infecti
venit id quanti interfuit
actoris eum parietem stare et in

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ito. nam et si non debuit demolitum restitui eum de proprio sumptu. Sed et si quis reaedificare ob demolitionem amissus est consequenter restitui eum habitaturus volunt. Forte habitatores migraverunt aut tu commode habitare possit imputari id aedificatori possessori.

Cum ex G. Aul. Cels. emptor aedium ante traditam sibi possessionem inutiliter stipulatur quod venditor eam diligentiam ei praestare debet. tunc certe utiliter stipulatur cum omnis culpa a venditore abesset. velut si priori emptori in his aedibus et permisit custodiam ei absuturus tradidit. Si agri nomine non caveatur in eam partem agri mittendus est ex qua periculum timetur: cuius partis ratio est quam in aedificiis quoque partes reliquae ad periculum non trahentur: at in agris non ita est. sed omnibus est ut in domibus quorum maioribus interdum etiam agri tantum partis statuit deinde in alius partis possessionem is cui non caveatur mitti debeat. Deducto veteris parietis pretio si quid amplius sit aestimari et si quid ex veteri in novum coniectum sit deduci in aestimationem oportet. Inter quos Pomp. tet. parietes communes est aedificatori nomine quoque quisque pro parte sua stipulari damni infecti solet. sed tunc ea cautio necessaria est cum alter solus aedificet et metuit ex opere futurum est ut alter pretiosiora aedificia habet et plus damni sensurus sit decidente pariete. aequum si aequale periculum est quantum

quisque metuo praestat tantum consequitur ab eo. Si dominus est in controversia sic dicendum est damni infecti possessoris bonus esse id quod praestitit imputari et domino si possit. quando non cavit possessorem ad petitorem qui cavit damni infecti sibi velut transferat. nam iniquum est stipulatorem compelli relicto praedio ex quo damnum timetur dominum quaerere. Damni infecti stipulatio locatis partibus et ei qui superficiem in insulam habet utilis est ex stipulatio si quid in superficie damni datum fuit et melius quam soli domino utilis est. si solo damnum fuit datum ut totis superficies tollet fructuariis etiam dominus soli impensione pariendo. Alieno nomine stipulari ita licet ut quod damnum domino datum sit complectatur. Cavere autem debet is qui stipulatur etiam rem ratam haberi exceptio procuratoria stipulationi inserenda erit sicut in stipulatione legatorum et si ei non caveatur mittendus est in possessionem procurator eo modo ut ei exceptio procuratoria non noceat. In aestimando novo pariete ratio haberi debet eius impensae quae modum probabilem non excedit in veteri eius cultus non qui agnoscat. VI p.

Damni infecti stipulatione non oportet infinitam vel immodicam aestimationem fieri. utputa ob tectoria et ob picturas licet enim in haec magna erogatio facta est attamen ex damni i

[illegible]

fra stipl'ce modum ex
timationem fiacnaim
qz hoc est modus secun
dus est 7 no unmodum ta c'
qz luxuria subsequenda
est. Quaeris ois pie
tas uitio quod accidit nec
h socius socio pstare qz ai
ois ita uitio agit. Ad
si quis alt' ei pressent ul'
hoc aliat contingit: sequens
est dc actiam centum lx
quod uel bnficio eius at
tingit: ipm sunt dcxcr.
quod si equalit' utriusq; ho
nibz pssus accidit: rectissi
me sab. scripsit pnem ut
usq; cum cessa si alt' plures
ul' preciosiores res amis
it: melius est dc qz am
bo hoia impsuerunt ne
ium adusus alum compe
te actione. Quaeris
ex aipm mfa stipione p
tures agunt. qm cadere
aipmu ib pssi sunt. i. m c
dibz non dz unusquisq; co
num in solido age s m pur
te expenn. nz ci aipnum
quod plibz datum est um
aiz in solido antiq s m p
tem datum ce iudz 7 ib u
niam m p tem spte act
onem ul' scripsit. Ite
si plim sunt eedes que aipm
ose imminent uti adusus
uniquiq; dnoz: m solido
petit actio am m p tem 7
sarbit ul' qz 7 sab. probat
pro dimias partibz cos
sueiri oportet. Si ples
dim sint edium qui aip
m mfa sibi prospice uo
lunt nec quisquam eis
aipm mfa queat mittere
dos impossem eunt 7
quod pro equalibz ptibz
quamius duisis portio
nes dim habent 7 ita pro

mpdictis caibz cau alci ab alio cauii dicimus hic autem tempt quando
ex cauccq possit agi distinguendo utrum alterius culpa tali accidat p
uum. Q. pterea tunc ille solus conuenietur stipulacone ut. s. c. fluuii
uisq; culpa tale accidit cone altium expitur ceteris si fortuito cau eeci
dissit: id conuenietur ut. s. c. fluuiuum. Q. si stipulacone item contin
s. c. ut hac. si ibi alipa soci contrag: dampnum. ac. Quae. mpte. suam
dampni. i. totum suum damp
num pert nisi stipulando pe
stipulatis cet ut s. c. plures i
prtu. p diuias. ut 7. ti. i. nu.
c. offiu 7 ar. l. si tatis. c. si cer pti
bz 7 c. inde quentur: re. ut dic.
Si plures dni. in hns domib:
aiu cunque innuam aliarum
ut s. c. si titum. c. si autem ti.
p tozis. c. i. sic apparet q' aliq m
se bt missio quam stipulaco.
In restaeato. q' est ncte qdqui
s. c. i. m pietis cois 7. l. bz sicq
s. cori di. i. salvimus si solu s. c.
si cdibz. p tonce. filis mispo lice
aum plures age notunt de sep
ul. mo. ut 7. de sepul. mo. i. p tozis
c. si plures sil' acqlare de aliq
cumue. ut 7. de acqre. si plures
sil' mdo de lito hoinne er bz. i. m. c. hoc
mdo sil' iona pere cu illbtate
conseqan tamen ut. c. de testo
ma. i. f. c. penultimo. dni. wor
Si finis ois ac si ipi fim ior
domum ut hic 7 inst. de iuris
c. si fillit indiuoh cuibz
ut 7. de stipla. f. i. n. 7. aii pti. p
ptibz. si ale quiz uideatur stipu
latus p domidq sim dampni ut
s. c. plos. uiumq est tm. erit ib
zs. non. si sic intelligo p ptibz.
f. quiz p tota sua 7 item uiscio
acquiritur dns p porcombus
quas habet in suo an ud quas
habet iure anius uoie stipulatum:
uterq p bus quas habet in suo
ut 7. de stipla cone suorum. i. f
uis cois sic ostuncesi o tm dico
c. p ptibz quas habet iure nec ob
stat tm lex suus communis q
alia laquitur qn omnibz poe acq
n. ac hic uo potest ita qz pius al
iaud uo qui habet iure hz in suo in
teat sqre duas ptes ubi totu
alei qi si alt' nullam habet ibi pe
ut 7. de stipla. pii. c. f. ea sq. l. de
gulas uicum. c. p mutationis. si
dampni cui. uiag. nisi uendi
ud de bere i. ud air qimus sti
pulo fiunt mepota. uentu ut zs.
c. fluuiuum. c. si stipulo 1 sequa
bz. c. usq; in fine legis 7 ar. s. co
mo. ad eos. et quod. uendi ma
de obiectom. s. inc quod. illa q
pulacois ut 7. tem. m. ha. l. si pe
aco. uenit. quod ad hoc ut tu
catur p missoz. amota. i. ad hi
ta. ar. re hinc fiun ar q. 7. ti. i. l.
i. c. i. s. ad legem acq' item uul.
c. f. Cum pane et uiedificare
i. edificare uelit quod pi eo q'
uetetem non diim demolicit
quia 7 sic ut unus aii edificat
uoledit. ut s. c. aut quos sunso.
ul' uenus ambo ut hic dicat am
mano. i. sed 7 pinturq ibi non
opcauisse re uiano repmisit si
soze cuis eres p uiam cois
pietis uenit ul' m rebz suis ta
mpuum sentit 7 odiso sili stip
ulatus est ut sbiat 7 ita. l. m.
i. m cois. i. l. item q. quia tup
num mnelitur. postea. repete
7 eum postea re. cenaculis. al'
er illis cenacul. cogi potuisse.
ut de aliquo cauer insi in duo
bus cauibz ut. s. c. aut. 7 obliget
hic distinge de communum pie
te quia ut aut de eius tempo

mfit. qm alius. ad eeto cau sup ior. i. l. q' uterq ex soa
s bonetaiat pietem communem. qz quibz bonetai
tum eum in pan sunt cu sine aulpa qz amb o ultra modu
n pnunt: uenit ad qmqm obiec potest. hic. c. de habitatio
si filium. a. s. de tolo si duo. 7. quod in aut dam si alius.
c. bellissime. i. l. c. si ad iamam item non obstat hinc 2do
c. l. m. quos aii pn. ibi ul' alt. p. 7 c. qui ibi semp unus
solus edificabat hic amb o sim quos alu alter sol
uunt ut ibi dicimus sed dic sim ex. 7 b. q' mdusis cau
bus. s. in duobz contingit potest. 1 ex eum sup ior sup
ior loquitur qm fit amico aliqd ex bus qui habent com
munem parietem quod in duobz caibz diat contingit
i. qm unus solus stip communum ul' in edi parete ali
quid fiat, vii dampnum ab altero tquietur cu ad hoc
dz cauere. item qm uterq ul' uenit in communum ul' qr edi
parete q' fiat cum alter hat prosiora edificaa cauere
est alti ab altero p stanta quia manus dampnum po
test sibi ul' sentire qr pietis cau sin autem uenit magis
dampnum eer passurus p cauum uenit ab alto dz cauere

tuetur. nde ibi oparte quo cau non cauentur in repoita non commu
tatur. si agitur p sed ul' edi dz. ut. c. l. si edibz in pranlapio. 7. c. nam 7 ti
l. ex tampm. c. i. primo 2do. aut p operam alidinus 7 tunc aut quo
edificat 7 cauetur: s. c. inter quos primo 2do. ti. m communis 7. ti. ita.
ti. nam 7 ti. ti. ex tampm. c. i. ii. 2do non in hac.
aut ambo. 7 tunc aut ambo ultra modum
hoiat equaliter aut unus tantum tam
primo cau non committitur cauco
cadam interpita ut. s. c. ex tamp
m. c. quoc. penultimo. 7 ultimo
2do. ii. committitur ut. s. c. aut
secundo. 2do so aut nullus ul
tra modum 7 tunc non cau
tur sed si cautum fuerit
committitur ut hic. quo.
i. qm. edificaret: solus. a. deberet: ut s. c. eo ex tampm. c. item si plum
7 cauetur ibi qz non diat scam cauendu p omnidq sed hic diat quod si
etiam extraneo assumuletur quod si non est in aqidum non cauetur
in plus. In cuius est. i. socius. tratur. i. senatusdet. ar. p sin tunum. si non

Cum postulassem non p̃ cubiculo. ar. non [illegible] ac. ibi. C. p̃mittere te tampanum usumq. sententiamus. ay. quod non placet immo sentiens ut. g. de usum. cum quidam. C. si debitores. cum. eius acone omni matri ut. ff. p̃ socio omnibus. C. item ff. sm. ay. quod non placet. quia hic nō ponitur quod fuerit socius aliquis rei pu. si. dic quod ex simpl̃ publicum domus ir fracta matre fuit obligata ut. C. quibus caus. pignor. cōtra. l. n. unde post tempus uendor quod. l. statuitur. C. de iure do. in pe. l. f. hoc dicit

Quod. sub illud. cōclauc. quidā domos domos sic lat. sepultus utq. aliquod mēsharū sive mēnallum emere ut utrumq. domum. ita eo. ospicio conclauere ut de utraq. domo illē emit ad claue pēa domus clausit unus ostium oclausit totum claue conuitur ad usum alterius domus cōclaue totum emit illius totius ad cuius usum ōis sum est. ff. dō. q. conclauc locus quam sic cōdor in domo ut est domum ut hic erat constructus ad quem non p̃ plēs claues p̃ uenitur. ī dō conclauc dicitur cōdium quia de eo oclausit est ad uentum q̃ domū binarum. quōd sicut duas ecclesias in medio quarū erat camera cum usus erat communis domus domum uenerit usū octauus ad unam domum tantum redusit ita q̃ pōt ex alia hēa dictum postea fo ire uendidit ipsam domum. qui emit debeat cōclauc. ff. quod est illius domus ad cuius est usum communium conclauc. i. communē hēc nū sunt ab extrano uacuus sum cōmunium cum ab alio sine p̃ ptē ab uno p̃ ptē ab alia hēc autem plant ta similē quod in uiat talco mū hēo prēcium ex quidam ouo domos habetur q̃ aliqui illum domo statuant utrusq. sup imposuit pretium ita quod erat in comun o illarum posti dicit adiōnē illius domus i quod nō potuit ne ad porticum q̃ ea uendidit domum quem non solut ad tum ad porticum ī imposuit fiducem uendite domum ī tenent sustinere ecclesiam porticus ptē. quatus sic porticus. ff. quod est illius domus cōmus qui ī tenuit. l. q̃ habet aditum ad porticum hic autem porticus extensa erat p longitudinem utrusq. ī sustinebatur ab utrusq. ī parietibus domus que uenisset si tantum domus uendita fuit superiorem a porticu sed que non est onera cum porticu est illius cum solum. i. cum porticus hēc nūm est sine habeat ex aliqua pte aditum si autem quemeuit ad quod pōtu fuerit hēc lex quia expedit sunt quis ēt domus. quia. C. conclauc. cum fiet in quantum usum similiter est cōuersum. conuiguacō. i. conclaus que ro dicitur cōstricta quia conclauc porrigitur in longum signa cumen pō minuitur extrusi cessant non in directum sicut secus sicut quibrum sub alibi lignis sicut contiguo in omnibus sicut in domus quas applicat iam bractis. Set quid ad hoc. ff. quia. hic tractat de sub gundis inter ad ultimam partem. ff. spectat ut melius quia ille p̃ annus domus cum a meior habet aditum noce cum. i. conclaus

Ad xl. Nūc. Cum binum cetū ibi dūs ex alius edibus in alium insulam insula dūtur usum nō solum si aggnatio quia id sustinebatur oriatur ex parte illarum edium in quarū usū quersum erit fiet cum. ff. si transtilla contignatio toti in alium edium pertinebit. Sed. i. hoc in libro posterior scribunt. cum edium dum ut ipsa porticus superposuisse. mq. ut utq. cum adiu ex altis edibus delato altis eadem seruitute hon is porticus seruitude in pōtu uendidisse. i. totum porticus cum edium

Quod. sub illud. cōclauc. quidā domos domos sic lat. sepultus utq. aliquod mēsharū sive mēnallum emere ut utrumq. domum. ita eo. ospicio conclauere ut de utraq. domo illē emit ad claue pēa domus clausit unus ostium oclausit totum claue conuitur ad usum alterius domus cōclaue totum emit illius totius ad cuius usum ōis sum est. ff. dō. q. conclauc locus quam sic cōdor in domo ut est domum ut hic erat constructus ad quem non p̃ plēs claues p̃ uenitur. ī dō conclauc dicitur cōdium quia de eo oclausit est ad uentum q̃ domū binarum. quōd sicut duas ecclesias in medio quarū erat camera cum usus erat communis domus domum uenerit usū octauus ad unam domum tantum redusit ita q̃ pōt ex alia hēa dictum postea fo ire uendidit ipsam domum. qui emit debeat cōclauc. ff. quod est illius domus ad cuius est usum communium conclauc. i. communē hēc nū sunt ab extrano uacuus sum cōmunium cum ab alio sine p̃ ptē ab uno p̃ ptē ab alia hēc autem plant ta similē quod in uiat talco mū hēo prēcium ex quidam ouo domos habetur q̃ aliqui illum domo statuant utrusq. sup imposuit pretium ita quod erat in comun o illarum posti dicit adiōnē illius domus i quod nō potuit ne ad porticum q̃ ea uendidit domum quem non solut ad tum ad porticum ī imposuit fiducem uendite domum ī tenent sustinere ecclesiam porticus ptē. quatus sic porticus. ff. quod est illius domus cōmus qui ī tenuit. l. q̃ habet aditum ad porticum hic autem porticus extensa erat p longitudinem utrusq. ī sustinebatur ab utrusq. ī parietibus domus que uenisset si tantum domus uendita fuit superiorem a porticu sed que non est onera cum porticu est illius cum solum. i. cum porticus hēc nūm est sine habeat ex aliqua pte aditum si autem quemeuit ad quod pōtu fuerit hēc lex quia expedit sunt quis ēt domus. quia. C. conclauc. cum fiet in quantum usum similiter est cōuersum. conuiguacō. i. conclaus que ro dicitur cōstricta quia conclauc porrigitur in longum signa cumen pō minuitur extrusi cessant non in directum sicut secus sicut quibrum sub alibi lignis sicut contiguo in omnibus sicut in domus quas applicat iam bractis. Set quid ad hoc. ff. quia. hic tractat de sub gundis inter ad ultimam partem. ff. spectat ut melius quia ille p̃ annus domus cum a meior habet aditum noce cum. i. conclaus

et quia is retinuisse cum p
longitudinem utriusq;
domus extensa est tamen
ueisse angustiam que a
b utriq; parte parietibus domu
que uenisse sustinetur si
ti obsequens est ut superi
or pars edificat que nulli
nocua sit ut aditi aliunde
habeat alius fit quam aliene
id solum cui superposita
est. Ait ille:

Si quis ad mollienda negotia
landi causa uendidisse do
mum putem uendere domus fui
t quod ut eptor uendit
or singulis pedum quo domus
distincta est pstinent si institu
tum est ad opus autem pu
blicum si tamen fit manumo
nuel columnas uinc licito
fiat. Vel p. De aqeductu

Si cui a: arcen:
qua pluui di data
ad ampnitudo data
habet actione aque pluuie
uie arcende adiecit tertia
qua. Aquam pluuiam
dicemus que de celo cadit
et imbre exercitat sunt
per se hec aqua celestis no
cent ut labeo ait. sunt ear
alia aqua mixta sit. Hec
autem actio locum habet in
ampno nondum feo opere
tum feo. hec est de eo o
pere cui quo aliquid tunc
tacens locum habet quo
cens manu opere feo agro
aqua nocitum est. i. cum
quis manufecit quo alit
fluere quam naturam solea
t si forte immittendo in ca
nalem maiorem fecit aut altitudo
rem. al' altiorem aut uehemen
tiorem aut si opumendo ca
redundant effecit quod si
naturam aqua nocet ea ac
tione non obtinetur. Ne
ratius scribit opus quod

quis fecit ut aqua excluda
tur que exundante pluu
de in agrum cuius refluc
sol si ea pluuia aqua pluu
ia ampliatur: ea aqua re
pulsa de eo opere agris uici
nis sui nocet aque pluuie
actione cogitur tollere.
De eo opere quod agricol
endi ca natio fem sit. q
uintus mutus aut non
opere hanc actionem tribu
atus autem non quod agri
si quod fruniti dum tax
at querendi ca natio fe
sit solum excepit si fo
ssa sicut moris agrorum ca fea
sit. quinti mucus aut fi
di colendi ca fieri non tno o
pere cernuende aque ca:
fieri. sic enim delere quem
melioremque agri sui fiere ne
cuiam actionem fieat. si
si quis arant et seri possit
et sine sulcis aquanis re
ni cum si quod ex his ha
gri colendi ca indicitur
fecisse quod si alit seriri n
possit nisi sulcos aquanes
fecit non tenet. Ceterum aut
aut cum sulcos agri colen
di ca directos ut in imia a
gri parte pgent uis et fie
e. Si apud seriu. nichilo ex
s relatum e. si quis salice
ta plantet uel posuit ob
hoc aqua restingitur a
que pluuie arcende agi p
se si ea aqua non uiano no
cet. Labeo et cont scribit
ea quecunq; frugi fructu
umq; recipiendorum ca fuit
extra hanc et cum in refic
quorum frugum fructuum per
cipiendorum ca ice op fiat.
Item sibum et cassius op
quod manufecim est in ha
nc actionem uenire aut
nisi siquide agricolendi
ca fiat sulcos tui aquanes

actione. hec actio non a communium loci tenet: p ut dns est sine insolidum
sui in prem requirum si fecit. communis opus pp quod non possum fui
dum meum sup iorem ceci aqua pe restitit. i. restitit cogitur. si
alius paucaqam pstat: conpetit autem dno si tam tonuno q dnsec aqu
bulat non ut non tamen e in rem si in pdouam. Aqua pluuie de celo. quia
in yempnue ut in estate. ar. exercitat. i. nascit exercitat. ad eo q colorem mutat
ut. e. Illud in summa ratio. ai non est illud quod dicat imbre exercitat
quidem. i. pene quasi mestitie
non possit pcam hoc pb actio ca
ma gis actio prosit qm nocent
si ca die imbre. i. ca q solet cad
ere in prime rem tamen resiste
tare et dicitur pmb pmbus mtc
pbmus pterna pbmi in sn septeb
octob. nonebr. tercemb testate pre
stiano fnc et. c. ap te. Si nocent. i.
nocere possit et ar. cont. s. ti. i. cap
in sa quidam in pn. Si aut actio
non dti ico. cum iudicium indo
atur: ut et plene dixi. s. in pmisq
ar. o. s. de iudic. i. no q adm. opc
animo nocendi. cum qns. solu do
minus no ait et. c. apud. e. pte. i
e. fi. ar. i quod dicat manu. item
qsq: si manu si alio modo fiat ut
et. c. i. n. e. cap nam usam que e o.
maiorem. i. iacorem. jo. acorem. i.
impi dicorem. jo. uel eni coacem i.
p fundi dicorem. jo. compressionem.
cursum aque. i. repressionem fient
redu. i. in ius retro cite et q ut stu
rione tamen nium contingit ni
cinus ut et. p. e. de eo ibi si ar o
fun et. e. item aud iorem si e. et
est stacionum. si natum. hic cdere
et. e. si manus et. e. ceni qi et. item
aiunt. s. t. i. flumium. e. in qua
accione. e. lista aque pluu. ar. re. cog
nectim. licet opus sit fatu ex quo n
magis nocat. Sed eacius solet
an excuicom petum. dic. i. p op
quod fecit. nocat. semp ut nocere
possit. cogetur tollere. huic est o. l.
i. e. pte. hec fec animo nocendi
ut fol. et. e. demqsit hic tamen re
pe sic concludit q memoria nuc
no extaliet. sic si iure finitimis ad
ii tur ibi sic ar. et. e. e. fi. l. i. fne. s.
pte. e. colle. ire stud. ito op ut
dic
dic. i. pp opus q fec. qui mutius
i. minus large loquit est. Sed vilig
euc diuite sonica ex usa. no qd
sit. opus. agitur. ut dicebat mu
ius. i. tu. fruniti. autem est lar
gu significo. frugum no largior
ut et. de. v. fi. l. frugum no tantu fen
um omnia ut talia quale no non
finitur ad fe nesteud. quicodi. i.
ni aiunto et sereno. i. fruiti. ut. s. de
fi. do ut lege institu. i. s. jo. ma. l. d
dicorco. e. impendia. aut no. qd
minus stricte locu est. i. cinaus
vii contingit in duobi. primo ar
si op fossorum cet fin cum agri p
cet. acc aque pluu. ar. q fruti ficet
ar mi fiat ad nocendo. Hec co qap
pllacom fiunenti stricte accipie
hac treina na in alii tic fructu cet
est ut et. i. aiteo et ic. item minus in
alius duobi. q. et si aiunt si alio
sed fiat ad colendi ca non
tam ut patet in fossa et. pt. iusta
ctis ad agio ut et. e. si ap. et pte. e. i. aiteo
et. e. item. sab. item in eo q ce opus
amen fam ca colendi agri exercit
q hec restingitur ap enim cum
ad fine hns no pt serere ut et. e.
fi. si quis. fam sit. manu no amc
excepti. no uno opus omnie cet nu
te fossa in agri uiam. e. ad no nocet
di. cetiorem exercito et fnc. s. si fi
tus neu. sicut et. e. anste. et. de rep
l. no di. aiten et. de mun. l. s. t.
fnc ut pt. l. quicum. item cum
i. in treinai sententiam hic tectu
at multiplanus auctor hmus. l. q
hns fulcas exquibz. tectu cum
mp pti. fecit tam pnti pstantur. of
filius. suam plans. p una pterem. no in plies q in fine hns pt fruniti
qui. jo. qui suam tectum plat q w no fieri gm querendi fruniti. iz. re
cuguaret. in superiorem agr. necetet. quidam vbi fine no time e plana
et dic iniano. e. qm hi superiorem fundo et dic nocet. i. nocen possed alii hns u
nocet. et nic dic duobi modis. po. e. p qimus et iniano qui hi superiorem fundi
nocet. e. nic nocet ti possi nam tam pno fi illato aqum ut. e. l. e. n. ut dic
iniano q posunt salicta. al. i. si nocet aq pp et stilicidium opis. hi ci restagnant
et sic ii cenet hac actio sic g cogi hi modo isto cum mya. ut. s. in. glo.
ut mamuto et e q no dim g si no nocet ut et. i. n. e. pte. et. hi supe ut si
nocetum et co fuciendme ti ut. s. e. e. ycinaus et. e. fumanus. si aqua ag
itur ao aiten tum time go so aiteo tebet agi. ze. eadem acto oprit si ad
aiteo si ad iso aiteni agnatum non no commenat na ici ueu. ad et
hatur qsq: non ad re ut eius exibicom si go exmuacom qun i ut fiut
iuiatum ut cona eum qui tolo tolit possite ut qui ignij alieni sine
minuit coibi. ut. s. de ici ueu. i. qui restitue et. de rigio fruico. i. e. e. si
licet nome aeciois ad si no conuenat sic et acto coi. di. datur p fructibus
et sumptibi ti pouisione fiaciatu ut. s. co di. i. un. e. sic cordusiam ego
nominus dispitacom puta cibi reliqui ut. c. de esti. pe. l. n. e. pte. nocet
ret. g si no nocet ti tuti mi coniungitur mueu po. laiteo. media ina eligis
nec hreinci. qsi. e. media ina temi treati. fructiniq p eod poi iii. de v. li. fgt

Ne aqua pluuia ar

qui grece limitrophi appellantur si quis fecerit aquepluuie arcendae actionem cum tem aut. Item aut si aqua naturali decursu aquepluuie arcendae actionem cessare quod si opere feo aqua depellitur aut in superiorem partem aut in inferiorem deriuatur aquepluuie arcendae actione opere. Ido aut aqua plumia in suo retinere ul sufficienter ex uicem fundo i summo deriuandum opus in alieno non fiat omnibus uis ex parte eorum sibi uinusquisque dum alii non nocet non prohibetur nec qd lex nominee tenetur. Item marcellus subscribit eo qui in suo fundo sibi fodiens uicam fontem auferit nedum posse agi nec de dolo actione sunt non dicit hoc si non aliud uicino nocendi sed sui agri melioremfaciendi id fecerit. Item secundo est hanc actionem superiorem aduersus inferiorem propter ne aquam quae natura fluit opere feo inhibeat per suum agrum decurrere uel inferiori aduersus superiorem ne aliter aquam mittat quam natura fluere solet. Dic illud ampliandum non quam propter actionem cum ipsius loci naturam nocet. Nam utrum unus quisque dicat no aquam sed loci naturam nocere. Ins uma puto ita dem aquae pluuie arcendae actione locum hoc si aqua pluuia uel quae pluuia erscat no nocent naturali

sed operae feo nisi agricolae di cui fundum sit id inhibere auerscere cum aquam dicamus quae colore mutat uel inarescat. Item secundum est hanc exceptionem no alias locum hoc quam si aqua pluuia aliquo nocetur ceterum si edificio uel opido nocetur cessat hac actio. Agri autem ita potest uis no esse stillicidio uel fluuia immittere. Ido labeo et cassius aiunt aquae quod pluuie arcendae actione spiliem esse de fluuiis et stillicidis generalem et ubique ea agi licet ita et aqua quae agro nocet aquae pluuie arcendae actione coercebitur nec illo quem magis inde oriatur. Am et si in publico oriens amnis loco aliquo sicco per fundum uicini decurrit. Isque opere feo meum fundum cum aut rigat aquae pluuie arcendae cum actione tenet labeo aut cassius quoque sabinus si aqua ex edificio uiciniorum nocetur uel agro uel edificio rustico agro de fluuiis et stillicidis. Ido laterone uiciniorum relatum si ex agro meo aqua fluens nocetur loco quod est intra tuenda. i. edificio no posse me aquepluuie arcendae quem quod si ex tuenda tibi profluens in meum agrum defluit ex nocetur aquepluuie arcendae actione cessat. Sicut autem opus fecit ut aqua pluuia non nocetur in hanc actionem uenit ita per omnium

aut non posse. dicere. aedificium. Cum dicitur agitur cum uicino ut. l. pr. Item uanus ipse lacus. nec id locum publicum. n. Quod ibi compluuium re. 19. de etiento signis. Si minium alii dicant uel utilem compere nisi in cum. l. pr. Item uanus ipse eis. 9. t. 1. paulus 1. de finibus. si. an. Si fecerit. de condicit. ut uel. Si. n. noceat. i. nec pe per opus aliae fiat. Si si minus. supior. opus cum non extat memoria ut. l. pr. Item uanus. fuit. i. fiunt ut. unu. b. l. 1 fac. 5. et pre facidum alii ergo 1 do flicioris dignitatis in aidum dor. ex ibi re reuocatam ut. 9. de alie. m. l. iii. po zeo. uel ceu cor quum uatum inter scientiae. Item q. 9 strata. leg. pactones conuenient appo mit mili. de pe. Si. dicta. i. conflictas di a. agris mflo ubi. in florib. flumina. i. semper habundana a aque. uenit. nudo. cuius ag fuit illi qui ei ut plenam aqua uenienti ex fundo superiori accedere. ut aqua uersus aqui aliquam pri uatur ut agri meus eg uacat etur. sibi leg. i. pacto sic. 5 tempo fi ti. l. i. Si aqua uenerit commodum. ut. de reg. iur. fin na turam. 1 de cadiuas tolli. l. i. Si po fo. si in leg. i. pacto. ni inuenatur: ni natura leg li tecla. ut qi pla na fuit leg. ut tuitatem. amp non erat modo na fin. a. ut. u an. fm nos ut stotra dicto si fii plumia sic fii no nam ni non plumia ro. 1 b subie sane enim re. sapere enim re mm tutibz aque i alius no mu tutur in poi no plantur pre stes qui ut fi erunt constituo in fructus si solo limo qz eam sibi dere tat. qui dim. cauco qz au non extat modo na sic pontar diuatus. J. cert ut actuqz. p. l.

aliquet. Sed. plr. minor enim tpz quem non posse. ut. l. pr. Item labeo aut si in agro. Item labeo aut dicentur. 19. de fund. i. fundus 1 sin hoc quod sibi gat longam expones. i. longissimam tu. dic. dm. p. r. ami pon ut. qui 7 aquibz si dum fodi. o. Aristo. longam fiu. p. r. an. vom ut. mse. de usue in 2 ven. 1 m pu. 1 aqua de fiuit. aque que prenam ut cum ut quasi. ut. s. de fiu ut. p. l. foramen. Sic ergo loquitur ut si nus est lo go qz mutatur si dicentur aqua misse longam consuetudinem. i. fundum p longam consuetudine eam si fundo ut ualeat. ut. s. si fundus. gen. siquis dum no si no non ex tpz mutam si dicat aliquo mo constitu tum sibi longa consuetudine p decessor suo fuisse fundum dicat presumendum audiatur si est ul nunc uiporam. i. ex unc q p tenditur pessisse re. ar. s. de usum. l. ai de re re. uel o. 1 sic has ubi ul unc re alu hut hic uelud 1 tunc primum. C. si usus est longo tempore comprehendat annos pdos in glosa cans quibz consuetudinem fundus uel si ceue nunc

quentur an possit aq
pluuie arcendæ agi si in
canus op fecat ne aqua
que aliquam accantis
agro meo procat hinc p
sit. offulnis igitur ⁊ Labeo
putant agi no posse ⁊ si
sit mea ad me aquam
perducere. hinc enim ac
tionem locum habet si qua a
qua pluuia nocetur no si
no prosit. ¶ Si ⁊ fluuia
nus op tollit ⁊ sublato
eo aqua natiuali ad infe
riorem agrum prouenienis
nocetur Labeo existimat a
que pluuie arcendæ actio
ne agi no posse semper c
nisi hanc cæ seruitutem in
feriori prediorum ut natur
a perfluentem aquam ex
apiant. plane si pp id op
sulatum uel uel exemenda
aqua profluat uel detin
etur pluuie arcendæ actio
posse agi ⁊ Labeo ostitetur
Denique aut ex edicto mihi
agere quasdam leges esse
dicis ut in quibus agris m
aqua sint flumina licet
at michi. s. in agro tuo
aggeres uel fossis hæc si ti
lere no sit agro eius agere n
atura cæ seruitudinis sed sep
inferiorem superiori seru
re atque ab incommodi na
turali pati inferiore agri
a superiore ostendi. nec q de
lege cum alio commodissiat
cui omnis pinguedo terre
ad eum decurrit ⁊ uti ad e
um aque incommodo deflu
ere si tibi lex agri mucem at
uetustate uicem legis te
nere. sane ei ⁊ in seruitutibus
ab ide persequimur ut si se
ruitus no inuenitur in
posita quam diu usus est
seruitute ne ui ne clam ne
precario habisse longum esse

magis ueto dicat qua nunc dominum quod leges non ac iusiupi
ori cum agitur actione aque pluuie arcendæ competentis
ita utilis in superiori casu hinc directa ut ⁊ c. l. permittunt rectes si
ergo differt hic casus a superiori ¶ Casus publica autoritate. sic
leges in canis comp. in fec. ut. s. t. l. si finita. c. si publicatis. Actiones
as. quanto dicatur extare memoria ⁊ quanto non dignitas ⁊
e. c. item Labeo ait cum queritur ⁊ s. de p̄ncōnibus si arbitr. s.

tudinem uelito unde impo
tam seruitutem uideatur. n
ergo cogemur uicinum agg
es munire si nos meus a
gro munienus eitq; ista
quasi suitus inquam re
utilem actorem habemus ut
intelecti. ¶ Aut.
Si summa tria sunt pp q
inferior locus superiori sui
lex. natura loci. uetustas q
semp pro lege habet mun
uendum. s. uicum cæ
¶ Apud Labeonem proponitur
fossa uel cæ sicca inferior ag
rum cæ nec memoriam ex
stat qn fea est hanc infe
rior uicinus no purgabit
sic fiebat ut ex restagna
tione eius aqua fundo mo
nocet. dicat igitur Labeo a
que pluuie arcendæ cæ inf
iorem agri posse ut uel ipse
purgaret uel te patetur i
pristinum statum eam reduc
e. ¶ Deterior si in ostinio
fossa sit ne purgant uicini
patiatur eam puteo que t
accedit posse te magis aq
pluuie arcendæ actione a
gere Labeo ait. ¶ Cassius
autem scribit. si qua opera a
que pluuie mittendæ ex pri
actoritate fea sint in aque
pluuie arcendæ actione
no uenire in eo cæ ex ea
quorum memoria uetustas
excedit. ¶ Apud alpenum
uero relatum est cum fossa
ex qua ad inferiorem fundum
aqua decendit egrendum
cæ uicini purgare sine ex
stet fosse memoria sine
no cesset quod ⁊ ipse puto
probamo. ¶ Item ait ar
aggerem qui in fundo mea
nil erat nis aque accidat p
quod effeni est ut aqua p
luuia michi nocet. ait ar
ri. si natural agg fiunt no

tem sicut ⁊ de agnoscendis ⁊ cen. libri in principio ⁊ nō quod
natura ⁊ loci uetustas cedunt legi superuenienti ut. s. l. p. t. c.
c. ibi si tamen lex ⁊ c. Item lex natura cedunt uetustati. ut. c.
de p̄script. lon. t. l. c. ⁊ ⁊. c. c. cassius. mihi. ⁊ concordantiae posi
te supra. l. mihi ⁊ hic dia possunt. ¶ Apud fossa uetus est
⁊ c. et ⁊ fossa uetus est ⁊ c. cum tu te fosse fec. manus. mani
us erat p dio. ar. nō. qm cum emimus ab eo. de annus pre
dio aqua conaueluti in annus predium tenuerint p sic
annos nō p dio ⁊ aliorum. agi posse. quando hoc est cum
michi fiat ⁊ hoc acto ex opere fecit tamen ut. s. c. l. ⁊ c. l. b. ac
cō. ne. mihi. mihi mihi petatur cum fec. uel te. qm est annus de
bus quibus nocetur ⁊ b ultimum est uetus cum ca no
sic natura finitum. ut cogatur aliquis aliquid fac
ut. s. de finib. l. quod. c. finibus ⁊ s. l. pr. c. finit dic qd
solutus erit purgare nec memoria abolitum quo qd ⁊ n
cet solutus purgare. ut ⁊ c. c. c. Item Labeo ait si in agro
s. de p̄ncōnibus si arbitr. cum. l. foueam. sum confinio
ad hoc quod de confinio dicat ⁊ fiat. s. p secō illud. ⁊ cō
di. arbitri ⁊ ⁊. de acquir. r. do. ad co. c. f. ⁊ l. c. confinio. l. du
orum finitorum ⁊ sic erat communis fossa. magis.

compellitur. quidam. loquitur conditor legis. aliquid. utetur ad
utrumque referri ad naturalem ⁊ quasi naturalem. aggere. c
ab uno non extat memoria. alii respiunt ad naturalem finium
ut adiat pretris. nam statum dicitur de quasi naturali. utilem.
aque pluu. ar. si contin. s. l. ⁊ c. sicut. 90. ut ibi tenegnt directa
hic concedat utilem. ⁊ item ar. contin.
s. t. l. ⁊ c. l. ⁊ c. f. ne uim fiat
⁊ c. ut diu. s. c. l. ⁊ c. f. ne uim fiat
michi fiat de arboribus cede
uois. ut ⁊. de arbo. c. l. ⁊ p
⁊ c. de uente ⁊ quod in. aut clam. ut ⁊. quod vi.
aut clam. l. competit. c. f. fin. ar. necessitatem
c. uel panum est. ar. s. de cinct. in creditore
⁊. c. de pab. impaco. of. quoc. l. restip
ta. ⁊. ne quid in loco pu. si. l. n. c. si
quis a principe. ne quid in flu. pu. l. ⁊ c. sunt qui putant ⁊ s.
de ⁊ lig. si quis sepulcrum in principio ⁊ fure. sunt preferendi
ergo equitas ugo. ut ⁊ c. de iudic. placuit ⁊ s. sicut ⁊. sic. p.
⁊. c. si alii res. p lig. de. si ⁊ res ¶ Apud namisiam fluens. nam
p predium inferioris manu. ar. inferiori. naturaliter. sunt

posse me uicinum cogere aq
pluuie arcende actione ut
cum reponat uel ut reponi
faciat. Ita putat 7 si manu
fes fuit ut memoria eius
cessetur quod si cesset putat
aquepluuie arcende actio e
um tenere. Labeo autem
ait. si manu fes sit agere 7
si memoria eius no cessat
agi posse ut reponatur: nu
lla actio nemine cogi po
se ut uicino prosit. Hoc
ait. aut impelli id facere
quod uere facere possit quam
quam tm efficiat aquepluu
uie arcende directa actio ta
men opinor utilem actio
nem uel mixtum mihi
videtur adueniens uicinum si
uelim aggerem restituere in
agrum eius quod fieri qui
dem mihi prodesse potest ip
si autem mihi necessarium est hoc
equitas suggerit etiam si in
uite efficamus. Ipse
minime relatum est si a
qua fluens uetus suum stercor
e obstruat et ex restinguia
tione superiori agro necesse
posse eum infendere agi ut
faciat purgari. Iam enim
actionem no tm ex operib
ex utilem in minutis. uerum
7 in oib que nec sedim uol
untate fiunt. Labeo contra
naturalem probat. aut eni
naturam agri ipsum a se m
utari posse 7 ideo ei per se na
tura agri fuerit immutata
equo. Immo unumquoque
fere alterare suae melioris sui
actioris sua ex eo facta sit. id
eo 7 si tenet motum aut re
pentis magnitudine so
li ei mutata sit nemine
agi posse ut faciat in pristin
am loci addictione redigi fe
nes 7 in hoc casum equitate
admissum. Do Labeo ait.

si in agro tuo aqueductum
excursus loci examinent
aquepluuie arcende acti
one agi non posse tecum
a uicinis plane si fossa in
re facta est aut cui memori
a no existat agi tecum pos
se aquepluuie arcende ut
reficias. Item Labeo ait
cum quaeritur an memo
ria existat ex facto opere no
diem esse solem. ad exigendum
diem id liquidum fere suf
ficere si quis sciat fieri ex. h
est si fieri ex no ambigitur.
nec itaque necesse est superesse
qui meminerint diem 7 si
qui audierint eos et qui
memoria tenuerint.
Iecmque Labeo ait si uicini
flumen torrens auertit
ne aqua ad eum perueni
at et hoc modo effecerit sit
ut uicino necessitas agere
eo aquepluuie arcende
no posse. aquam enim ar
cere. hoc est cauere uel
curare ne influat quae sen
tenta uera est. si modo no
hoc ideo fecit ut tibi noceat
fere ne sibi noceat. Illud
etiam uerum puto quod
officiosus sentit si finchi
tuus uicino sentiat 7 p
ticia aquam recipiat ces
sare aquepluuie arcende
actionem. si tm no utilia
modo necessitate aut obseques
est quod Labeo putat. si q
uis uicino cessent uis ex
ei aquam immittere. aque
pluuie arcende actione e
ui agere non posse. VI p.
Aliud certum relatum
est cum in cuius fundo ori
atur aqua fullonitis ex
ea fonte misisse si non
fecisse et ex hac aqua in
uicini finchi immittere ex
pisse aut ergo non tenere

Item no. ex hoc. C. q testes non teneantur dare con
silem iudicem. Item aliqui interdicuntur cum habentur suspec
ti. ff. de testib. l. ii. C. l. Secundum iustitias ut in auth. ut
bona. quem ipsa. C. in fin. iustitias. sic est. ar. contra. C. de
fide instrumentorum. l. in extraordinis. ac. Item Labeo torrens
l. q in penne tui. fluit. nam hic ipse dat torrens uel. ff.
fin. ia. C. l. sed
hic non curo
sit torrens p
pienne pri
ati uel publi
ut. C. de aqu.
l. i. in pri. ad
uertent. fiat
to in suo op
non ita indi
stincte si in fl
uium uel in pu
ne eius uel.
ne quid in flu
pub. l. in pri
C. sunt. qui
putant. aere
listam dia
mus. ac aere
listam. ne in
fluat. l. in fin
ag. quod eth.
necessitate. tunc
de solo tenc
bitur aqua plu
uia. ff. de
tuq. C. Labeo
in fin. aqua
hoc enim fuit
j. C. q. primap
19. C. ff. si oti
hunc. C. ad p
ma prem. ff.
C. l. i. C. uicinc
ius. solo uel
tectum solue
no aliquo. j. pr
C. ac. Illud
fluat. hoc ta
lit. q. tm. ff. p
C. hoc uicinus
l. fundo uicin
ac. vlti. uicin
in fundo
fundo fundo
aqua. n. ut. ff.
de fund. ut. p.
di. l. aquae. pu
tat. dicens
g aliquo ulti
fluens. i. cessat
non possem
di. enim pri
cessio. si fundi
collata sequi
etur. plubico
fere fuit. ad m
eundem fun
uerum pacto
conuentum
uel constituta
ff. C. l. i. C. ff.
n. in ph. ac.

Item certum. mihi
to meo oriun
fons 7 p uim
los enim ter
uo infundi
uicini natu
fundo ut
hic ff. ff. l. i. C. ff.
l. i. in
primapio ff.
hoc dicit fluu
omnis. i. nun

posse me uicinum cogere aq
pluuie arcende actione ut
cum reponat uel ut reponi
faciat. Ita putat 7 si manu
fes fuit ut memoria eius
cessetur quod si cesset putat
aquepluuie arcende actione e
um tenere. Labeo autem
ait. si manu fes sit agere 7
si memoria eius no cessat
agi posse ut reponatur: nu
lla actio nemine cogi po
se ut uicino prosit fere ne
ait. aut impelli id facere
quod uere facere possit quam
quam tm efficiat aquepluu
uie arcende directa actio ta
men opinor utilem actio
nem uel mixtum mihi
videtur adueniens uicinum si
uelim aggerem restituere in
agrum eius quod fieri qui
dem mihi prodesse potest ip
si autem mihi necessarium est hoc
equitas suggerit etiam si in
uite efficamus. Ipse
minime relatum est si a
qua fluens uetus suum stercor
e obstruat et ex restinguia
tione superiori agro necesse
posse eum infendere agi ut
faciat purgari. Iam enim
actionem no tm ex operib
ex utilem in minutis. uerum
7 in oib que nec sedim uol
untate fiunt. Labeo contra
naturalem probat. aut eni
naturam agri ipsum a se m
utari posse 7 ideo ei per se na
tura agri fuerit immutata
equo. Immo unumquoque
fere alterare suae melioris sui
actioris sua ex eo facta sit. id
eo 7 si tenet motum aut re
pentis magnitudine so
li ei mutata sit nemine
agi posse ut faciat in pristin
am loci addictione redigi fe
nes 7 in hoc casum equitate
admissum. Do Labeo ait.

Item Labeo. no. q
ma tribet actor pro
bare in re eo act. ad
hoc in opinio testim
atur. l. opus manu
fesi 7 ff. pot. nocere 7
eius memoria eri
ait. l. eo. in rem
ad sui defensionem
alia cibi. l. alterum
eorum. C. pacti fiun
ut loci naturam
memoriam fui op
is non certare 7 pla
cuit. ff. l. i. C. ff.
n. 7 C. ff. l. in summ
in primapio. 7 7. ff.
statim. l. Labeo. de ad
dicat hic qualiter
per actor 7 in rem di
cit. ff. de pluu. fiant
ter. Item in fine il
lius legis dicit de
eo qualiter fit pla
num aere. 7 consu
lem. ad inobligat
cone pignorum ut. ff.
de pig. l. post. ar. l. p.
C. Item quaerit aut
obstiatur ut libuis
actionis ut j. ac ac
cusatione. 7 hibiorum iusp.
in pri. ex quinquenni
est. quia testes non
sunt uere dicere hoc. si
quis. testis. saatum.
i. uel ex eum opinetur ut statim placat fere eum ipse. est. i. uenta
tem ipsi preceptam 7 mente retinere hoc autem et illo die non po
test qui et aliorum retentione quod accidit ac fere. ab homine
ex hic fere ut recipiatur testimonium de audiri. sic ergo dicere ne ad
mo ubique recipitur quod enim si pies uel corporalia media est ut
testes 7 contrahentes uel testatorem si in hoc est fere q de audi
tu auditus sui de auditu alieno recipitur hic. al. regula autem. o
Item nota q quantoque certo ut minus testimonium recipitur ut
autentica de hi qui ob. de ff. 7 fal. C. hinc nota
autentica de hi qui ob. de ff. 7 fal. C. si uero absunt in autentica
de. l. ep. C. i. si non ipse sunt testes in ciis civil. 2. item 7 in causa
alieno recipitur ut. mm. q. n. c. sup li. iodicis illud consilium latum ac
ingitur et de testib. uerit et quadam memoria. quo tempore op

Item no. ex hoc. C. q testes non teneantur dare con
silem iudicem. Item aliqui interdicuntur cum habentur suspec
ti. ff. de testib. l. ii. C. l. Secundum iustitias ut in auth. ut
bona. quem ipsa. C. in fin. iustitias. sic est. ar. contra. C. de
fide instrumentorum. l. in extraordinis. ac. Item Labeo torrens
l. q in penne tui. fluit. nam hic ipse dat torrens uel. ff.
fin. ia. C. l. sed
hic non curo
sit torrens p
pienne pri
ati uel publi
ut. C. de aqu.
l. i. in pri. ad
uertent. fiat
to in suo op
non ita indi
stincte si in fl
uium uel in pu
ne eius uel.
ne quid in flu
pub. l. in pri
C. sunt. qui
putant. aere
listam dia
mus. ac aere
listam. ne in
fluat. l. in fin
ag. quod eth.
necessitate. tunc
de solo tenc
bitur aqua plu
uia. ff. de
tuq. C. Labeo
in fin. aqua
hoc enim fuit
j. C. q. primap
19. C. ff. si oti
hunc. C. ad p
ma prem. ff.
C. l. i. C. uicinc
ius. solo uel
tectum solue
no aliquo. j. pr
C. ac. Illud
fluat. hoc ta
lit. q. tm. ff. p
C. hoc uicinus
l. fundo uicin
ac. vlti. uicin
in fundo
fundo fundo
aqua. n. ut. ff.
de fund. ut. p.
di. l. aquae. pu
tat. dicens
g aliquo ulti
fluens. i. cessat
non possem
di. enim pri
cessio. si fundi
collata sequi
etur. plubico
fere fuit. ad m
eundem fun
uerum pacto
conuentum
uel constituta
ff. C. l. i. C. ff.
n. in ph. ac.

Item certum. mihi
to meo oriun
fons 7 p uim
los enim ter
uo infundi
uicini natu
fundo ut
hic ff. ff. l. i. C. ff.
l. i. in
primapio ff.
hoc dicit fluu
omnis. i. nun

los subtinnos a folle eo q p follem fine bursam quasi manu cum aqua quitetur non a fullone ut 7 ac
cipitur sin unam expicionem. ff. de usuf. l. si cuius. C. ff.
lauant telam. alii dicunt. ad uetuscunt. de fimeto in
dum uicini q. ut hic dic. tin dicunt q p subtinnos mea
tus ex fimeto uicini in meum uenerint 7 fontem fuge
bat. ego fodiebam ut faciem eaque fullonitis in
uiticula ut meminem eius substinendam tamen in ue
ni locum unde in uitibus ad fundum meum unde ac
cepto uel filio obstaculum posui ne fluerent. sic aqua
fundum meum redit p remissionem 7 sin hoc ex hoc
legitur ut necessitate cui ipsum non effugens ministrum
se. l. in specto primo pprio uel i iam ministerium. hoc 7

um aquepluuie arcende
actione si tamen aqua
quis ostendat uel ⁊ si spu
tum quis minuerit prius
posse eum interdum plens:
placuit. Item tertianus
putat eum qui aquefluen
tes alterius nocerent aquepl
uuie arcende actione cum
uicino agere posse quod uer
no est. nam cum aque alterius
aquepluuie sint. Diuiua
mus qui ortum solebat eo
tempore. annis migrare. prae
illic fecit experiri assidua
migratione uicino nocere. a
ut offulius neque ampnium
fecit neque pluuie arcende aq
cum terrii actione nisi loc
oplanauit. cum fecit actio aq
ad uicini peruenire ceperit.
Aquepluuie arcende non
nisi cum terrii qui in suo
opus fecerit receptui est ex
iure utimur: quare si quis
in publico opus fecit lxx
actio cessat. sibique imputa
re debet si qui alienum infe
cautione sibi non prospexit si
tu in priuato opus fecit
⁊ publicum intuentur de to
to agi posse aquepluuie ar
cende labeo ait. Neque fi
tinimus neque cum eo aque
pluuie arcende agi potest
Quamquam autem De
cai dnio operis tui aquepluu
ie arcende actio sit tui labe
o scribit. si quis sepulcra e
dificauit ex quo aqua nocet
⁊ si opens dnis ex desiderio
loco religioso: attinet magis p
limo e inquit aquepluuie
arcende cum terrii fuit eui
dnis cum lxx op fecerit ⁊
si iussu iudicis opus ⁊ op
restituit: non ex sepulcri lo
cati actione. Illud quoq
scribit si post iudicium aq
pluuie arcende susceptum

finidum alienauit is cui
quo actum est ⁊ de pecunio dep
no ⁊ de opere restituendo.
id statuere iudicem debere quod
iudicauerit. ac si nulla alie
natio facta est nisi ⁊ fundo
alienato medio iudicium
manere ⁊ dampnum rationem ue
nire ⁊ quod per eius alien
ationem contigerit. Idem
iul' scribit aquepluuie ar
cende actionem non nisi
cum dno ex. interdum si col
onus ignorante dno op
fecerit dnm fundi medio a
liud quia placenta pstare
debet. colono autem mediet
o quod in aut damnum pen
sam quod restituendi op
is ⁊ dampnum si quod ex eo ta
tum fuerit pstare cogito. si
tu dns desiderat cum sibi
dampnum infecta ab eo exactus
sedio necet equissimum erit
Item si no ego ⁊ procurato
r meus tale opus fecit ut
aquapluuia nocerit uicino
adues me actum erit actio.
quatenus adueris colonum. ip
se autem procurator mediet
o quod in aut damnum quia
n potest secundum iuliam sen
tentiam ⁊ post opus restitu
tum. Paul:
Si colon inscienter dno opus
fecit ex quo aqua uicino no
cet. labeo scribit quod in
aut damnum mediocre colonum
terrii. dnm uio fundi aquepl
uuie arcende actione ⁊ is so
lus opus restituere potest.
si placentam dum tamen ut
eum pstare oportet si ei dep
ni infecta supplex eruetur:
⁊ si quia impensam interest
utrum opis fecit id discere
um a colono locati actione
no nisi quis id no putet
quod no fuit necesse ipsum resti
tuere. si iussu dni fecit

Item si no ego ⁊ procurato
r meus tale opus fecit ut
aquapluuia nocerit uicino
adues me actum erit actio.
quatenus adueris colonum. ip
se autem procurator mediet
o quod in aut damnum quia
n potest secundum iuliam sen
tentiam ⁊ post opus restitu
tum. Paul:
Si colon inscienter dno opus
fecit ex quo aqua uicino no
cet. labeo scribit quod in
aut damnum mediocre colonum
terrii. dnm uio fundi aquepl
uuie arcende actione ⁊ is so
lus opus restituere potest.
si placentam dum tamen ut
eum pstare oportet si ei dep
ni infecta supplex eruetur:
⁊ si quia impensam interest
utrum opis fecit id discere
um a colono locati actione
no nisi quis id no putet
quod no fuit necesse ipsum resti
tuere. si iussu dni fecit

Item si no ego ⁊ procurato
r meus tale opus fecit ut
aquapluuia nocerit uicino
adues me actum erit actio.
quatenus adueris colonum. ip
se autem procurator mediet
o quod in aut damnum quia
n potest secundum iuliam sen
tentiam ⁊ post opus restitu
tum. Paul:
Si colon inscienter dno opus
fecit ex quo aqua uicino no
cet. labeo scribit quod in
aut damnum mediocre colonum
terrii. dnm uio fundi aquepl
uuie arcende actione ⁊ is so
lus opus restituere potest.
si placentam dum tamen ut
eum pstare oportet si ei dep
ni infecta supplex eruetur:
⁊ si quia impensam interest
utrum opis fecit id discere
um a colono locati actione
no nisi quis id no putet
quod no fuit necesse ipsum resti
tuere. si iussu dni fecit

Si interdicto dum tenen-
s terrains manus VL p
opus fecit unde decamens
aqua per fundum prinu
mam mea nocetur mihi
lib. ut posse me uel cum p
mo uel ai tuo remisso pri
mo agere que sententia ui. ac
si ex plium fundo decamens
aqua nocetur aut si plium
fundo aqua nocetur pla
cuit eos uere utrumque: ut si
uel plium fundus sit sin
gulis in partem exercent.
7 adpnatio in parte fiat.
sine ai plium agitur sin
gulis in partem diuidentur
7 in parte fiat adpnatio.
Unde quaeritur si di agro
meo 7 ex p prio agro tuo a
qua nocetur. an agi possit a
que pluuie arcende 7 puto
agendo. sic tn ut pris aspn
i prestetur: uel sa quae uere
si dis agere sit qui noce p prio.
potest aque pluuie arcende
actione agi ut quis aspn
disquatur sed in partem.
Si quis prius quam aque pluuie
arcende agat deinde ad a
liquem transtulit fundi
desinit hac aque pluuie ar
cende actione eis ad eum
transibit cui agere competit
cum enim aspectum omnibus
al' futuri detinent ad eum
qui dies erit incipiet acti
o pertinere quamuis eum
alius dum erat opus a ma
no fecit sit. Aque pluuie
arcende actione sacienda
est non in rem sed in personam
ee. Offiam autem iudi
cis hoc erit ut si quod a iu
dice opus fieri sit cui iudex
at restitue aspectum sentiat
si quod post litem contestatam
dispnit contigit quod si ante lite
contestata dispnit contigit tm
opus restitue debebit aspn

num non restaurat. De
usus seruit. si quidem ipse fe
ca quo tibi aqua pluuia no
cent mea impensa tolle me
e cogendum si quis alius.
qui ad me non pertineat
sufficere ut pecant te tolle
re 7 si sui meus fecit uel
is cuius heres sum fecit
hoc quidem seruum uel de
de debeo. quod autem is cui
heres sum fecit perinde
existit quasi si ego fecis
sem. Estimationem
autem iudex facit exer
citutate hoc est eius aspn
in quod apparuit datum.
Si cum quo aque pluuie
arcende agitur Qui
quod opus fecit licet dere
lico putus sit cogitur acci
pere iudicium qm ex suo no
mine quem tuit ut opus
tollet. aliud est in bone
fidei eptore. hic enim tm pa
cenciam pstat igitur
7 si fundo cedit. audiendi
e pl'ci pstat. VL p.
Ex eodem uno aque cu
cente non tm eos in quo
lico aqua oritur: unum 7
eos ad quos eius aque ut
pertinet uoluntas exquin
7 eos quibus seruit aque.
deducitur. nec in minto ai
cum minuitur uis e
os sequens fuit exquin
ant non sensant 7 gratia
lit sine in corpore silicem s
e loci ubi aqua oritur uel
in pri aqua habit quis si
uoluntate eius spectan
di ee plac. Qui
si diem adiecto pecio 7
eptens 7 uenditoris uolun
tis exquirendi est ut sui
manserint penes eptore
sine recesserint certum sit
sit uoluntatem dni fac
tam aque cessione iuro.

satdi. co. l. ii. §. fi. 17. ne mis fiat ci. l. i. §. li. ulti. qui iuratus in
uitem 7 tunc extendetur iim p mere iur. s. ne quis eium qui
in mis no si p aliquem. ii. 7. datum. post lite or. no aute iur
s. ci. §. offim. Si cum quo opus q. i. q. opus. ip q' qnc
dampnum. tollat. sins sumptibi quos prestat possit
at ul' non. ut 7. q m aut. c. operet. §. f. 7 est sic. ne quid
in loco pu. l.
ii. §. hoc inter
dato. 7 §. ad. l.
cor. de flis. si
falsos. 7 s. de
peculio in fi
ma in fi. 7 ter
stit. si cui fiue
tuanus. hoc
fedi. seruis in
similato ut 7
c. cum eor. pl
tat. ut 7 dm
l. cum eor ac
audiendus.
sic. s. de alienati.
l. cum. §. pri.
7 de tribue. ui
ud. §. i. et de
usuf. cum fi
uctuarius 7
s. ci. di. si pq
§. f. pstat. si
qui debeat.
In consecuendo
iure. 7 sufficit
nam seruitu
es non tmo
omnino iuri
uum applicant
ut in ff de rebe
cor. 7 in cor. §.
fi. eius aque.
ar. q omnes
tangit. 7 c. ut
7 §. de aucto
pstitutor. l. fi.
7 de fide 7 aq.
l. aqui. 17. de
natalib. resti
l. k. 7 ar. f. quo
rum. ici. l. §.
q a' pcor. im
mutur. si est
q solutur o
7. de ag. co. re
luco. ii q' re
quisico pmo
conceo it so.
si hoc non agit
aqua sufficiat
ubi sic 17 pbit
hic solo. s. de
fide. in. p. 1. a.
§. 1. 7 §. n. 1. p
qm. locum
gia poia. l. q
p cum locum
quis ut dire
runt q' sequit
ur: per so ad o
cedente pstit
ai constituat
loco fundus
aque qm as
pstaur non p
sine alio pe
iorum dno
consensu. ar:
§. de manu
co. l. i. l. ii. m
cor pe. ut com
munum. In uis
ut usuf. in pa
aqua. i. in fin
tute aque co
tynua dyas se
quites. 7 ac.
n dicem. ut ue
do ubi p dum
p. 7 ii alius. l. mensem attulit melioremque conditionem ut
s. de iudicio adiecit. l. i. exquirendi e. in cessione aque. hoc
ai qm affatur melior conditio postea no exquirentur emp
toris uoluntas cum dominus ee desint. ut s. de re iudi.
l. si quis ag. 7 s. de iudicio adiecit. l. i. §. si manifestus. si al'
est lex ibi finis in dicem. In mina. i. ius in quinum sic potest
mist. de minimis arg. p. m. in aliquis eum reb; o tm do
mum uoluntatem ad fi ul' pasala secta 7 e. ut. §. de pac
l. f. mfi. 7 s. de his qui sui ul' alicui in. sunt. i. n. semel
uolunt. no sufficit semel' unte no posse. permit sic. de
o dia. in fns. i. f. 7 s. de pditi ci ap. §. f. 7. quorum. ie. l. §.
prest 7 s. q' metus ai intranuis. 7 e. de remissi pig. l. f.
l. de diuisis 7 ee pscp. l. de acessoribus in fi. 7 ter. in. l. fidia
§. ii. x. sic 7 s. e. qui qui. i. 2. o. 7. de dnor. l. f. §. aut p tor
ie. de pactis. l. f. pit. 2. o. 7 s. de minor. si uiter item est
sile ad hoc. §. de acc. 7 ob. l. sic. 7 s. omo. in omodente §. sic.
7 §. de cissace. l. q' minus fallit autem hoc in legatis ut
s. de ad nu. f. l. in. al. l. in §. f. 7. l. 1 donac §. f. 1 in dona

Lex ista idem iudicat ad quod vale quod dicit Valens castrum quod erat hominis
ordinalis qui ei tenebat ad eum intra istud castrum hereditate feudum emit
de eo a vassallo tenuit istud homo ista intra dominium suum propter felonia reddit istud
castrum ad dominum ita quod dicit possit retinere dominium et vassallus tenuit illud
et sic quod fine istius legis i dicit et hoc possent se erunt hereditate aliquia de p ii
quod ii valent ago si ut erit aliquid [illegible] de annali [illegible] ad fr

autem uoluntatis coaq
ne ignoramus diuis mun
dam acceptat nullam ei
potest munam uoluntas
apx qui se mlt uoluit no
mite solius eius ad quer
ius aque potum uolunt
as coagi in aque cessione
sed dm locor ut si dns u
ti ea aqua no possit tradere
tui uis solidum ad ei potest.

Sed plures sint
ciuse de loco dm unde aqua
ducitur omnium uoluntas
tem de sequendum: no am
bigitur: in quibus enim uisu
de uoluntate unius ex mo
dicis forte pticula dm pu
dicium socius facere int
tui subsequi uoluntas p
sit unde ami placet mdo in
de utrum precedat uolun
tas aque ductione uel sub
sequatur. qua in posterior
uoluntate pter tuen or

Si flumen nauigabile sit
no oportet pterem xxde
ductione ex eo fieri aque
licet aut qua flumine mm
nauigabile efficiatur: i
de est. si per hoc aliud fl
umen fiat nauigabile.

Ipsa iter alienum
aque ducere ei ant no li
re fiet nec is cui it uel ad
iunx fns detetur: sed pontem
quo possit ire agere iunx ex
struct. at ipse ei no ammai
lui sub uno agere. aqua co
nipet. qr suffosso eo aqua
manabit. rumus siccatur:

Cassius ait sine ex fun
do sine ei aqua nocet. pp o
p fem uel unum ei uno agere
posse uel unum separatim ei
singuli uel separatim singli
cum uno uel singli cum
singlis si uno egit. restitue
opis litis estimatio fei
sit actor actione eu mese

debetur
q ille an [illegible] tur fontis aque ducendae p minus pot fiere antiquius. ex apto riuo
coptus [illegible] ro ei qui maiorem utilitatem suam adiuuarus
ostendit re. ut. de riuis. l. i. in fi. ti. l. ideo si specum non qr in alio fo
uea fra in uno aqua commiscetur. manebit ibi. sic cum unum al
manebit retinere stando. p aliq. qe ibi manebit. sic corrumpitur
putre fiet. no specum fiere no. l. fin. i. ei dic nec cum alium licet fiere
i. ex apto coptum ut co ei in constituenda fontis ire est tam sic in
telige tam. l. de riuis. l. i. de
l. ideo. item q dicat manebit
exponc qr fossa repletur aqua
uia nat aqua uiuo. i. cum ista
fossam. i. labitur a cum. i. non
p riuum quam ut omnia corr
umpi cum aqua ex ea que est
in fossa. i. riuus siccatur si p qi
uialium non siccatur nec ei
qd ei fiere ut dum in. i. ex ergo
e dia. qd specum. i. cum culinu
qr alt. i. cuiusdam no siccat aqui
altum. s. specus sic. neutrum pi
li fiere ut tam est. i. fiere. i. ne qi
loco. p. l. i. e. attinum. sb riuo i
riuo. agere. i. facere ille an fonti
tebetur in loco fontis ut dic
in loco an fontis. aq. que dicat
p riuum. sb fosso. i. sb fouea in
fta qui. s. applicatur specus ma
nebit. al manebit siccatur. a fo
uea. i. ac. Cassius ait si co. s. fi
eo aqua nocat re. alu hinc si ex
oi aqua nocat cum sinudi fun
do plium. ut unu. s. eo quorum
fundo nocetur. e vno. s. eorum
ex quor fundo aq nocet. i. cum
singles nocetis fundi. s. dm re.
separatim quorum fundo aqua
nocet. i. ut singli cum plurimis
uiri fundus. i. fundum. ergo se
parim si pot opis restitui. i. no
non ut sibi. i. semp agere agi
solutum. i. tem no acc. hac cau
re cum oi. dicit. i. s. e. si ritus. e. si fla
mice. secus in tam. i. fro ut. s. i. l.
si edib ac. si minus. ex socis eo
fundi cui nocetur restitui. i. re
structio opis. s. tectus. certe. i. um
s. socio. i. mis qi exim actio. i. dum
ui p sua pte ad plus eum ud pot
ut. s. e. fontis. e. i. i. e. qr si ri fun
dus. si cui ergo tollitur acto acti
no p ope id qr iam destructum e.
p tempo prito. i. p eo qr com
git cui qui ille e socius qui nunc
agit ire. o testaret. agit qr no
uent ut in hac acc. ut. s. e. l. i. e.
b autem acto. al. si ritus. e. offi
i. i. e. attenue. e. in li p fontio non
agit qr hic contestari non pot pi
apiti acte sb lata que tatur p
testructe opis nam p iudicis
pstitur offi. s. tam pui qr. s. ac
fiat offi sb iam accone pli pi
li. ut e. de poti. s. si depoti ei ui
ud op no restituitur agere uno
gtum atur qr sua interest ut. s. es
tans in fi. i. de inter socios pio
fit extinuacio ud impediatur seq
ipotium acto ut. s. e. offi. i. s. fi
uitus iud. loci. e. si fundus ad ir
tem ergo qui aut. e. recuperat. p il
lo tempo pcito ut. s. e. attenus e.
de eo. pstitit. i. opus restituit. acto
iudi. hic i supiori ado e gtm. s. e
di stans. e. i. i. s. e. e. offi. in quib
p pte ag. si in uti nqr est solo ut
ibi putet. tatu sit. i. opus destr
tum. in eo testimonio i penam.
si qtem non potuit p pte expedi
ri oi. di. ubi. repetitur. ne sub
iat al se de tempo uno dicit ad q
quib p pte retenetur. ut tra. i. si
tertius. e. ri no negg. acc. reparatur
qm totu solutu. s. i. ut. s. coi. di. si q
pu. e. sii acc. al. e. sin a. i. certu q
unus accepit puta ipm opus
testructum aliu quo ipso dit
aum forte reus retenetur ad pi
actiagm. tm ut extuna cotu dip
negrecorum. g ut oi cabitur. oi. di.
iudico. ut. s. de not. si uir coi. i. di
cto. ut. s. e. fine. alu diseri
tam pnium totum hic imp. resint
utum si ex uoluntate negr eum cogi potuit. secus ut in hac. i. offi. i. oi
cabitur negg. iudico. i. locue. i. a loco. ei co. stando tm nec fundi mete
di exemplum. s. e. qmqm in fine. ii. si colonus in fine. apo ferocem. no
feat. nec auctor non fuit. restitue. i. destrue auctor. id. ut pacta q et i.
gitur cui ab illo qm commentur non fit opus nec auctor fuit. secic. i. oi
qui coi di. q. d. ie in allegata nec cui sufficiens est ut sibi ac ipse reg. ut. i. ne
uno. id obligatur. si ar. o tm. s. de pecul. i. q tele in fi. u. d. i. monitibi quos
id eo tem diamus qr ipse fit actoni delegato p instu pstitere est. ii. ianuell
aiupi. e. i. s. de not. si fundus. s. t. i. si edib. si in illa si edib. in qe retinque
offi accepti. si hac acte. accepti. ut ce coram eo o testamto ut dic
acepti. i. delegati. uel fundi. qui ibi fit uel fundi re. i. est iuna. i. dic nec. i. to
unum. alu habet unus fundus. i. alius unius fundi. i. tunc stando in. s. in
solidum fiet. ut. s. de not. si fundus ois. s. si ex not. cui. a. si cui uno. qui. i. ec id
in hac acte loci non habet ut. s. pti. e. vt in accone. fu dicit de ip. tampni
fi. nm est qr hic dic ut. s. e. i. ples. fu de act. que ex ea oritur ut. s. t. i. ex
tamp. e. an pti. i. e. p. indiuiduum sit. ut. s. e. i. mag re. i. sic solui. i. dic
uere ar. p pte sua. assume autem ei qr est. s. i. mag re. i. sic é ar. o. s. e. i. e. cassius,
existimat in tampni in fecti. sic ergo p parte. i. sic é ar. o. s. e. si actus. e. i. de fuido.
i. de uborum ob. stipulacio. s. no. di. in pm. sed solum. s. e. si actus. e. i. de fuido.
ut. s. e. i. actenus. e. in hac. s. de tamp. in fco quo ad stipionem. si in hac. ad
acte. qua agitur p tampno futuro. i. post hic of. contigerit. uel. p eiam.
singlos. ut of in solidum collat. restituti. i. de stipulatio. p pte. hi ipm opu
no ubi in solidum restitui pstiterit. i. fac. s. si fontus re. loci. corp. e. si fundus re.

Do aqua pluuia

Et priuato agro. Vnde scd̃z. in mittat. nisi timet secũ ... dat cum p
nium hunc prio cõi. posse p ptr. ut 18. c. si ctius. ⸫ mte qn certa aus
ag. ut sic aqua fluat alte qm fluere consueuit. repleta. ut sic aqua
non fluat alte qm fluere consueuit. r. pstantam er equitate ut 9. c.
l. n. ⸫ l. 1. ⸫ Item nauis 1 ⸫ a pro nauisa. Item hic qn qd fec alt tem
eqpit in totum ut. 8. c. si certus in pximo pio que est otm. ac

Emptor similata. nam
tunc p millaty hza 1 te
neat ifendito. ac si non
alienassi ut. 8. de otm. ⸫
tai amp. mta. nõ nocet. ⸫
nõ eg. cum eo qui fecit ali
qm iudex 1 b. in ssi potum
⸫. pacam 1 impensam qm
mo lst nocesse pcit aq uc
ditore 1 sic diuisis gmna
ab uno pcit pena ab
alio dampnũ scũ impen
sas ut an. 9. de cin. l. n. 1
de pauc. l. nõ a. 1 de pec
nio. l. anallaz. ⸫ f. Item
mag. mest sua non im
pedire qm impede in cest
cito 1 postea repete ut. 8.
de opensac. l. so. 1 fuerit. 8
c. l. qmqm. ⸫ so mt. 1. si col
onus. aqd. ut. 9. l. pt. ⸫ 1
ap fecerit. legnac. ⸫ ut rest
uat opus si neit ut pa
cam pt. 1 fac. 9. j. qm aut
dam compcit. ⸫ f. 1c.

Iudicito. qm aut. c.
concorant. ⸫ 9. pt dum si
actione in fm tenetur 1 ut.
9. de al. uno. l. m. ⸫ 1. i pensi.
fus in temoliendo opc ut 1
j. l. pt. 1 ac die istu lex 1 c.

Arcus potendo. aut nõ
potendo. sm quos cen
xendo it. an uc. ot. ut. 8. c. l.
qmqm. ⸫ in hanc quantum
1. q. q. si amne mc. sm ut
tatur si mfcm uc. q. m.
aut. c. l. semp. ⸫ si mfcm. 1
de colo. duo obstat pmo q.
alia actõ compcit ergo de
colo nõ tatur ut. 8. de colo.
l. n. ⸫ si alia ⸫ obstat gma
1 lex de colo sulcatur ano.
1 1 vocie oiuer biemo ut ⸫
de colo. l. f. ad pnũ 22. q. nõ
dicto. 1 hic omisit colũ ut
annue tinctũ lakeum. vnde
actõ de colo oprtet 1 lapsi
sit tpe uendi. ai forte arcta fi
nem amn. arcũ omittitur
colne si. 1 nõ placet quia s
tatim restituo ũ integ. ut
8. ex qmlz cãs maio. aut p
tor. ⸫ sum cessare de colo.
ut 8. de colo l. 1. ⸫ ut de pori
forte dices q. fuit negtio
ens in agendo uti tenegnt
restituo ut. 8. ex qmlz cãs
maio. 1 nõ enim alm dnt q si
uid potuit iputan qr inf
annum nõ egit ibi sic pot
int imputari ad sm 22. q
a pore. 1 b. adliti ẽ q acc
de colo durat biennio non
a paulo auctore. 16. l. fm. p.
ul. die q de colo ad sitio cir
cu fluen amn die mlz ut
lalatur annus utilis q si
placet ai restituo tunc ta
ref nuũ tcelas vt 1 mo m
alio ẽ. 1 o dum sti nõ commũ
ter ad utrq. 22 ncessa 1 die
q tutiu de colo. c. m sutrq.
restituo pp colum omissũ
ut annus lalatur ut. 8. ex
qmlz cãs. mia. aut pto. ⸫
f. l. ssnt melius dicat in fa
ctum nõ ic colu ex ctto de
alienac. m. mu. c. f. ut. 8. de
al. 1 ro. mu. c. f. l. m. ⸫ 1. 17.
c. l. p uendicõm m si. nec ob
stat q 1 illa tatur usq ad
annum sic de colo acto ũ
8. de al. m. ul post annum q. ancto computatur annus ut p. fã op
is. ut l. q m. aut. c. l. semp. ⸫ si mfcm m hac q. acto a tpe alienacõ
1 vocie nõ usq ad biennium tatur de colo ut tan. l. c. de colo. l. 1 f. 1 pen
pm. q. l. m q. tur p iudice nam nõ p omn dampno agetur. 1 sic
p to aã nocet in fezior fundo. oprtet acto. de de stricto iure scale
⸫ Item cupna 18. c. l. sup. ⸫ f. magni fun. l. ergo de non manu fac
tum. ut 18. c. l. sup. ⸫ offin pcr pone ut ibi. fere. b. pp act. l. acquir. ai
deletur. ul deletur instrm q. quo sb odicõ. pecunia deleat. ut. 8.
ad. l. acquir. l. mlegt acquir. si deleto si sbrpiatur a b instrm ut. j. de fur
tis. l. quidam. In si. Item si tabule in quibz legatũ sub odicõ. reuocũ ẽ colo
non cancellantur ut. j. de tab. can. l. locum. ⸫ odempnacõ. Item in minua
f. ut. oc. q m. nõ 1 ⸫ actõ ut. 8. c. l. n. ⸫ si autem 1 ocr. 8. sed iudic. nõ q. adm aut
lunc acc ut 18. c. si tatus. ⸫ offin 1 j. c. si usuf. ⸫ non alte. pignum. 1. suspi
cõ pignu. fm sup alia re. secus si sup eadem ut. j. l. pt. agitur minest. ut 1 de
cerp. re. uno si mat. ⸫ pt. 18. de iudic. nõ potest nec ⸫ obstat 8. l. cãus. si
⸫ offin. qua ibi uenit tempnum contingens post lit. o. si tũ ex pcito 1
opc. hic nõ dic de opc de nouo fõ. si mfcm non pot. sic j. q m. aut. c. nõ
post uendicõem cinc. fundi an aqua nocet potest. de que. 1. aã p uta

gitur pro parte sua expna
nam magis ceset tunc ut ad
seruandum ce q. aque plu
uie. arcendae actionem quod
m actione dispm mfã qm
ubiq. nõ exptito se de fu
turo dampno agitur quod
si is fundo an aqua pluuia no
ex pluuia sit age quinque
uel singlos posse se expnq
post litem oc. datum sit ñ
amplius qm pro parte su
a iscaturum. Ideo si opus
restituti nõ fuerit ñ amp
quidẽ qm q. p parte cor it
fuerit opus restitu expna
tione fien oportet. Qui ex
priuato agro in agrũ xm
aqua immittatur offiliũ
aut secũ aliquo age posse.

Circuitus casum ut si de
eo oper. agitur quod ma
nufm ẽ omni modo restitu
endum uo ce. ab eo aliquo a
gitur: si uo in flumina a
gri eiectus sit aut glarea i
iecta aut fossa humo rele
ta tunc pacam distrahat p
stinaã. Idem.

Aptor insi simulata uẽ
ditio ẽ ceti q. si accessores ut
restituere opus fm si uelin
t uel pacam pstare celer
rum ẽptor in mora sua de
te nocet manifestũ ẽ. In cace
ca est 7 secus cum quo pri
fecit si 7 tpe actor nõ fuit uẽ
q. in eo in to fundo legato
ue est. Ius.

Dondator aut uenditor
intercedo quod in aut clam de
aqua 7 impedis ab actore fac
tus tenebitur. Iul.

Arcus aut si is qui op fecit
7 postea potenacor uendidit
sed quarten deficient dnis de
agend aliquo quod in aut cla
q. si iam pticit de colo uidi
aã amd est. Cũ agitur a
que pluuie arcendae actione

de eo fõ quod nocet quent
ior si uicino loci pns aliqua
soli subsedit quamuis pra
eam cum aqua pluuia mfi
ori nocet ut nulla tũ oprtet
actio. Idem fortasse dicatur:
si in agro m. mmufcm aliq
subsedent. In hoc iudi
cium sicut in iudicio dispm
mfã futuri dispmiue
nit ai in reliquis fere oiby
iudicis pstitui pretur de e
o quod. intercaitiest q. iu
aut clam agend est. De e
o quod post sententiam
iudicis futur est dispm in
fã cum oportet uel iti op
restituendo ẽ ut nullũ pi
aliũ dispm superstit.

De eo oper q. post litem ot.
fm est nouo iudicio age
de id. si mfctũ opus 7 quod
post litem ot. fm est tol
letur sed quod necessit
tolli sine eo ñ pot. Omp

Post uendictionem quod
nocatũ sit ei fundo de quo
an iudicium fm sit uel ac
ceptũ pluuie aque arcen
de medio eo iudicio uend
tore posse osequi nõ qui
a uenditori sit. si quod
ei dampnũ datũ sit. idp
cum eptor restituere deby.

Si aqueum nocet aut
quo actũ sit uendit stiti
agendo aã eptore uel intra
annũ aã eo qui uendidit
si iudicia euitidi aã id fecit.

Si prius nocuerunt aliq
aque seruit michi cessa
fuerit. dem postea alia ces
sione. dum ne quoq. aque
ductũ fuit michi cessus
7 per 2 statutũ temp noc
ua dũtaxat aqua usus fu
erit. amitto seruitutes
aque dum ne quia hoc cau
ples seruitutes fuit dũsxa
cãz fec. Placuit recte

Ius fug fructuis aliqs ei est usus p eo ut uolunt eo
nium sciunt ibi usu. ac placuit lapiteum. 1 noy tri
tice an deberet fructus aque ductus lapidibus fieri
ordinare summi aque ductum ut hz. 18. si fructus ven
l. loci. ⸫ si quis 1 hoc quia tonum usus plus in eo quod
acuit ut j. de iuris. l. l. ⸫ f. 1. l. alteo 18. c. l. sup. 1 c. in pn.
1 quia sic se habet consuetudo ut hic dic que ẽ fundo
ut 18. de coit eo. l. quod si uolut. ⸫ quia assidua 18. qõ
annus in unusi. l. Item so. 22. 1 de fruc. ut. p. qm tunum
hz 1 vel. l. si fundus plium in si. 1 de testib. l. m. ⸫ f. 1 ad. l.
acquir. Item nicla in pn. ar. o cin hunc. l. ⸫ de usufr. l. eo
⸫ cetos in fine 18. de fruc. r. p. quintus ut dicit qualiter
aqua posse duci si illam acipe fm istum. l. p. f. consu
etum modum. aqui habet. 1. furtuitem aque statum
al. structum 1 al. statutum 1 al.
structuem 1 in primus duobz
de lapide uno. in hoc uitio
f. similem de lapidibus
cocis. ac fere. hunus
fere in si. ⸫ restituit
ro. 1 cn ei f. possint
si ea que sunt in o
fructuoso. multũ cãpnũ. de fin maco fere sic 1. de aã co. 1c
l. si unt ⸫ pte. iuriciat. ut supiora 1 in primo. 22 nso. 1c

quod non aliter per lapidem aquam duci possem hac inseruitute constituendo a publicanso si sit non ea consuetudinis est ut qui aquam hoc per lapidem statim ducat illa que fieri mos consuetudine esse solent ut per fistulas aque ducantur. Si uero sit publicanso inseruitute constituendi fieri possit ita tamen si nullum eis pnu dno fundi ex hoc detur.

Via publica mente quoque hanc seruitutem constitui posse placuit. Et est uerum non solum si uia publica intercedat. Et si flumine publico uel itinere ad seruitutem impon potest. Si non sit impedimento transeuntium magnitudo fluminis.

Licet non primo meo pdio seruitute uicini debeat sed tuo. Ager potest uis esse uicini ad illum superiorem fundum quem uis seruitute per fundum meum non habeam sicut intercedente uia publica uel flumine quod uado transiri potest. Seu loco sacro uel religioso uel non intercedente quotas non sit uti nulli eorum seruitus impon potest.

Si fundo medius altius mente te interdit hanc seruitutem aque suum fundo tuo impone potest si uicini medius dns iterum transeunt adsit quia in flumine publico pertinent hanc ius uel uti an flumen ager tuus prius sit id ad flumen uicini cedi potest.

Si in loco publico opus fiat e quo aqua pluuia nocet agi non potest interuenientes publico loco agi potest ei ei ita hec quia ei actione non tenetur nisi dns solus.

Sine pmissu pncipis a

quam per uiam publicam duci non potest.

Imp. Alexan. Aut si placente uicino opus fieri ex quo ei aqua pluuia nocet non tenemur actione aqua pluuia arcenda.

Idem.

Solo hoc iure si non per eum qui aut per impetrantem acceptum fuit nulla enim uoluntas eius est.

Idem.

Si in meo fundo aqua nipat que ex tuo fundo uenias hoc si eas uenias meabis et obstaculum aqua ad me pertinet tu non uideris id fecisse. sint ita sunt uicini eo noie debit a fieri nec interdico quod iu aut damnum tenis.

Idem

Si usus fundi legat fuerit aque pluuie arcendae actio est edi et contra hoc eius cui ius pdium fuerit quod si exo pere in comodo aliquod pnatur fructuarius quod potest quod interdum uel interdum expi n q uia aut damnum q si ei non opt tat quia non est an uti ei qi dno actio aque pluuia arcendae debeat tum uero et tenetur ut sibi cedat usus fructus magis et utile ei aq pluuia arcendae actione accomodare.

Non alii restituere uidetur is qui fecit opus quam si aqua colaxetur et si fructuarius opus fecit per q aqua pluuia aliam nocet tamen quod actio legitima cum dno pnctatis. In uo utile in fructuarium actio aq pluuia arcenda sit que sic et in magis et uidetur.

Lex prioris iussu aut se nat iussu aut ab his qui primi agros statuerunt op fan fuerit in iudicium non uenit. Ex actio in u ectigi ubi agris locum habet.

Aggeres si uice flumine impu uato fa sint in arbitrium aque pluuia arcendae uenunt si in flu

a. quam ut stra aqu. oc. et sic nec hac actione nec qui aut c. tenis ut sbiat ut sim pli exponi ut ea tenentur q in aut c. et fac. g. ti. i. pcul q ibi no. in otimum. l. neguid in loco pu. l. n. Quinto. sd. ut dun cta. l. penultimo. Item nec obstat. C. de fine si in ambiguo ita esset ut finis. tenis. ff. de tolo si aio necessitudi fecis no al ut g. e. l. l. C. tenuit ac

Si usus est actio directa. Ex ea edificantem in uicino predio totu ipm. supe fiat in eo finito op q. d. pe letur dns ut ts. ad fin. l. i. C. de in aqu. tonnno tin tonnnum tin tetur fiat actio ut. g. c. ap. C. aque. alii exponunt quasi b fructuarius. sit dns ut ea operat actio o facientes opus in pdus uicinis et eo uicinis o cum q non placet q. c tetur nouo sonat quope a ipnctano in fundo in quo est legatus usus. In omnibus ea uisum. q in aut. damn. si pluuiatus ius fuat ut sufficiens se pluitendum posse non operat. i. quia non p bibunt nec ille tamen se pluiten posse nec tamen ceb int. nam aliqd istorum de bunt intuenne ut hanc locum hoc mentu ut. l. q pri aut c. l. m. C. ff. ii. s. quasi tonnnum. nam ps tonnn est usus. ut. g. de usus l. un. utilem nam directa non contra illa tonnnor o tin tonnnum tetur ut g. c. l. ap tredecim. C. ff. C. penultimo. et. l. ar. fin. c. l. qn ta. C. f. ut ibi de alia actione oiat fin uicinario non tantu. l. de illa ar. fin. c. si mo fesso nam hic potest intentare p usus. ut. g. si usus. po. un. fi. un. C. uti. et tentat. i. contetere debeat p confessoria act. restituisse. i. restituisse ac. Non aliter intetur ex fagit pi. ut. g. c. li. equs. C. estim. limi. l. aque p. aut ac eo que e ex lege. xii. ta. ut. f. de stat. li. tabo. vetetur. et non directa ut. g. l. ap. C.

Quod pmissu pncipis fiena fi. tus pmissu pncipis in ipsa ipsa ipsa

mentum nocent ita si mem
oria eorum existat. Si fi nectu
entur. VI p

Vlamus loci superioris pri
tu ita habitat ut per sulcos
uel per portas aut spiras ad
spiras ad inferiorem aqua
ueniret quesitum est an per ar
bitrium aque pluuie ar possit
cogi ut in alterum partem
transferat ne sulcamentum agri
spetierent. Ne non posse eu
tice quo minus agrum uicinum
quem adiacet uellet arrigere si qu
os sulcos transtulisse aqua rio
fiert per quos meus ag
aqua defluere ut aprius hoc
per arbitrium aque pluuie ar
posse hoc agere. Si tamen fossis
fractis ex quibus aqua apl pos
se nocere arbitrium si apparea
t futurum ut aqua apl nocere
cogere oportet fossas eum
replere. Nisi fiert repentine
tempestate si aliquam aqua
aqua per fossas in aliquam fluxe
rit. Hec ei ei. aut arresse
aut decrescere in aliquam parte de
cessionem in eo uicinus re
accessione fiere lex. Il
Si annus ita dictum fun
do aque pluuie agere potest
fundi sui nomine qui actio
ne ita fa. fundo nocetur.
Tei. Solere eos qui iu
dicia dare prius it Il.
tuen ductui aque quibus
auctoritate uetustis te
poris aut tam. Si ius in
probantur. VI primu.
Pector de pub
Ait quod licanis
publicam canus
cius ue familia seu eam
quis publicam noce is
ita dederit quod ue fami
publicanorum si id restituit
non erit in duplum aut si p
annum agetur in simplum
iudicium dato. Item si

mum ita fuerit ue fam ce
dicetur iudicium dabo si hi
ad quos ea res pertinebit
non exhibebitur in diem
sui nomen dedit ue iudic
ium dabo Dic titulus
ad publicanos pertinet
publicam autem sunt qui
publico fruuntur. Ita
inde nomen habent sui fis
co uectigal pendant uel
in tributum sequantur
omis quicquid a fisco
aliquid recte applantur
publicam dixit aliqui
is qui utique locum edam pro
posita est quasi pro non
alibi punit fuitis dip
nis in uiptis fere recte pu
tant. Si publicanis locum
edam proponic. qui quod edam in aliq
parte minus est quin p
pe id in duplum datur. ei
in bonorum raptorum fuerit
manifesti equem quia
duplum sit restituen
di facultas publicano
accepta datur qui suffe
cit ei onere exuitur. Pen
ali actione ex lege parte
edi liberatur. Inde queritur
si quis uehit cui publica
no non ex lege edo fere ex ge
nili in bonorum raptorum
aspiam minime uel fuerit
agere an possit. Placet p
sedere ponimus quere scri
bere enim absurdum meli
ore esse publicanorum cum
qua actorum effecim opinan
. Familie nomen hic
non tam ad seruos publica
norum referunt uenit. Qui
in uno familiae sunt
publicam. Siue igitur
liberi sunt siue seruus ali
cui qui publicanus me
o uectigalia ministrant
edicto funebuntur: pro

nomen assumpsit et est
ectatuque porro
eius magis q
uel hic annus
noie est pstandum ut
C. de uectig.
l. unusquisq.
et pstaco ne
l. allegatis
tributum
fu annona.
ut publica
fiunt ergo seq
pensitatio pe
estatur tere
solu a possit
tributi diatim
sensus ut
nore ty. C. si
sensu ut rel
iquus. l. u. ;
l. f. et C. de anno
rum. l. i. m. ;
C. de accusi
tributis l. unus
a. quoceus
ei lex tractat
de tributis po
nit de posso
nibus ; possit
tibi q cogere
ea pstare. si
tributum pe
estatur tere
solutum p
fiscum. sic
ctigal rere pu
blica solu m
quo pranet
ut uectigalia
eaq uel rere
ac fisco. ut a
cuntatt ut
l. C. si bu. C.
pterea. ac
quod. l. ar.
lene putat
ut opinen
eorum pu
tatem ut
C. quite. ar
s. nauti can.
sen. l. ad. C. l.
int non ind
etur negligi
ut l. de ul
si ad. C. lex
etam ad
s. de pactis
mutuis C. de
lo. in pnat
l. in aliquo
minus sed
in bonorum
ptorum p
ti magis sed
ti ut subia
quippe id. l.
lex etam de
publicam
eque in sq
ri. no. p oia
eque ue m
sed in lo. mp
m pzm. in
ay reptum
usq ad sen
tentiam

[illegible]

inter: et si servus publicani
in publica rapuit non
tamen in ea familia con-
stitutus qui publicano
vectigali ministrat hoc ed-
ictum cessabit. ¶ Quod
novissime praetor ait si hi
non exhibebuntur in iudi-
cium noxae deditione iudi-
cabo. hoc proprium est huius
edicti quod si non exhibeant
servum petit iudicium si in
noxae deditione sive habeat
eos in potestate sive non si
possint exhibere sive non pos-
sint. Gaius.

Necesse habebit dominus cum absente
tem defendere. Ulp.

Sed an si exhibuisset noxali
iudicio conveniretur, idem
eo autem tam durum edicti
est quod effectum est praecedent
nos servos ad hoc ministe-
rium eligere. ¶ Quod a
ut praetor in dominos sic accipi-
endum est in socios vectigal-
lis dominum non sunt.

¶ Ante autem actorem dicere
oportet quem vel quos ex-
hiberi eum ut si non exhibe-
antur hinc agitur, si si di-
catur exhiberi possit di-
noscere quis sit puniendus audi-
endum. ¶ Si plures si-
nt furtum vel damnum admi-
serit hoc ex servis, an ut si
tantum damnum praestetur quantum
suum liber fecisset absolutio
fiat. Paul.

Si publicani qui in accipi-
unt accessent. Labeo ait
in heredem eius qui locupleti-
or factus sit dandam actionem.
¶ De rebus quas mancipiis ad
vehendis mandantibus
praesides divi Hadrianus sc-
ripsit professionibus ut quotiens
quis in usus suos aut eorum
qui provinciis cotidie
praesunt, aut procura-
torum suorum usus sui causa in-
ferret quaedam exceptum mu-
nus significent libello manu
sua subscripto eumque ad
publicanum mittant ut si
quid amplius quam manda-
tum est transferret id mu-
nicipium sit. ¶ In omnibus ve-
ctigalibus fere consuetudo spec-
tari solet idque et principalibus
constitutionibus cavetur.

Hoc edicto quod Gaius
efficitur ut ante acceptum
quidem iudicium restituta re
actio evanescat post accep-
tum vero iudicium nihilominus pen-
a durat sed tamen absolvendus
est is qui post acceptum iudi-
cium restituere paratus est.
¶ Cuientibus autem nobis
utrum dupli totum poena sit
an partem rei persecutio in
duplo sit an rei persecutio
ut poena simpli sit, magis
placuit ut res in duplo sit.

Si multi pub. Mod.
licani sint qui illicite quod
exegerint non multiplicet
dupli actio sed omnes pro
tes praestabunt et quod ab alio
praestari non potest ab alio ex-
igetur sicut divi Severus et
Antoninus rescripserunt in
inter ceteros reos et fi-
deiussores principes multi-
tudinem constituerunt.

Imperatores Antoninus
et Verus Antoninus et Severus rescri-
pserunt in vectigalibus ipsa
praedia non personas conve-
niri. ideo possessores etiam praeteriti tempo-
ris vectigal solvere debere eoque
exemplo actionem si quando
inquirit habituros. ¶ Item
rescripserunt pupillos non
mitti se poenam commissi si in-
tra diem tricesimum vecti-
gal intulissent. Paul.

Fraudati vectigalis crimen
ad heredes eius qui fraudem

[illegible]

omnibus immunis est.

Qui autem qui de fundis fiscalibus mancipia sua ceciderunt nulla immunitate solvendi publica vectigalia usurpare possunt.

Vectigalia magnorum sine imperatoris precepto neque presidis neque auctoritate aut cuiusdam constitutione neque precedente reformatione vel hujus vel alterius dimittere licet. Non solutis vectigalium pensionibus repellere adductores nec dum in tempore adductionis completo vel ab hujus ex mora usuris exigere permittitur.

Item fenoris nomine subigendi per necessitatem hostibus quorumcumque ut ferrum vel frumentum vel alia non sine periculo capitis licet.

Agri publici qui in perpetuum locantur ab actore sine auctoritate principali vendere non possunt. Dominus navis si illicite aliquid in navi vel ipse vel adductores vel vectores imposuerint navis quoque fisco vendicatur: quod si absente domino id amicorum vel gubernatore aut proprietarii adductore prohibente vel aliquid ferri sit ipsi quod capite punitur: omissis merces ab eis domino navis restituitur. Illicite autem magni persecutio excessus quorum affiat. Cum res quae commisso vendicata est dominis emere non prohibetur vel per se vel per alios quibus hoc mandaverit quia multum fructus exceptione vectigalium obsecutur si poste a tempore locari non possunt ipsi pro eis pensionibus satisfaciant.

Quantae audacia et quae quae

quia fiscalibus debitoribus missi vel cum simulatur: Quorumque et plumbi hecibus redeunt ei vectigalia subimpunt portiones extensis non auferuntur. Aut.

Latitio vectigalium quae ultra modum solutionis additionis mutatur ita demum admittenda est si fideiussores vel conscios et cautionem is qui latitationem vice offerre parat sit. Ad conducendum vectigalium minutum nemo compellitur vel in completo tempore adductionis allegandi sunt latitatores aut rimiquatores vectigalium ad item adductionem et magis superiori adductionem satisfacant non sunt admittendi.

Debitores fisci item rei publicae vectigalia adhuc probantur nec ceteris ei corporibus oneretur: nisi forte tales fideiussores obtulerint qui debitis corporibus satisfacere parati sunt. Ad vectigalium si separatim pentes domus tenent aut ab alio minus conducto in se portionem transferre vice cedit. Vel illicite publicae vel primatum quidem exactum est ei ad tempus tanto passis minus exsolvitur: quod per vi vel exortum est ei pena tripli restituetur. Amplius ex ordine plectitur: autem eum utilitas primatorum autem vigor publicae disciplinae postulat. Et amici eum res vectigalium quae nunquam constituta est primo non potest. Si primo fuerit ex indulgentia publicanorum omisceat aliquis exercere non prohibetur. Res exercitum patris constitutionem vectigalium subdi non placuit. Fiscalis ab omnibus vectigalium primatum

Quae illicite publicae vel primatum subripiendo publicae a publicano qui publica auctoritate utitur vel dico primatum vel primatum publicae. Cum pecunia in publicum opulenta ut differant a civili sequuntur. Et ideo vel sicut dimidium opulentiae ut res. C. l. 1. m. p. n. 71. B. et eo. Et res. primata. ac primum. s. publicatum res si eo agi potest ut res. C. l. 1. Et in eadem publicatum. Quatenus annexa restituitur. s. in primo eadem lege. qui publicanus vel quod solvere tributa corporalia qui in unus exhibebit plectitur. in fiscum vel corporalis. s. mactum vel. tempus quatorum. s. pena triplum. alterum. 1. et ordinaria pena nec pudor. s. nec magis magis maleficia sunt ipsum ut res. ad. l. acquirere ita vel. Et autem est illicit. vel quod non debitum publicum vel quod publicum est non publicum ut dum. s. c. si publicanus. Et. 1. res debet est ei ar. C. de publicanis. vel. aut. opit. constitutum. al' constitutum vel' constituti. Indulgentia. 1. gratia. alius. 1. publicanus. s. successio agricolae. 1. et. gratia. s. ar. s. Et ut vini. adversus pena ei cessat ipsum indulgentia. Et. 1. Et. si quis publicanus. s. 1. et. p. tempus fuerunt. Res exercitum publicanus. Et. 1. fiscalis. fac. quod dicunt. s. c. si publicanus. Et. 1. cos. ut eum fructus publicorum fisca quae eum unt. Indulgentia. nam publicanus

Vectigalia aut' cum omnium magnarum fuerit. Et non quinque protinus. ac constitutio. s. 1. et nomo ut cum certum quis. pos vel ptus primatis p quo non solutum vectigal nunc si aliquis de supradictis velit constituere cum vectigal non potest sunt nolunte primatis. ac. per tenacia. s. vectigalia. reformare ut cum primus acquirit vectigalia et ipsis medium nunc unum per tenuma vel ad. sic ut forte 1. in aliam formam ponere adhuc. ut cum solutum et de equo. servenarii unum unum quod solvo quod sibi vel dicunt dum dic eo non solutis. s. publico fiscum primum ex suum vel fiscum dic. si fisco. pensionibus ab illo qui locant publicum vel dic fiscum dic publicanus quod adhuc ab fisco. primum. publicanus. 1. fiscum publicanus qui adhuc alia fisco non solvunt pensione fisco vel fiscum potest cum ex dic et sin si exponas primum quod est hic ut tertia. s. fisco.

Non solutis supplicet. stanum et quo cessaverit est in solvere ut in certum expectatur biennium ut. et. ante al. tempus. Et si vel quos vel forte si idem quod in certum ut. et. sac. l. 1. Et si sine sic adiuvatur sup. tex sui vel in. emp. 1. tredota semis quae in eo quod puato. lit. quod per tenuum si lit vel in primum sic in primo tredota al' biennium expectatur ut. et. tre in. emp. 1. n. in fi. 78. loca. 420. Et. in. primum. publicano.

Dotem subigendam. al' subigendam. 1. sunt cotes lapides ad acuendum ferrum necessarium quae subiaunt in quae ferrum cotis subiatur. Vel non dicunt quis uenit lesti: sic nec frumentum vel sila ut. C. que res exportari. 1. 1. 11. 1. C. que res venire non pos. 1. pit. 11. Et agri in perpetuum. 1. quod dum solvatur vectigal. 1. c. 1. n. dum vectigal ut. s. si ager. nec. 1. 1. ab actore. al' ab auctore. 1. al' a fructuatore. 1. sp pomitur p penatore cessans. non pstit. sine cum si cum cum ut pp aliquid tuum tuo sum ut. s. et offo pau. ce. 1. Et. 1. fac. 1. 1. Et. 1. az. Commus vel ut actores. 1. qui vel situr. 1. dic commo sicente. magio 1. ab eo cum tecum navis auctora est mantenta ut s. et cum. 1. 1. Et. 1. gubnatores. qui pteum navis gubnat p recta qui secor in pm. 1. pma pte navis. nauta. q nauem gubnat. lit. s. nau. cum. 1. 1. Et nauta. malo in fiscum. 1. que ad eos pertinent ut. C. et nau. fe. 1. m. 78. locati. 1. exducto. Et. pit. duo. 1. restituetur. q. non pot dia ignorans reliquisse. ut. 1. et act. 106. 1. et malefis. Et. si quis. 1. est sile hinc. Et. m aut. et cum. 1.

nitatis sint publicanorum
factiones nemo est qui
nescat. Idcirco per tot ac co
nati audacia prescriptam
hoc edicti proposuit ecce
quod familia publicano
rum furti fecisse dicit.
Item si ait publicanorum fratres
habuerint ad quos ea res pertinet
non exhibentur in diem sini
nostre ad editione iudicati da
bo. Familie autem appella
tione hic familia servilem
utrum sacendum est. Et
si bona fide publicano alie
nus servus servuti tenebit
fortissimis similia fide plenis
cui iuagi servui fugitivum in
hi opis iasacentibus hinc g
si hoc liber servuit. hi edicti
locum habet. Publicani autem
dicit quicunque vectigalia publica ha
bent adducta.

Alius

Et habuqui aereus stilus
argenti fodinas metalla ha
bent adducta publicanorum
loco sunt. Preterea si ge
uectigalia publica adducta a
re publica annuo minimaqui
habet hoc etiam habet locum. sui
hoc autem uendicant servui pro
prii uel minimum sit uel si
fugit servus tenebit servum no
mine qui tamen olim alterio
olim familia habuit quod
tamen si servi accessent uidendum
an publicani tenentur quasi
fraus sui noce sit puto quia fiau
tate non habet edendi nec col
ligus interessit actio eius libertum
Nunc actione perpetuum
habuimus legati actis sucessoribus.

Omissa uectigalium noce
ad hoc transmittuntur
nam idcirco omissum est statu
desinit eius esse qui omen
ortaxit dominum rei uectigali
adquirit propea omissi per
secutio sicut adhuc quicq pos

sessorem sicut adhuc heredes
quem libere petit.

Stir autem insule certe ter
torias locis legem ita dici
t ne quis per receptores post
hoc minoribus autem exemsilia
certa facito neue exercito
neue mellito annis decim
uis omissis cotibus annichus
minoribus exportu certe pro
fecta postea aliento relitu
m portui erit. Demer
itum post hoc minoribus profec
ta erit insulem quid cotta
lege post hoc minoribus ex
insula certa cotes esse in
derentur. Sunt tum si
portus quoque qui in insula
erit eis eius insule esse iuc
tur: aut enim qui ante hoc minoribus
profect exportu erit. Ne
latus tempestate in insula
deduct erit. si inde postidus
minoribus esse hoc uidi cont
lege fecisse propea quia ia minor
o eucate cotes uidentur ai ex
portum minus profecti erit.

Interdum nec Mercell.
uendendo est is servus a fisco
qui in omissi accidit pro
eo a domino estimatio dantur e
ipi exportu. Sum tum
seuer antonini rescripserit
ai si servus qui actu dicit ge
risse dicetur in omissi acci
dit uenire omissi non deb
uisse pro eo iuum bonum arbi
tratu estimationem oportu
tuisse eum. Sed autem in ea
dem epla rescripserunt. si qu
is uappessus servus fuerit
probabit in omissi accidisse
aut uere corrupisse dicendi
catur aut aliquo quod gravem
admisisse ut ignoscat proeu
ratori si in his cais esse oper
fit estimetur et ad pretium do
mino tradatur. Et de diu
seuri antonini rescripserit.
in mapus omissis res prau

solutur sensus t. i. ipius actaue que est uectigal sui q diuisimorum posui ai
sum acquiritur. fisco iorum amitatis ut dicit. §. c. si publicanus. c. i. p
stat. §. qui fiscus habet. operet ut is. c. cotes. c. illicitam rise operet in iperem fi
qui in quinq possorem si res erat ai si non exercuit quia uendidit tunc ut ex
res ut. §. c. i. si publicanus. sic §. ad ex. et co. [illegible] non obstat. §. c. si pu
blicanus in pn. ti. finitum.

Cesar. certe nom insule. co
torias. i. locus unde cotes
eximuntur. legem. i. pecuni recep
tores. iudicatores. p pons
magr. post. xv. dies mensis
macri. se tor. pons. i. domino
quia ibi diuiditur mensis p
medium i sequentes dies men
sis equo numerantur a kalend
is sequtib: pten. i. cyrillo. iacob.
i. uni cotes colligerantur. o
sulebatur. i. mensogabatur. i.
sulcuerent. i. sicq te pten cri
ir post. nius de insula erit
uitetur i sic ora. legem. i. pecu
nium eum. repetit bxeuiter qom
ac. relatus. i. tep tatus. insul
am. i. primum. si si crissi. post ho
marci. numero. i. ali nius. ma
tui. ai sic. §. te erausac. t. i. tuto
pentus iar. §. ce al. m. i. cr hoc
f. ti. i. item no. q cuius nauem
erausat sic. i. pr. c. si pp. encate
i. ali nos marci. pfecit. i. porta
[illegible] uenteud. a fisco. ir
cendit. i. q sicc in loco. p hito
mana pia mezati. ut i. c. si si
cepor. uel i. ul quia duis em
ens ea sup octaua non exposui
ir pfessione ul no solut octa
uam ut. t. c. i. c. quae i. c. hui
c. tetuer iorum. omnibus. tgiuti e
a fisco. iesp sunt. pseqn aa ne
ria cum l. ns i e tum. c. fisto ho
ne ergo actus ad. spali. vi. q
ar ut ad minus stocis dicetur u
is. te of. pividi. i. f. ut ex si ten
ctur ub res q non est ar. ut
o. te pet. i. i. f. m si. ut q dicit
arbitrio bonum dici. i. iudi
cis. ut. t. te. ob. continuus.
c. cum ita sup platus. item no
b q aliud p alio solutur. sic
s. tel. i si tom. c. qui confitet
t. pt c. regla te o ut. s. sic pr
l. ti. c. ac. Item in pfessis.
i. tomunus non fecit pfessio
nem censualem. i. quium reb
et p suo nomi uectigal. i. ita om
issus erat in fisanu ut. c. c. l.
omnibus. te tom consualdi
catur. c. hinus iste. ans. sup eis
prus. i. adiunctus. ac. pecunio
n. fisa. exercuerit ut exuniaco
tetur fisco ut. t. s. pr. zz. tunc
nam ex lac cu nlozi eum ta
re potit dis ut. t. te. b. ob. qu
finum. tel. i. q ergo c. si lyres
tec pigno. acc elegant. c. c. te
potic eum torqir ut uenitate
eruat cum p familiares inci
appiantur que tom genuine
ut. c. te dinozi re. i. o scensu. c.
finis. ata fi. tte am. ai. ter
tim. tel. i. c. uerualam. Ite
dum nonet. sic. s. te cbn. cpe.
quecu. i. te uel. i. m. ac. Quia
tum non sunt. i. non sunt con
fessus quantum p ymus uent
uectigal tetlear ob hoc
eum. commutum tur
in fiscum ut. c. e. l. m.
vsualia. quibus uten
tur ad pdia colegi
ta secus si ad ipi
corpus tuendi
i fundum u
i. te uorum.
sig. i. m. mo
quod scit
est m alius
rebus ad

usum reputatis sin uel agrorum p quibus non
pstatur uectigal ut. c. e. i. nunnisi. is. c. si publicanus. c. i. uectigalia p quibus ne minus gravent
subecti servus pstatuo uectigal p ei frem sepi
emptis forte uolun pstan uectigal. a. z. c
anno fiunt. minno alie dicatur quilli. min
istero sic ut. s. te edil' eo pecqpiunt. il
f. c. si. que est otin si ibi dicat si uentor
q c aliud quam uetermins. Item non
intetur ee facenta offiij dissiu me suos
ut mis. te mi p. c. f. o ee dissin fit sup actes
dicat si dicet alius albus alius nig. si sup subin si
fit quia uiis est plus finis quam alius ex quo si
est. Item o. i. e dinus so. ut ibi. Sicut pone. exemplu
ut. c. si finis exportandus uenerat. i. zu. is. te fins ersi
tiaus iam se ree a cor. s. ad. i. acquir si finis. c. i. is. man.
eum finis. i. i. te acquir pos. i. pomponius. fines. i. quos sin ate
lant stare. ac. Licet dicat. fundulenter sic sunt plana oia ul dic
ius ignorant quo dicatur uectigalia fisco soluta si usu non uere uitap

Ex quibus

Ex siquis insulam gr. otin. c. te fil. mo. i. i. c. tomus si ibi
sate ut sola uegkia primat. Iuiatum tum hxtem. sic. t. c.
commisa. i. pone hic casu ut ibi potatur si otin. i. c. i. f. c. pr
ne solue ut ibi. Cum rem amisso. i. pp omissum. dom
nunus. quondam nam q omissum est statum desinit
et eius qui ar
men ortat ut i.
c. i. omissa. i. sic
bis pot posita
cae p seur p al
tum. ut. s. man
tam simantem
cto. c. si amis
sic no obstat
s. te sbn. cmp
sic ipi. is. man
tati si manuta
no. c. si bon quo
nun. ar. otin. c.
te sms. f. i. mia
apia in si. ado
sicut poi. pos
sunt. i. uectiga
lia. ti. i. ut ecka
ne rem omiss
am in fisci. qu
manno oscen
nitur. otin. i. te
nuc si. i. ut. c. ci
quamum in so
lita. hanc cong
ul' b te ngoze ni
illa te cmutat
quod nuccin ira
dat ul' tisic ul n
manum ut ibi s
cmeyr ai ut i
ir b spate ip fit
maximos quos
pequit. al scais
ut mo. s. iuatmo
c. i. te. i. locum in
uitos ip l c. s. lo
cum si ino mp n
al. c. q ni si no
missum. Item
ui sump minu
cemi ut. c. loca
n sic bmes sub
sponte remans
meonditione.

Quante fructus
i consumo
nes in mali. pp
sunt. sics. c. i. i. c.
dicit. i. sciencia a
ia ponuntur m
cali. aim quibu
fructs. c. i. i. c. plt
i. f. exhibuit.
f. sua. suos qui fe
cant cum pmu
reducunc. si ale
ut. s. c. i. nec ut
bit. i. tam est fo
rissis. q nen
tur philosophi
cum e sic. s. te ar
bi. si dno nam
mutrap curar
s. te not. no sol
um opis. f. mm
sterna public
am. facs. c. t. i. i.
i. c. b mulus.
Ex i. in anus
locum m quibu
pponitur agrena s
pone sequa a.
locum b. c. nulen
directum ut. t. te
o. fi. i. cum qui u
i dan. s. c. i. c. i.
e sic. s. ex quibus
ca. ma. i. si si pt
orqu. c. f. i. c. te
sac. f. ce. i. f. uedi
dent. publicani
uian. s. te not. eicto. c. si f. s. o m. s. c. i. i. c. f. so. ut ibi. ac si
quorosam. i. malam. huic accipu. m fini ex b ercto que tar
s publicani. pterqam. tacione simpla si pectua e annal
ut. s. c. i. i. m pn. si. ccessi dozbi. mmisabb: si mi dem m qm
cum locupleto. est ut. c. si publicanus. m pmagno.

Omissa. pone casu p. i. s. c. cote. m pn. i. c. dis i. c. ill
iacta. ut pone m uectigali poio. i. b dico uectigali no
soluto ut. s. c. i. uectigalia. c. f. i. c. te eo m. tu. si. tuto. i. f.
pi ul' m ero no ut laquatur. te ea omissione que id f.
m fisum q quis non pstat uectigal. ut. di. mmo sup m
i. ceruletur uices quam ent uectigal pstandum. i. sic stati
fit omissio in fisum actaue pcois. i. ipo mi ille amittat
dissum illius actaue ipo mir quent fisco p quo e. c. te
uectigal. i. o. i. ul dic q b mi totum omittatur res quia
omissa fuit pfessio ibi no fm pfessio si omissa solo uti
dimmis. ad. i. o. i. i. o. i. i. te. Item eius q relict. m sumittunt
sur eum ant. i. m omissam in fisum. statum no mire sic. i.
te mi. fi. i. i. c. an. i. ona. i. ampz. m autentica. te m. c. i. c.
mupa. c. i. m. uectigal. i. m as illiate uectu ul pdu era

solutum sensus t. i. ipius actaue que est uectigal sui q diuisimorum posui ai
sum acquiritur. fisco iorum amitatis ut dicit. §. c. si publicanus. c. i. p
stat. §. qui fiscus habet. operet ut is. c. cote. c. illicitam rise operet in iperem fi
qui in quinq possorem si res erat ai si non exercuit quia uendidit tunc ut ex
res ut. §. c. i. si publicanus. sic §. ad ex. te co. [illegible] non obstat. §. c. si pu
blicanus in pn. ti. finitum.

Cesar. certe nom insule. co
torias. i. locus unde cotes
eximuntur. legem. i. pecuni recep
tores. iudicatores. p pons
magr. post. xv. dies mensis
macri. se tor. pons. i. domino
quia ibi diuiditur mensis p
medium i sequentes dies men
sis equo numerantur a kalend
is sequtib: pten. i. cyrillo. iacob.
i. uni cotes colligerantur. o
sulebatur. i. mensogabatur. i.
sulcuerent. i. sicq te pten cri
ir post. nius de insula erit
uitetur i sic ora. legem. i. pecu
nium eum. repetit bxeuiter qom
ac. relatus. i. tep tatus. insul
am. i. primum. si si crissi. post ho
marci. numero. i. ali nius. ma
tui. ai sic. §. te erausac. t. i. tuto
pentus iar. §. ce al. m. i. cr hoc
f. ti. i. item no. q cuius nauem
erausat sic. i. pr. c. si pp. encate
i. ali nos marci. pfecit. i. porta
[illegible] uenteud. a fisco. ir
cendit. i. q sicc in loco. p hito
mana pia mezati. ut i. c. si si
cepor. uel i. ul quia duis em
ens ea sup octaua non exposui
ir pfessione ul no solut octa
uam ut. t. c. i. c. quae i. c. hui
c. tetuer iorum. omnibus. tgiuti e
a fisco. iesp sunt. pseqn aa ne
ria cum l. ns i e tum. c. fisto ho
ne ergo actus ad. spali. vi. q
ar ut ad minus stocis dicetur u
is. te of. pividi. i. f. ut ex si ten
ctur ub res q non est ar. ut
o. te pet. i. i. f. m si. ut q dicit
arbitrio bonum dici. i. iudi
cis. ut. t. te. ob. continuus.
c. cum ita sup platus. item no
b q aliud p alio solutur. sic
s. tel. i si tom. c. qui confitet
t. pt c. regla te o ut. s. sic pr
l. ti. c. ac. Item in pfessis.
i. tomunus non fecit pfessio
nem censualem. i. quium reb
et p suo nomi uectigal. i. ita om
issus erat in fisanu ut. c. c. l.
omnibus. te tom consualdi
catur. c. hinus iste. ans. sup eis
prus. i. adiunctus. ac. pecunio
n. fisa. exercuerit ut exuniaco
tetur fisco ut. t. s. pr. zz. tunc
nam ex lac cu nlozi eum ta
re potit dis ut. t. te. b. ob. qu
finum. tel. i. q ergo c. si lyres
tec pigno. acc elegant. c. c. te
potic eum torqir ut uenitate
eruat cum p familiares inci
appiantur que tom genuine
ut. c. te dinozi re. i. o scensu. c.
finis. ata fi. tte am. ai. ter
tim. tel. i. c. uerualam. Ite
dum nonet. sic. s. te cbn. cpe.
quecu. i. te uel. i. m. ac. Quia
tum non sunt. i. non sunt con
fessus quantum p ymus uent
uectigal tetlear ob hoc
eum. commutum tur
in fisum ut. c. e. l. m.
vsualia. quibus uten
tur ad pdia colegi
ta secus si ad ipi
corpus tuendi
i fundum u
i. te uorum.
sig. i. m. mo
quod scit
est m alius
rebus ad

usum reputatis sin uel agrorum p quibus non
pstatur uectigal ut. c. e. i. nunnisi. is. c. si publicanus. c. i. uectigalia p quibus ne minus gravent
subecti servus pstatuo uectigal p ei frem sepi
emptis forte uolun pstan uectigal. a. z. c
anno fiunt. mmo alie dicatur quilli. min
istero sic ut. s. te edil' eo pecqpiunt. il
f. c. si. que est otin si ibi dicat si uentor
q c aliud quam uetermins. Item non
intetur ee facenta offiij dissiu me suos
ut mis. te mi p. c. f. o ee dissin fit sup actes
dicat si dicet alius albus alius nig. si sup subin si
fit quia uiis est plus finis quam alius ex quo si
est. Item o. i. e dinus so. ut ibi. Sicut pone. exemplu
ut. c. si finis exportandus uenerat. i. zu. is. te fins ersi
tiaus iam se ree a cor. s. ad. i. acquir si finis. c. i. is. man.
eum finis. i. i. te acquir pos. i. pomponius. fines. i. quos sin ate
lant stare. ac. Licet dicat. fundulenter sic sunt plana oia ul dic
ius ignorant quo dicatur uectigalia fisco soluta si usu non uere uitap

[illegible]

litates nō ēē incerta cū sit h[oc]
quod p[ro]p[ri]o nōie in ea cōmit-
titur. Dominus eciam
quis mancipia inuecta p[ro]-
fessus nō fuit siue uenalia
siue usualia in penā cōmissi
est, ita tñ si nouicia mancipia
fuerit nō ueterana.
Sunt autē ueterana que an-
no continuo in urbe seruier[in]t.
nouicia autē mancipia ēē
intelligitur que anno nō-
dum seruierit. Serui q[ui]
in fuga sunt in cōmissū non
cidunt cum sine uoluntate
dñi fines egressi sunt. et
h[oc] ita p[er] mancip[ium] s[ed] constitucioni-
b[us] cauetur: sicut quoq[ue] pius
diuus rescripsit sepissime.
ne inquit in potestate seruorum
sit inuitis uel ignorantib[us]
dñis fuge se tradendo potes-
tate dñorum se subtrahere.
Licet quis se ignorasse dic-
at nichilominus penā uectig-
al[is] inciditur diuus adrianus c[on]-
stituit. Diui quoq[ue] mar-
cus et comodus rescripserunt
non imputari publicano
quod nō instruxerit transg[re]-
dientem s[ed] illud custodiendū
a[d] constituendū ne decipiat p[ro]-
fiteri uolentes. Spēs p[er]-
tinentes ad uectigal cinna-
momū, piper longū, piper
albū, foliū pentasfor, foli-
ū barbaricum, foliū sabri-
cū, costū, castromomū, nar-
dustachi, cassia turia, xilo-
se assia, smirna, amomum,
zinziber, malabachū, aroma
indicū, galbane, lasser, alox,
lucia, salacosium, cento
galla, onix arabicus, cardami
onum, cillocinamomum,
op[us] bessiticū, pelles babiloni-
ce, parthice, ebur, ferrum in-
dicū, carbasū, lap[is] uniuersus,
inius margarita, sardon-
ix, ceraunium, iacinctus, sma-
ragdus, adamas, saphirus,
calaynus, berillus, chelin-
ie, opium indicū uel assertā,
metaxa, uestis serica uel sub-
serica, uel a tincta carbase-
a, nema sericū, spadones
indici, leones, leene, pardi,
leopardi, pantere, purpura, i-
tem arrocorum lana, fucus,
capilli indici. Si p[ro]p[ter] ne-
cessitatē aduerse tempesta-
tis expositum honus fue-
rit, nō debere hoc cōmissum
uendi diui fr̄es rescri-
pserunt. diuus quoq[ue] pi-
us rescripsit cū quidam in-
tra legitimā etatē se ēē di-
ceb[at] ius quoq[ue] cū manci-
pia duxisset et in sola pro-
fessione errasset ignoscen-
dum ēē eis. Diui quoq[ue]
fr̄es rescripserunt cū qui-
dam nō per fraudē s[ed] per er-
rorem in cām cōmissi inci-
dissent, ut duplo uectigal[i]
contenti publicani seruire
statuant. s[ed] magnus anto-
ninus rescripsit si coloni
uel seruus dñi p[re]dii furti-
ue illicite in p[re]dio fecit igno-
rante dño nulla pena do-
minum teneri. Si quis
professus ap[ud] publicanū
fuerit nō tamen uectigal
soluerit, hoc accedente pub-
licano ut soluat, fraude diui se-
uerus et antonini rescripse-
runt res in cōmissū nō ca-
dere cū enim inquiunt pro-
fessiones recitantur cōmis-
sum cessat cum potest satisfie-
ri fisco ex bonis publicanorum
uel fideiussorum. Pe-
na ab heredib[us] peti non p[ot]-
[e]st si nō est questio mota
uiuo eo qui deliquit, et h[oc]
sicut in ceteris penis ita et in
uectigalib[us] est, si quidam
tem iam debitū per errorem
soluentis publicanus;

[illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Illus ita recessit. Pomp. Si in edibus alienis habitare gratis donatio videtur id enim ipsum capere videtur qui in habitat quod mercedem pro habitatione solvere potest. enim et citra corporis donationem valere donatio velut si donationis causa cum debitore meo paciscar ne ante certum tempus ab eo petam. De rebus donatis fructus percepti in rem donationis non computantur. Si vero non fundum sed fructuum perceptionem tibi donem fructus percepti venient in computationem donationis. Quod si filius familias iussu patris aut voluntate donavit perinde est ac si pater ipse donavit aut si mea voluntate rem meam tu tuo nomine tradas donationis. Donari autem non potest nisi quod eius sit cui donatur. Absenti sive mittas qui ferat sive quod ipse apud se habeat sibi habere eum iubeas donari recte potest. Sed si nesciat rem que apud se est sibi donatam vel missam sibi non acceperit donate rei dominus non efficitur etsi per servum eius cui donabatur missa fuerit nisi ea mente ita servo eius data fuerit ut statim eius fiat. Gaius. Cum de donatione queritur in prius nomine in fructuum in pensionum mercedis ulla donatio facta videtur. Ulp. Si ex donatione se obligavit ex rescripto divi Pii in quantum facere potest convenitur. Sed enim id quod creditoribus deberetur erit detrahendum. Hec vero in quibus ex eadem causa quis obstrictus est non debebit detrahere. Idem. Si mihi donaturum volebat

servo communi meo et Titii rem et dixit servus vero vel sic accepit quasi socio id adquisiturus vel sic quasi mihi et socio quererebatur quid agetur. et placet quamvis servus hac mente acceperit ut socio meo vel mihi et socio meo adquirat mihi tamen adquiri. nam et si procuratori meo hoc animo rem tradiderit ut mihi adquirat ille quasi sibi adquisiturus acceperit nihil agit in sua persona sed mihi adquiritur. Idem. Qui alieni fundi donationis causa excolit nullam retentionem propter impensas faciet quia domum rem ab eo invectam continuo efficiat. Post contractum Marcell. capitale crimen donationes facte valent ex constitutione divorum Severi et Antonini si condemnatio secuta fuit. Ulp. Ex hac scriptura res meae vestes universas ceteras quas secum in die mortis meae mecum habui illi et illis libertis meis universum donasse ad libertos dominium benigna interpretatione pertinere. Idem. Si in stipulatum iudicium novationis causa deductum sit et stipulatio donationis causa accepto lata sit dicendum est locum habere liberationem. Idem. Aristo ait cum mixtum sit negotium cum donatione obligationem non contrahi eo casu quo donatio est et ita Pomponium eum existimasse refert. Denique refert Aristonem putare si servum tibi tradidero ad hoc ut eum post quinquennium manumittas non posse ante quinquennium agi quia donatio aliqua inest in

[illegible]

dem: alf atque inquit si ob hoc tibi tradidissem ut continuo manumittas, hi deinde nec donationem hoc esse et non esse obligationem sed et in superiori casu quidam tum sit inspiciendum pro pat. Pot ei per quinquennium non ad hoc esse positum ut aliquid donetur. ¶ Idem Aristo ait si donationis causa in hoc traditur servus ut post quinquennium manumittatur si tamen alienus servus posse dubitari an usucapiatur quia donationis aliquid intervenit. Et hoc genus questionis in mortis causa donationibus versari Pomponius ait. Et magis putat in donatione ut post quinquennium manumittatur posse dici usucapionem sequi. ¶ Labeo ait si quis michi rem alienam donaverit in qua sumptus magnos fecerim si ea evincatur nullam michi actionem contra donatorem competere. ¶ Plane posse me de dolo adversus eum habere actionem si dolo fecit. ¶ Hodie utimur ut in rebus publicis cum de donatione queritur illud solum spectetur utrum ob causam aliquam iustam rei publice promittat quis vel polliceatur an non ut si ob honorem aliquem promittat tenetur si minus non. ¶ Labeo ait extra causam donationum esse talium officiorum mercedes ut puta si tibi adfuero si satis pro te dedero si qualibet in re opera vel gratia mea usus fueris. ¶ Non potest liberalitas nolenti adquiri. ¶ Si quis dederit pecuniam mutuam Titio reddendam servo cui volebat donatum deinde Titius mortuo donatore servo dedisse proponitur et sequens dicere pecuniam seu fieri sui donatorem mortuum scierit sive ignoraverit is qui dabat quia pecunia fuit dantis. Si quidem ignoraverit mortuum et liberatur si sic mutuam acceperit pecuniam solvendam servo. ¶ Si autem mandavero tibi ut pecuniam Titio des cui donare volebam et tu ignorans me mortuum hoc feceris habebis adversus heredes meos mandati actionem si sciens non habebis. ¶ Si quis servo meo pecuniam crediderit deinde is liber factus ei promiserit et solverit eam non erit donatio sed debiti solutio. Idem in pupillo qui sine tutoris auctoritate debuit dicendum est si postea tutore auctore promittat. ¶ Sed et hec stipulatio que ob causam fuit non habet donationem. Denique Pegasus putabat si tibi decem spopondero hac condicione si iurasses te nomen meum laturum non esse donationem quia ob rem facta est et res secuta est. ¶ Si patronus ¶ Marcell' ex debita parte heres instituatur et libertus fidei eius commisit ut quid ei ... et hec stipulatio fidei commissario promiserit et tamen ex gentibus solvere ne pars ex legibus debita die patrono debita minuatur de illo dubitari potest qui quod per falcidiam retinere poterat ue

[illegible]

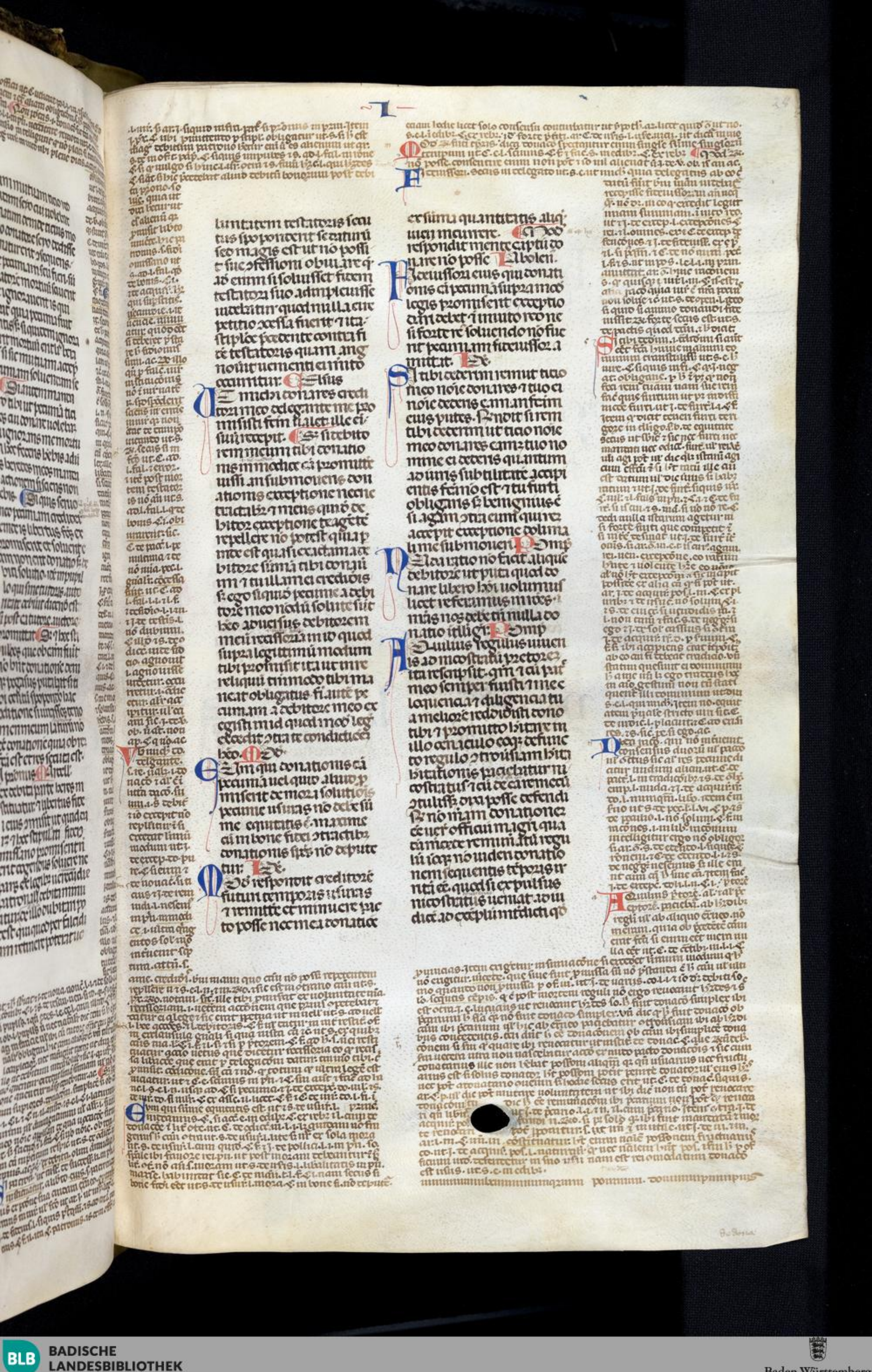

Hereditatem. sui sue. esse. aliquam nulla fuissi donaco ut. C. de donac.
sue vel hic ad. l. s. de pact. filium. C. f. satisfac. nec obstat que in fraudem
alii. omis. C. l. nisi donator tenetur qui in fraudem creditorum dona
uit si sibi omnia bona si hereditatem quandam que sibi obuenat tradit. f.
obstat. s. de iure do. multi. ubi dicit non tenet iudicium cui multi omnia i
dotem tradit si sibi tradit multi ofa bona sua vel ea intelligunturi. reducto
cit alieno. ut. q. de v. fi. l. subsi
dium. C. bona. filiorum. s. vel
ni se tebita vel credita vel dona
co. dampnosa hereditas. f. in
se tebita vel credita vel dampno
sa hereditas. hereditas dicitur
ut. s. de v. fi. l. hereditatis appellatione
nel filii. f. qui cum alii hereditatem
adi. satisfac. facat. f. filia. cogere
dum eorum. f. est. C. de pact.
l. in. C. de. hereditate. l. v. m. fi. d. pr. ac
aperiendam non cogi. so. b. cogi
uenit ut pater filiam ut. f.
satisfaciat ex ano age p
p. v. ad b. ut eum retenatur ut
C. c. l. ann. resistem adicio ob
cam p. pia hereditate cum cessan
te iure C. de adiac. ob cam. l. n. fi
a creditoribus non potest agi ut mo
nus vel sic i. potest solum. s. de
iur. rec. multi. ul. dic. hale m
donacione ul. in fisco ut C. de hered.
uen. l. i. ul. non cogitur a creditor
ibus p. i. de ut in. fiscus si alienat
cum sic. ul. ut act. fusapiat ut
mere prestet ut b. an aliqua pi
pase possit cogi quidam dicu
nt q. sic ut s. de opis. no. min.
stipl. C. sine. s. de pact. si hec
pe. ul. forte non pese nisi gate
nus ut pster mere p. gac. pe.
ut. s. de psenpe. ii natal. C. at
cum do. nam cum post quis
alimu pase cogi ad fm sibi
iuit si. no. cum alii ul. potest
cogi pase cum c. act. ut. Quicquid
f. creditoribus. hereditatis al. ui
si certam certiato pacto ad m
ere cuentur p. act. p. ii. nam
fm. a. mate. uetur pnasa si
lia vel omnibus fuleidis ar. s. o
iuma p. l. ei. fmc. s. vel. i. osf
uit. C. l. vel. cos. f. arbitrorum. hereditatis
nos. ac. tonan. iur. cum
fm. quod q. non placet fm. a
ut. s. l. iure. C. si quis fuo. i. pl
ene die ut. de. iure. iur. l. exogi
tem facat. s. de. s. uno. C. si
si uendo. ac. c. c. tamen do
vitul. ad. s. quidem eis. non
posse nisi pteuatur fa. cuo
ium ut. l. de. o. fessis. l. no. fiat
vel si ulsq. ad finem non post re
glane. ut. C. de iure. i. fine ignol.
cuo. fa. vel si officiatur post
lite. o. si. nisi an pot insinuan
si pteuatur fa. ul. iur. cuecem
ut. s. de mi. ac. de cuer. p. C. q
uisto. C. si fac. C. de pact. post
quam. de no. im. pec. gnali. de
de pu. hereditatis. l. mi. as. de pact. l. ta
le in pnca pro. ac.

Donacionem estimat. ut. C. de
pact. l. f. de m. uel stip. l. et cos
tem. s. de act. emp. signis fmj
ii uali. pactum sup bonis mne
si solue ut ibi nulla mere post
uenit de hereditate inuenis p
cem. s. de hereditate. l. n. C. illud si
ibi. i. mere mature ul. ali
ibi notam. donauit. quantu
ad p. dotum fuerit. fuerit
ut. f. equate. genuinum. quo p
hibitum est. donan. q. stip
stricis cuer. fertinas. f. donat
fics. de mu. fb. l. n. C. medium
tenegnitas. ut. vel. l. pe. fi. a. C.
de captiui. i. post limin. vel. ul
nos. ii. intelligitur q. nat. q. fiegi
fit si solue ut ibi q. ibi dub
ium est. uel. pe. in uer. ul. no. hic aut. ctu. est agnatum. ut. e. i. mulier se
i. sic fisco applicabitur ut. s. de in of. c. pap. C. mecum misse. i. e. de hers. q. u
Donacões. euent. ii. s. e. l. affectiones. ii. amiat. ut. C. de. i. mi. l. i. l. ac.
mi. i. ut. l. i. l. ii. ero. C. n. mi. sic. C. de ad. iij. m. l. sanus. i. de iur. mer
ambigui. C. l. de. i. ac. p. ma. l. in. p. fit. ut. de. i. mi. l. m
atis. nam in libe multis. i. ut. s. de. i. mi. m. in libe. i. m. dubis q. uen
filius. e. m. spiam. ut. i. de. regul. mi. l. m. obicuis. nisi aliqua indicia o
ostentant. eam. cenbynam. ut. apparet. p. li. q. li. dicat. ut. s. de. cambiusi
cambiatis. scus. aut. est. mi. canonum. ut. xxv. q. v. c. m. fi. tabulas
f. cum. ul. solas. ut. C. de. mi. pars. l. fi. maius. il. ma. i. de. i. mi. p. ac
si. a. p. pentrichum. l. m. spiacyonum. ac. Q. pes filio. noie. hic. i. e. si pater. i
l. f. i. C. f. i. C. fum. hereditatis. l. filie. C. i. ad. li. opinur. psenaa. de. qua. sbiat. ut. i

fructu. mo. ponitur. ocfe
cendus erit. quasi loco pos
sessoris. instituis. qui usu
capi. i. accepent. Ide.

Hereditatem pater sibi
relictam filie sue sui iuris
effecte con. mre filia satisfa
cere debet creditoribus here
ditatis uel si hec minu
me fiat. et creditores. i.
tra patrem uel. int. coven
cum. cum p. actione. p. cesse
ptis uerbis patrem. a. cus
cos defendere. Ide.

Donum uocatur quod nullo
uinc. agere. xxo. Ide.

Licam in uinc. interrogi
tus mich. sibi dele. tutoris
hereces. Respondit cum. acti
one uinc. an. fisse. Respondi
hereditatis. sed donationis sed
donationis hec uocitu. e.
quis. accepit. attn. cum qui
uinc. fessus est. sum
fessione infirmare no
posse. Donationem
quide. patris bonor. proxi
me agnate uiuentis nulla
fuisse. Statuit. uenu. ei qui
donauit. ac postea uinc. pre
torio. successit. qm. aduer
sus bonos mores. huius gri
tum festinasset. actiones
hereditatis in totu. dene
gandas. Ide.

Ame. ut indigno. auferi
hereditas. Dmp.

Donationes. m. xaubinar
collatis no posse reuocari
euent. nec si in. tum omni
in. teros. de postea fuerit
tractu. ad. mtu. reuocare pot.
q. mum. uulebit. an. aui ma
ut. ul. bonor. ratr. affectio p
de. pessit. personis. p. ptis
uterq. uiuctione. considera
ta. pendendi. de. Respondit
tabulas. hec. mapumom
um. Spes de dote. ma
tri filie noie uiro tradita

uiden filie que psens fu
it donatas. hereditatis
diuis uiden. Respondit. nec. mi
offensam petitione hec. l.
cas recuperandi. ne. ro. qo
uin. tuuisse. extra dotem usi
bus puelle sibi tradita.
cu ea singin. ficatione no mo
dus constitutionis ded. uet
nec. ab usu. p. pectis. seperti
si. pecuniu. a dote puelle dis
tinguitur. uiche. tri. existi
matum. si. in. uiuc. co
tra filium offensa. cas. reuo
cari. uelit spes. uel. recidi
e. matrine. agnatas. hom
um. arbitrior. petente
fere sententiam. Pa
ter qui filie quam habu
it in potestate. m. ma. p. ma
donauit. pecuniu. no. ad
emit. eam. ma. parte. ex po
st. fa. donatione. uior. pe
fecisse. Eius modi le
ge. exposita. mille. de. arch.
ut. ea. ipse. solus. quae. po
sunt tollere. et. aut. post m
ortem. dni. eiu. spiritus no
uiden. celebratam. donac
tione. Respondit. Perfecte. donac
tiones. e. no. possunt post
omen. perdueliones. p
tractu. ea. hec. quae. tenet
at. si. nachu. postulatus. de
iuta. decessent. Tuola.

Claus. ticus. epla. m. ta
lem. misit. ille. illi. salute
hospicio. suo. qua. diu. uo
lueris. utaris. in. superior
bus. dictis. et. hos. omib.
gratuito. id. q. te. ex. mea
liolunitate. fiere. hac. epla
tibi. notu. fiao. quia. o. m
heredes. eius. hospitationes
prolo. hec. possunt. Re. secu
dum. ea. que. ponendetur
heres. eius. posse. mutare
uolunitatem. Hi. mog
Si. li. id. quod. ex. ca. donat
onis. stipl. mta. spopondit

ra. si res in fi. quia. i. spile. ut. s. so. ma. l. gai. li. de. n. gec
tem. equitate. si. de. mi. m. pacit. agi. ut. ibi. de. posita. ut
ta. l. cum res. i. ea. no. sibi. donatum. q. to. redit. hospi. de. p
cuenis. a. fac. s. de. posita. l. i. C. p. i. s. pe. C. ac. Pte. p. duell
iomis. l. maiestatis. ut. l. de. p. fig. l. quos. n. ol. tem. m. filio
eius. quos. uacum. i. de. agnat. l. et. iudicium. nec. obstat
s. e. l. post. dtum. q. si. spile. mat. ut. iona. pena. eis. aufe
ri. ut. instit. de. i. abun. C. p. dtum. i. e. ad. l. ul. mai. l. pl
ii. f. postulatus. i. acutus. ac. / iuntate. hic. declaranice
Dnat. i. reuocatur. ut. i. de. pena. l. i. C. i. ii. n. posse. mu
tari. sic. i. de. acquire. pos. fundi. C. i. nam. i. ex. testatus
possi. item. e. o. m. s. e. acquirens. solue. ut. ibi. ac.

Qui id q. commentur: hic. cum. dote. ut. s. de. ex. l. q

solum constituit actione
constituit petamne nó i
solidum sz in quantú fa
cere potest queritur: cum
enim ex origine obstitu
it petamne nó uidetur posse
titem pueri fieri placant sz
7 xcepnit ex cá donationis
in actione uidetur nó fiu
tra desinere in quantum
fiere potest quen. Sed le
ge donationis cá petamu
ticio numerata ut statim do
nator mutuo detur: nó im
peditur dum translatio ac
pecunia huso nummis donato
n creditis nouis dnium i
bus traditis qz. Aut
7 sin tius donat non pro
bitur Si cú tibi pecu
niam dare uellet 7 tu donandi
sedo uolum tatem heres p
mus sedo ex uolum tate tu
a stipulati promiserit perfi
atur donatio 7 quia mich
primus sedo a quo mercat
donauit 7 quia ex m solidu
non mi id quod fiere potest
xcepnatur idz custoditur
7 si delegate eo qui donatio
ne erat acceptumus creditó
n eius donatorz promise
rit 7 hoc cui cui creditor
suu negocia git. Quid
Si pre eum mandati filio no
mine donationis. nó pe
cuniam sua fen. nuit. eiqz
filius stipulatus est ipso u
re 7 perfectam donationem
ex ambigi non potest
Si quis aliquem a latro
nibz uel hostibz captu en
puit. 7 aliquod ab eo proc
o accepit hoc donatio me
uocabil est. meres enim
laboris eximu appellandi
est quod templatione
salutis eto modo estimam
nó placuit. Seuola.
A Deú quem mamumus

at eplam misit in hoc euc
hiticaus sticdo ubertó me
saluutem. cum te m. mumu
senm pecuniam quaz tuú
ex quaqin d hres tum mno
mmmibz quam mrebz mo
uentibz sú imuato me tibi
xcde hic eplam. mu mea
scripti notitibi sicdo cum
dem libertú ex desse testm
to scripsit hzedem. semp
nú ex trente nec pecuniz
sticdo legnuent nec actió
pstum uis sit quesitú est utr
ex asse sticdo actio detur eo
rúde nóm que in peculio
habuit an utrisqz heredibz
pro hereditarius portio ibz
sz. sz. sedin ea que pro poni
entur utrisqz heredibz pro
portione bz hereditarius
oppetere. Lucaus ticaus
fundú meum donauit 7 an
traditionem eundem fundó post
dies pauccos sedo pignori 7
obligauit 7 intra dies tri
ginta meum in mu. ciuz
possessione eundem fundum
durat quero an donatio p
fecta sit Respondi sedm ea que
proponentur perfectam de
num creditorem fuisz
pignoris obligationem
hzc. Cum sz noic labeo
nis nepotis sui mutuam
pecuniam credit 7 usuras
semper percepit 7 instá
debitorz a labeone recepit
quem in hereditate mue
ti sint quero an donatio
perfecta ex uocatur: Respon
dit cum debitorz labeon obli
gatus est perfecta donatio
ne ex Mbrell.
Sortis eau te dónatoi
sa donatio e bi eau
cum quis hzi sa mor
tem se uult magis q e tis
um eau donat. 7 eú ma
gis hzc eau donauerit q

re. inco qz ib mandatum p eplam mortz finitur ut. C. de acc. 10 ob. sig. 18. de
pecunio si stido 1 ú erant ei accões competere seruis si fuisset cesse 1 sic
fcá pecuniaó in rem suam ut. C. de tpó. ullam ú cuiz die concedere sic
no. conuento stido cedo fm tuú. ul si dicés hoc fuisse cessionem dies
non finum mortz 7 qz dicat in fi dic stricto iuz. sed qis de equitate fm
b. p tcám. ullam quia non uudum est si cessio ex loco traditionis.
non dicetur nisi ch uuto
pacto fcá. est stem sa inco
quia tempore hmus. l. nó
fiebat donaó nuto pacto
sz ita sim fuerunt stipulo
ut traditó que traditó in
nouum hz fieri non potuit
ut l. de acqui. p. possideri
pecunia pio. sz corporalium
fie que uertitur fi caá apo
lutum erant res tempoz
cessisse eple ut l. de acquir
rerum. do. quia in conne. C.
filium 18. e. l. absenti qz non
fie ex potest in corpulynis
hodie autem sz sa inco nó
ob ex ut. C. e. si quis ar. C. pe
nultimo. Item nó obstat o
qó sigtur. C. de usf. do. l. n. qz
ibi donatinus stipulat
a nominé l. a debitorze. ac
Quasi donauit. quantum
ad estimacionem. obligat
qz ut pote dominus facere
potuit iste donqui. pecuniam
maxime ea racone quia po
stea in uacuam possionem
introuit si ita eam dicam 7
si hoc non fecisset: nam dona
cone fcá inter postea obligi
non tenetur eam p hoc ut
C. de l. in. 7 usf. de. C. si rem
suam si pscnalis. cui agetur
ut. C. de dos. liquis ar. C. pl.
C. de re uen. Quum si mere
tenetur p obligacónem ut
o. de donac. usf. usf. 18. l. cá
inc status. C. si mantis. 1 C.
de dos. usf. usf. 18. si mant
que sunt otm. so illa odiosa
sz fauorabil quod non pla
cet qz illa sit odiosa. ut. s. de
dona. usf. usf. 18. sed qz
C. si qua. C. illa est so. qua sz
temnit ab mico. illa non uit
facilius illa renocatur quam
sz sic potest uocari cá hoc es
potest uocari cá dnab. legib
nam p fato nato. l. ille qui e
iam natus ipo usf nó tenet
testm 7 eaam si testetur mo
pie non confirmatur si pte
rito postumo nat. testm ut
l. t. l. l. scia. 18 cum natum ta
tem nunpatur si uno pte
testetur reconualessit ut
se. de ex. l. h. m pu. 18. de m
usto. t. postumus 18 nam
si sz odicone hzc qua cú
sunt cum sua cá. ut s. de pi
gnoraé acc. si oueant. C. si fi
dus. 1 C. de testé. pi. l. si de
bitorz. 1 C. de dos. usf. usf. usf.
18. si quidem Cum a ccó.
1. noic cum 18 sic quia sunt cá
condicóm retectam ut s.
sic. pe. cá. o. C. si uuo. la
beonem. 1. ad labeonis util
tatem 7 cum nomine ut di
a 1. ante donandi cum a
ne ut labeonis. pscám.
ut. s. c. si pat in pu. 1.
l. donacones. C. ipes
7 ar. 7. e. l. mortis
cá. C. qua qz
mpl. 18. de uc
gg. nec quo
nisi si di dic

Mortis causa donatio e bi eau
cum quis hzi sa mor
tem se uult magis q e tis
um eau donat. 7 eú ma
gis hzc eau donauerit q

maxime si in racónem 1 C. si ar. cum. s. C. unde si hoc nó
est uuta. Ex donacónib cá mortis. dit donac inter
uuos. mitte et ea que sit causa mortis. ac. 1 sz dic.
Mortis causa quam suum hz tem. ut 7. e. sc
natus. C. 1. usf. de donacónibus. C. 1.
si non uc hoc. Item est in legato ex
sic ut s. de adic. 1 de si quis cum. unde ut ú
differat a legato dic tracento rem u
uta uel obligauto selegata no. nam
tunc est donacó causa mortis. ac.
quando in illum istorum est dicat
legatum nec attuita racone hu
legis non differat a legato ex pl
ene notum. 7. e. marcellus. C.
paulus. ac 1 hoc dicat 1 é ú pt.

Be Donac cum mort

Vel mortis donationum. i. sin. p. non revocatur. accipientis. si re
vertitur eo convalescente ut. i. q. t. c. l. i. c. Item cum nec tunc
ma. p. l. f. in fi. solo nec hic perit nam statim tenet donatio
nem translatio suspenditur ut. i. q. t. l. i. n. c. si pecuniam ac
ubi non perit: teneat
ut non ex quo cum
ceperit dies legate fru
ctus stipulentur cum
certat utilis ut nō nisi
sit legatum ut non q
non e suum sequis i
ponat nec immos fru
ctum rei communis ut
in pn. l. receptum i ut
ubi die actum
suspendi i. ñ actū rescaitur

Mortis causa valitudinis. i. periculum. ipsum mor
separate stantibus ab
esse non autem valitudinem i. coniunge tri
es sequentes. l. antiqui
ta ad ly autem primet
attinet quia stans ca
est valitudinis eo periculo an

mortis cā capione. i. accipere nō capere. ly. id nō capit
ur aliud e ā. i. q. t. ly. si. aliud e ly. a. an sit capax ex mo
ris ly. spiratur ut. i. q. l. mortis. ac. i. mi. nec mod. p. stip
Sani. ar. ia. pit. ca. an. a. al. sicut. g. fit. sb. stitutio. ly. le
gatus. al. ordin. e. c. l. i. i. q. t. l. n. ut. i. ro. ly. r. ad. ut. ro.

quod. a. stitutio. ro. alu
ons impleat. cā capit
uel. a. legatum. mortis
causa. a. capitur. i. quod
pro. debit pp mortem filii
uel agnati mortis cau
sa capi uel scripsit. tem. q.
i. sic posse donare. ut. ut
si qualuent recapiatur.

Omnibus mortis pe. Aul
cā cape permittitur. qui
s. ut legati accipere pos
sunt. V. L. p.

Si cum mortis causa don
tum est posse substitui
constat in hunc mo. ut permittat aliquam si
ue capere nō possit uel sb
alia causa uel abstinere

Mortis causa. Ide
filiū pro donare recte pot
it. i. constante matrimo
nio filiū. Ide

Si mulier uentris nōie
per calumniā ut in pos
sessionē mitti desideret
peccatum accepit pro
tre cui substituto putari
natur ut institutio alia
re excludat mortis cā
donatione cum capere
uel separis scribit. V. L. p.

Si alicui rem mortis
causa donato cū re u
su capta fuerit uenus co
mmuis cum adhuc nō po
terit se ego si oualuerit.

Martell. notat in mor
tis causa donationibus
i. fā. q. oes sunt n. am. i. sic
poterit donari ut omni
modo ex eo valitudine
donatore mortuo res ñ
redeatur. i. ut redeatur
i. si prior ex eo valitudi
ne donator evasisset si
ñ mutata voluntate
sibi restitui voluerit
i. sic donari potest ut ñ
redeatur. alī quam si

quod illa
si donatario
substituto iusso
iunt. q. legat
ano. ut. ita
i. pōit. ut. con
atano ne po
natur. ex. ps
sa legata ali
uo. ut. ita te
ñ. s. de. l. i. si
ita. c. i. a. de
dice. ut. ut. ita
ex. ipse. q. ā
stipulat. ia. ag
nosat. fi. leg
ato. sic. in. q.
ñ. ex. q. stipulat.

Mortis donationum. ñ vñ cā. ut. ciar

mortis causa donatio. ut. ar. s. sic. pe. l. ti
omni. i. j. c. si mortis ai
sit actio sener. q. contra ic
dit mori. ac. ic. stiant. u

Hec ter moni. valitudo
esset. ut. donant. a

Si aliquis more pene
iudicet miserere ut. al
ia. nec. ut. s. de minusto. et
c. minium. ut in pfin. q.
extrema ostitutio. esset
secus que fit. anno minor
re. ut. c. de. do. mk. ut. i. q. t. i. l. res. uro. i. ac. donacōnes
mortuos. suspicōnem. i.
marie filia uori ut. s. t. i. i.
post. o. tractum in fi. quic
o. tra. ul. hec. ter. ñ. mat. ut
non fiat in fino. quia sa
dat se tam pnaudum ñ
tamen tenet. i. dic plene ñ
ibi. pene. nisi sit armen p
ventionis. ac

metu donati. i. ruptata est
donatio. ut. ar. s. sic. pe. l. ti
omni. i. j. c. si mortis ai
sit actio sener. q. contra ic
dit mori. ac. ic. stiant. u

Hec ter moni. valitudo
esset. ut. donant. a

Si aliquis more pene
iudicet miserere ut. al
ia. nec. ut. s. de minusto et
c. minium. ut in pfin. q.
extrema ostitutio. esset
secus que fit. anno minor
re. ut. c. de. do. mk. ut. i. q. t. i. l. res. uro. i. ac. donacōnes
mortuos. suspicōnem. i.
marie filia uori ut. s. t. i. i.
post. o. tractum in fi. quic
o. tra. ul. hec. ter. ñ. mat. ut
non fiat in fino. quia sa
dat se tam pnaudum ñ
tamen tenet. i. dic plene ñ
ibi. pene. nisi sit armen p
ventionis. ac

Qui pro libertatem. i. sibi
relatam. pterminsit. i.
repudiant. cape mortis

aliud est mortis causa donatio que a defuncto qui traditur uel
permittitur quando. ut. s. l. i. aliud mor. cā capio que ab alio datur
pri. p. l. exemplia. i. j. c. i. mor. cā capitur. i. i. mor. cā capimus. Item
si sp. ex. defuncti voluntate li qui. i. si voluntate ut. li. pri. ut. i. j. c.
si ex voluntate defuncti petat illa mortis cā capio ex illa capi
i. que statim ubi. i. j. c. q. adicōnis. i. q. statim ubi. i. ad. l. fal. l. to. q. filiu
ad. li. fac. c. i. mor. cā filiū. i. c. c. i. nec filis. mortis cā capi. quo i. cau
me. unum. i. l. cum vic status. c. ex. aco non solum. i. c. in hac. i
l. mortis sue cā. i. l. si cum. c. ex quibus. i. c. de. do. mk. unū. i. ñ. i. si ut
ipsius ul. li. sufficiē. fetus filiū ul. cogti mors cā donator. ñ. p. sit sol
venare ut. c. c. i. filis. ac. si. contalunt. c. i. filius. recipiatur. s. i. si q
donat. nunc. tenuit. filiam. ad quod fiat. i. si. alienam. c. mantelio

Omnibus. i. bus. remisi ut. i. j. c. senatus. i. miss. c. c. i. ñ. dic. q. affilian
tur legatis. li. ecclesiis. s. de. adic. i. ter. i. meum. ubi non capia do
tur. si. ibi. de mortis cā capione. li. de mortis cā donacōe ul. li. de

mortis cā capione. c. i. accipere nō capax. li. ud nō capit
ur aliud e ā. i. q. t. ly. si. aliud e li. a. an sit capax ex mo
ris ly. spiratur ut. i. q. l. mortis. ac. i. mi. nec mod. p. stip
Sani. ar. ia. pit. ca. an. a. al. sicut. g. fit. sb. stitutio. li. le
gatus. al. ordin. e. c. l. i. i. q. t. l. n. ut. i. ro. ly. r. ad. ut. ro.

pri. quod illa
si donatario
substituto iusso
iunt. q. legat
ano. ut. ita
i. pōit. ut. con
atano ne po
natur. ex. ps
sa legata ali
uo. ut. ita te
ñ. s. de. l. i. si
ita. c. i. a. de
dice. ut. ut. ita
ex. ipse. q. ā
stipulat. ia. ag
nosat. fi. leg
ato. sic. in. q.
ñ. ex. q. stipulat.

Mortis donationum. ñ vñ cā. ut. ciar

secutibus. i. fu
at. s. e. q. pro
in fi. i. q. ibi
no. ac. i.

Si mulier ac
cepit. a. sb
stituto. Jo. i.
qui. ex. facep
calumpnias
s. si. mlr. ut.
no. i. i. c. p. ca
lumpnia. i. essi
ut. in fumus
si. p. nisi. acum
p. calumpnia. po
sse. non. missa
ut. s. de. l. mc
quo. i. fin. i. no
tat. ñ. i. seqnti
bus. i. ivne. ñ. mo
natur. ñ. q.
adeat. al. est
atum. ñ. capit.
mortis cā. i.

ccessionem mo
tis. ñ. a. don.
aco. cā. mort.

ruō potiū. li. cam. fal. tell. i. ñ. no. q. e. q. pria. i. fuē. j. c. i. cū. q.
Si alicui. a. o. alio. adiut. ob. cam. ut. sti. cū. adiut. i. j. c.
senatus. c. i. i. q. mortis. i. ar. s. de. adiut. inter. l. mi. de
bri. c. i. i. ut. ar. accessione. sin. tempis. d. o. ñm. si. ame
petat. ar. i. de. act. i. pol. l. pomp. c. in. tot. i. fac. j. c. i.
qui. alienā. ac. Martellus. notat. ce. ñm. q. sequi
ones. q. ad. tot. agi. ex. natura. donacōnis. p. mar.
i. fac. s. t. i. i. ar. sto. o. ñm. o. sic. in. donatano. p. mo
nente. mutata. voluntate. i. li. actū. fiat. q. si. mu
tet. voluntate. ex. res. restituē. tu. i. nō. alī. p. mo. am
ille. qui. donat. q. accipit. si. an. tunc. pot. petere
q. nō. ar. s. de. l. i. in. i. c. i. li. dic. d. si. mo. tenus. pe
voluntatis. petantur. ut. ar. s. de. l. q. si. quis. in. pri. i.
de. cōdicil. l. dim. c. i. ac. multo. cau. ñ. nō. cum. ex
mortis. cā. donatio. li. it. minos. ñ. j. c. i. ñ. i. i. i. fac. j. c.
senatus. c. mortis. revocabit. al. est. istud. revocabi.

Si mortis nēdicātes. donatori. cum. li. ers. cā. do
nacō. sic. revocata. ac. cum. i. pesaz. li. nūq. fuer

prior ille qui acceperit decessisset. sic potest quaeri an mortis causa ut nullo casu sit eius repetitio id est nec convaluerit quidem donator. R(espondi)t.

Si mortis causa fundus donatus est et in eum impensae necessariae atque utiles factae sunt, fundum vindicantes doli mali exceptione submovebuntur, nisi pecuniam eis restituant.

Marcellus notat. R(espondi)t. Cum testamenti relinquendi causa veniunt accepti sunt filii familias milites liberam facultatem credi potest. ei remissa quae in donatione mortis causa fieri debet.

Paulus etiam notat. Ideo constitutum est ut etiam ad exemplum legatorum mortis causa donationes revocatae sunt. R(espondi)t.

Non videtur mortis causa donatio dum in pendenti an convalescere possit donator revocari possit. R(espondi)t.

Et si debitor consilium creditorum fraudandi non habuisset, si evelli per Paulianam tamen ab eo res mortis causa donata debet. nam et cum legata ex testamento fuerint et in qui solvendo non fuit, omni modo inutilia sint, possunt videri et donationes mortis causa factae revocari debere, quae legatorum instar optinent. R(espondi)t.

Mortis causa capimus non tantum cum quis sue causa mortis nobis donet, sed et si propter alterius mortem id efficiat: veluti si quis proximo filio vel fratre suo moriente donet Maevio ea condicione ut si convaluerit alteruter eorum, reddatur sibi res, si discessisset, maneat apud Maevium.

Si donaturus mihi mortis causa debitorem tuum creditori meo delegaveris, omnimodo capere videbor tantam pecuniam quanta a creditore meo liberatus fuero. quod si ab eodem ego stipulatus fuero, eatenus capere existimandus ero quatenus debitor solvendo fuerit: nam et si convaluisset creditor idemque donator, condictionem adversus eum habet ut actionem debitoris dumtaxat obligationem recipiat. Titia chirographa debitorum suorum Septiciae et Maevio donatura illis agere dedit et convenit ut si ea decessisset illi caveret, si convaluisset sibi redderet. morte secuta Maevia Titiae filia heres extitit agentia ad terminum ut rogata erat chirographa Septicio et Maevio superius dedit. quaeritur si Maevia heres summam quae debebatur ex chirographis superius dictis petat vel ipsa chirographa, an exceptione excludi possit? Respondit vel pacti conventi vel doli mali exceptione submoveri posse.

Qui hominem nove nomine alii mortis causa obligatum acceperit, tamen cepisse intellegendus est quantum is homo venire potuisset: idem in fundo qui obligatus esset observandum, nam potest sit pecuniam exsolvat.

Si filio familias res mortis causa fuerit donata et convaluisset donator, actionem de peculio cum patre habebit. at si pater familias cum mortis causa donationem accepisset in adoptionem se dederit, res ipsa a donatore repetitur. nec huic similis est is qui rem quam

mortis causa accepta tamen pozio accepit. nam donator huic non rem sed pretium eius xiiiat. ¶ De.

Si qui no. amplius parte capere potest fundus est legatus si decem aedisse heredi non totum sum. nam amplius dz ut parte fundi heredi sed parte dum tamen pozio quia legatum habetur. ¶ Sequitur. ¶ De.

Si mqus ut. adiuet hereditate pranum. m. accepisse plicq; m quibus prius ais quaq; est respondendum mortis causa cui capere.

Si mortis ca. ¶ Affinis. donationis uz non tempus donationis sed mortis mutuo dum est. mquis capere possit. ¶ Dem.

Si filio tum mortis ca donatum sit 7 uno donatore p mortuum filius pater una quesitum est quid iuris sit. Sz. morte filii xiiiationem opteret. Si modo ipse po filio quam pri donatum es dedit. Alia quam si quasi ministerio sit eius pz usus ipsius patris mortem spectari ecdicaq; iuris fore 7 sic de persona seruiquentur. ¶ De.

Si uno debitori acceptum fuerit mortis ca si multum erit donatori 7 tempore liberato ei potest xiiiana acceptilatione mutuemente. habitu est a iure prius ne obligationis eam quin iuris iuris additionis tinsu sum dicamus. ¶ Inc.

Item is qui testim fiat q is qui no fiat mortis ca donare potest. filius fam qui no potest facere testamentum nec uoluntate patris tui mortis ca donare patre permittente pot.

Si hu qui imu. ¶ De.

Cum sibi mortis causa donauerit pater decesserit nec ut heredes repetent quia nec alter alta superuenerit. idem iuris est si pmc mutuis et uxor sibi donauit. ¶ De.

Dum ita donatur mortis ca ut nullo casu reuocetur ca donandi inter uiros magis est quam mortis ca donatio 7 no permittit hu. atq; alia que uis inter uiros donatio ualet. idcoq; inter uiros 7 uxores no ualet 7 no ne fallacia locum hi quasi mortis causa donationem. ¶ Dreell'

Si uno sio debitori mortis causa donatum que debetur ita scripsit tabulae uel cyrographum uolo. ubicuq; sunt in mnes ceni cum soluere debere quero an heredes si pranum ab uiuum ab eo petunt defuncti exceptione doli mali tuen se possit. m. ncell'. Sz. p se uiuum ca oni uoluntatem defuncti heredes petit ab eo. ¶ Iul'

Si mortis causa res donata est 7 donatum uenit qui donauit uiuo no est. m. hi. at mutuum actione 7 si quod sic donauit ut si mortis obtigisset tuic heredet an donatum est sine dubio donatori potest rem uendicare mortuo eo cui donatum est. ¶ Si uero sic ut iam nunc heres redeat si uero uiuus fuisset uel de pluo uel de perigere redisset potest defendi in rem actione eum petere donatori. si quo hoc obtigisset intim aute petit ei si in rem actio qui donati est. Sz 7 si morte pueni sit is cui donatum est ad

Si mortis causa tunc hereditas. tomu sic accipitur tunc ut et tertium tempus capiat. s. de condic. 7 de l. unica. ff. ac. donatorio uale scens. uen dicatur. dicatur in rem cum donatum ab eo no dissolutum. mortuo est. qui donauit donatum est. s. potest uendicare si apposito uel cat nam mortuo donatore tunc fuit in cuius domum. hic. s. donatum hac iam nunc. 1. statim. fieret donatum domum si redeat unde fuit dicendum sit ut sui quod autem in dubio 2 dom unum tribuitur sin tum ut ar. s. de uni. tequ. cotis fruc. ff. l. ac. 1 alius. s. quando quit in rem actionem. s. utile ut s. 1. prima ag ta 7 et in pacti. obstat. de pac. l. tiro. 1 contra quia aliud est in uiuum uolu tati ut possit redire donum si 7 no non obstat sili. de pac. 7 tertium. 7 nequi. 1. 1 n. 7 ena iuni in pact. interim uos 7 potest dis tingui ut notat s. l. 1. ff. item al. ff. 7 fac. s. de pd. inf. 7 mem in pan capio 7 ff. 1. 7 e. s. natus. de mori si quo bonum. s. supponatur quasi donatum causa infirmatus quam habet ex quo firmo erectus fieret res dona ta donatum in fi dui est sanus si si donatum ad amici ibat in quo tunc eiat mo n 7 si mortuus fieret donatum natum 7 nonne mortuus fuit est sanus si si donatum uoluerit uiuit maior 7 ante q reuocetur aut

Si mortis causa donatum 7 uno donatore p mortuum filius pater una quesitum est quid iuris sit. Sz. morte filii xiiiationem opteret. Si modo ipse po filio quam pri donatum es dedit. Alia quam si quasi ministerio sit eius pz usus ipsius patris mortem spectari ecdicaq; iuris fore 7 sic de persona seruiquentur. ¶ De.

Si hu qui imu. ¶ De.

Cum sibi mortis causa donauerit pater decesserit nec ut heredes repetent quia nec alter alta superuenerit. idem iuris est si pmc mutuis et uxor sibi donauit. ¶ De.

Dum ita donatur mortis ca ut nullo casu reuocetur ca donandi inter uiros magis est quam mortis ca donatio 7 no permittit hu. atq; alia que uis inter uiros donatio ualet. idcoq; inter uiros 7 uxores no ualet 7 no ne fallacia locum hi quasi mortis causa donationem. ¶ Dreell'

Si uno sio debitori mortis causa donatum que debetur ita scripsit tabulae uel cyrographum uolo. ubicuq; sunt in mnes ceni cum soluere debere quero an heredes si pranum ab uiuum ab eo petunt defuncti exceptione doli mali tuen se possit. m. ncell'. Sz. p se uiuum ca oni uoluntatem defuncti heredes petit ab eo. ¶ Iul'

Si mortis causa res donata est 7 donatum uenit qui donauit uiuo no est. m. hi. at mutuum actione 7 si quod sic donauit ut si mortis obtigisset tuic heredet an donatum est sine dubio donatori potest rem uendicare mortuo eo cui donatum est. ¶ Si uero sic ut iam nunc heres redeat si uero uiuus fuisset uel de pluo uel de perigere redisset potest defendi in rem actione eum petere donatori. si quo hoc obtigisset intim aute petit ei si in rem actio qui donati est. Sz 7 si morte pueni sit is cui donatum est ad

Si mortis causa tunc hereditas. tomu sic accipitur tunc ut et tertium tempus capiat. s. de condic. 7 de l. unica. ff. ac. donatorio uale scens. uen dicatur. dicatur in rem cum donatum ab eo no dissolutum. mortuo est. qui donauit donatum est. s. potest uendicare si apposito uel cat nam mortuo donatore tunc fuit in cuius domum. hic. s. donatum hac iam nunc. 1. statim. fieret donatum domum si redeat unde fuit dicendum sit ut sui quod autem in dubio 2 dom unum tribuitur sin tum ut ar. s. de uni. tequ. cotis fruc. ff. l. ac. 1 alius. s. quando quit in rem actionem. s. utile ut s. 1. prima ag ta 7 et in pacti. obstat. de pac. l. tiro. 1 contra quia aliud est in uiuum uolu tati ut possit redire donum si 7 no non obstat sili. de pac. 7 tertium. 7 nequi. 1. 1 n. 7 ena iuni in pact. interim uos 7 potest dis tingui ut notat s. l. 1. ff. item al. ff. 7 fac. s. de pd. inf. 7 mem in pan capio 7 ff. 1. 7 e. s. natus. de mori si quo bonum. s. supponatur quasi donatum causa infirmatus quam habet ex quo firmo erectus fieret res dona ta donatum in fi dui est sanus si si donatum ad amici ibat in quo tunc eiat mo n 7 si mortuus fieret donatum natum 7 nonne mortuus fuit est sanus si si donatum uoluerit uiuit maior 7 ante q reuocetur aut

Si mortis causa donatum 7 uno donatore p mortuum filius pater una quesitum est quid iuris sit. Sz. morte filii xiiiationem opteret. Si modo ipse po filio quam pri donatum es dedit. Alia quam si quasi ministerio sit eius pz usus ipsius patris mortem spectari ecdicaq; iuris fore 7 sic de persona seruiquentur. ¶ De.

Si hu qui imu. ¶ De.

Cum sibi mortis causa donauerit pater decesserit nec ut heredes repetent quia nec alter alta superuenerit. idem iuris est si pmc mutuis et uxor sibi donauit. ¶ De.

Dum ita donatur mortis ca ut nullo casu reuocetur ca donandi inter uiros magis est quam mortis ca donatio 7 no permittit hu. atq; alia que uis inter uiros donatio ualet. idcoq; inter uiros 7 uxores no ualet 7 no ne fallacia locum hi quasi mortis causa donationem. ¶ Dreell'

Si uno sio debitori mortis causa donatum que debetur ita scripsit tabulae uel cyrographum uolo. ubicuq; sunt in mnes ceni cum soluere debere quero an heredes si pranum ab uiuum ab eo petunt defuncti exceptione doli mali tuen se possit. m. ncell'. Sz. p se uiuum ca oni uoluntatem defuncti heredes petit ab eo. ¶ Iul'

Si mortis causa res donata est 7 donatum uenit qui donauit uiuo no est. m. hi. at mutuum actione 7 si quod sic donauit ut si mortis obtigisset tuic heredet an donatum est sine dubio donatori potest rem uendicare mortuo eo cui donatum est. ¶ Si uero sic ut iam nunc heres redeat si uero uiuus fuisset uel de pluo uel de perigere redisset potest defendi in rem actione eum petere donatori. si quo hoc obtigisset intim aute petit ei si in rem actio qui donati est. Sz 7 si morte pueni sit is cui donatum est ad

Si mortis causa tunc hereditas. tomu sic accipitur tunc ut et tertium tempus capiat. s. de condic. 7 de l. unica. ff. ac. donatorio uale scens. uen dicatur. dicatur in rem cum donatum ab eo no dissolutum. mortuo est. qui donauit donatum est. s. potest uendicare si apposito uel cat nam mortuo donatore tunc fuit in cuius domum. hic. s. donatum hac iam nunc. 1. statim. fieret donatum domum si redeat unde fuit dicendum sit ut sui quod autem in dubio 2 dom unum tribuitur sin tum ut ar. s. de uni. tequ. cotis fruc. ff. l. ac. 1 alius. s. quando quit in rem actionem. s. utile ut s. 1. prima ag ta 7 et in pacti. obstat. de pac. l. tiro. 1 contra quia aliud est in uiuum uolu tati ut possit redire donum si 7 no non obstat sili. de pac. 7 tertium. 7 nequi. 1. 1 n. 7 ena iuni in pact. interim uos 7 potest dis tingui ut notat s. l. 1. ff. item al. ff. 7 fac. s. de pd. inf. 7 mem in pan capio 7 ff. 1. 7 e. s. natus. de mori si quo bonum. s. supponatur quasi donatum causa infirmatus quam habet ex quo firmo erectus fieret res dona ta donatum in fi dui est sanus si si donatum ad amici ibat in quo tunc eiat mo n 7 si mortuus fieret donatum natum 7 nonne mortuus fuit est sanus si si donatum uoluerit uiuit maior 7 ante q reuocetur aut

quia nemo rem suam post obicere potest quam asserit ... [illegible gloss]

Mortis causa ... mortis causa ... [illegible gloss]

Seuatus censuit ... [illegible gloss]

huc quis dubitat in re in donatorem competere. Idem.

Qui mortis causa donauit ipse ex penitencia condictionem uel utilem actionem habet. Gaius.

Mortis causa capitur cum propter mortem alicuius capiendi occasio obuenit exceptis his capiendi figuris que proprio nomine appellantur. Certe et qui hereditario aut legati aut fideicommissi iure capit ex morte alterius nanciscitur capiendi occasionem. sed quia proprio nomine capiendi appellantur ideo ab hac diffinitione separantur. Iul. Placet si soluendo non sit debitor an accepto latum sit inter ei mortis causa donatum. Sine donatione autem capitur ueluti pecunia quam statuliber aut legatarius alicui condicionis implende gratia numerat siue extraneus sit qui accipiat siue heres in eodem numero est pecunia quam quis in hoc accepit ut uel adeat hereditatem uel non adeat quique in hoc accipit pecuniam ut legatum omittat. Item et dos quam quis in morte mulieris a marito stipulatur causa mortis capitur. Item quod mortis causa donatur cuius generis dotes receptitie hic notantur. Rursus id quod mortis causa donatur aut in periculo mortis datur aut cogitatione mortalitatis quod nos quandoque morituros intelligimus. Si iusseris mortis causa debitorem tuum michi aut creditori meo expromittere. x. quidamus

est quem tenentur si iste debitor soluendo non sit et ita ut si ego fuerim stipulatus tantam pecuniam me inuenem accepisse in quantitatem debitor soluendo fuisset. nam et si ita fuisset inquit donator obligationem dumtaxat debitoris recipere deberet. Si uero stipulatus fuerit creditor meus tantam inuenem me pecuniam accepisse in quantitatem a creditore meo liberatus esse cum per acceptilationem quoque egens debitor liberatus totam eam pecuniam qua liberatus est accepisse uidetur. Non uidetur. Ulp.

perfecta donatio mortis causa facta antequam mors insequatur. Paul.

Si alienam rem mortis causa traditam usuceperit non ab eo uidetur accepisse cuius fuisset res sed ab eo qui occasionem usucapionis prestitisset. Marcell.

Mortis causa donatio sic constitui potest ut quis suppleatur in annos singulos quoad uiuet sed ut post mortem promissoris incipiat exactio. Paul.

Senatus censuit placere mortis causa donationes factas in eos quos lex prohibet capere in eadem causa haberi in qua essent ea que testamento legata essent his quibus capere per legem non licet. Ex hoc senatusconsulto multe et uarie questiones agitantur de quibus pauca referimus.

Donatio dicta est a dono quasi dono datio tracta a grecis nam hi dicunt ... sed mortis causa donatio longe differt ab illa uera et absoluta donatione que ita proficiscitur ut nullo casu reuocetur

[illegible gloss]

istri qui donat pecunia quia se l. hæc mulier. et is qui mortis causa donat de scire cogitat qui amore uitæ præsse pecunia quam tradisse mulier. Hæc est quod multo ꝯ se pecunia hæc ultq; cum au donat illud demũ pecunia quia hæc certum fuum. igitur qui mortis causa donat qui pante se cogitat negotium gerit. s. ut eum qui aluent redat sibi nec dubitauit cessiam quam ꝯ dictione repetit posit qui re non secuta pplane rem quod ea quæ tradunt aut ea uita tradantur ut aliq; facias aut ut ego aliquid faciam aut ut lucius tua aut ut aliquid obtineat ꝯ multis dictis sequitur:

¶ Mortis cã donatio fit multis modis. Ut certa ꝯpitione ullius periculi a s. mortis tibi et in bona uiuitudine posito ꝯ aut certum mortis sorte mortis cogitatio est. Ut ex metu mortis aut ex pseuti periculo. aut ex futuro siquidem terrum quam in prælio quia in bello tam communiter quam multis gentibus periculi mortis metu potest. Nam ꝯ sic potest donum ꝯ modo ex eu. uiuitudine donatore mortuo res redantur ꝯ ut redantur ꝯ si prior et eadem uiuitudine decessent si tu mutata uoluntate restitui sibi uoluerit ꝯ sic donum potest ut no. ut redantur ꝯ si prior ille qui accepit decesserit sic potest quoq; dum mortis causa ut nullo casu sit repetitio. l. nec si uiuent quidem donator.

¶ Si quis sociatem per donationem causa mortis mercent dicendo est mulierem sociatem esse. ¶ Si duobus debitoribus mortis causa donatur creditor unum accepturum tulerit ꝯ mallint eligere potest ut cor dicit. ¶ Si quis mortis causa in annos singulos pecunia stipulatus est non est similis ei qui in annos singulos legatum est. Nam licet multi sint legata stipulationis unum est. ꝯ condictio eius qui ex promissione est semel instituenda est.

¶ Leo xiii ¶ Bonis implendæ causa datur. Bona enim bonis mortui proficiscitur. Capere tamen supra modum non potest. Is autem certum modum legendi pienditi excessit. Et quod statuti libero xii tabulis implendæ causa datur indubitanter modo legati excessio imputatur: sic etiam si mortis tempore id impetrauit. Et tamen si post mortem uel aliunde ꝯ si prodeat quia non fiunt ex bonis quæ mortis tempore testatoris fuit mediæ causa si erunt in qua sunt quæ legatum est tantum.

¶ Liber gilii ¶ De. Meminisse oportebit donationes causa mortis factas legatis oportitis quæ igitur in legatis uinis et id in mortis cã donationibus erit accipiendum. Ut ait. si quis seruum mortis causa donatum uendiderit ꝯ hæc uinio donatore fecit pecunia restituere donator habebit si uiuat. Si ꝯ donator elegit. Alio quin ꝯ ipsum suum restituere oportet. ¶ Incell.

Si pãtia est plus sicut mé mor. cã donacõnes ꝯ ea mor. cã quas cepit est annum rerum distinctarum. nam cã mor. donatur ꝯ ea quæ mortis causa donatur quæ presens ꝯ presenti agit ꝯ mortis. Sitta mentione cã mor. ca pi intelligit ꝯ no cadit in stipulatione nomen ꝯ ad. Subiecto exemplar ꝯ sic fit. s. c. l. mortis cã capio annum in pn.

est ratio differentiæ quia quia ex testo capere non potest legatum ut si diuisum si non minuit donationis cã mortis cã. s. de alim. ꝯ de l. aut fundus. ꝯ ratio inter ad l. acceptis. Item ar. quod non reuocat forte p pretentionem. ff. de iure dot. l. ii. ac. presens presenti. ipsa ex. ut p multo esse ut aliquid mutatur facere ut aliquid competat ut. ff. l. ex p mortis causa capiendo non opetet aliquid ut pri. exemplum nec hic. s. quæ pro il. mortis cã. ca. ay ph. ff. si. il. quidem. mise agni donationis. si. ipse mortis causa capi melli. fin primam littam habet eam plu fin a tiam milli adies. dic spes donationem cã mor. donato legatum fidei commissum. ut. s. c. l. mortis cã. ca. mdo ih donatis. s. c. l. quæ statuti libri.

¶ Si ami fanum. ut. s. c. l. si filio mis. ii. illud i si dic ut si fac. ff. de leg. ii. qui ad ng. to. l. p. qui fut. matrimonium fut ut. s. si pe. l. q. te. ii. de stipul. si ticius in ph. ꝯ ui. aut clam. l. fundum aliud in interlocutio fuo soluto in quo no cogitab. ac ut ale repetetur ut. s. de edict. in de l. in stipulatione. ¶ mortis cã ig. sic non multo cãn reuocat sic autem tali retro ut hic dicat cum equipetur cop acdiu mecum nos ut. s. c. l. ubi. ff. de don. in. ff. de don. mé unũ mir l. donacõnes ꝯ alio exemplum in suo sic donato qui interim stipulãt cui aquirit ut. s. de don. mé unum. ꝯ uxorem. l. si si fil al si cer mera donacõ cã mor. no tm sectur ꝯ retro ut hic dic ins ad tempus mortis ut. s. de don. int uni uir. l. si. mum. ¶ Vat plene diu. ac insecutum. s. donantis. donacõ. ut ãtes fiat eius. ac. tedit. s. cã un plente edicõis con val statuti libri dicõnis. ac in fal. tacõnes ꝯ ipsum. p pte sua no p pte l. ꝯdis ex quo de fale. un fu stitucõns dic ut. s. ad. l. fal. to aut ꝯ. c. q. edicõis.

in quinquennium pmisit ꝯ sic est una. Item est gratia l. mulier. c. de donat. l. semus. ¶ Si illud dicatur ut donacõ pãt peat ꝯ pom ore mortis ut in donacõne causa mortis et qua cã tit. l. in pnid ut. s. c. l. in mortis ꝯ. si quis ante. si autem. ¶ Fo: m stipulãcõne ꝯ ubi aliud repus. s. conceptõns ut dicta. l. si filius. ac.

¶ Quod cõdicõnis. Dic qsum cã quid tat aliau cã impletæ condicõnis a statu libo ut ab alio quæ annua tumqm capiat ultra modum legis statuti ut mi lio natum an p hæt humam et tat ubi legimus ut. c. de na. l. ii. ꝯ tamen ea ubi signata. nunc aũ ꝯ ꝯ utri relicat impuitari. ut fale ut non sit de hæ cã impletæ condicõnis distinguitur cã tat statuti lib an aut tempe mortis in pecunio ay no. ut in c. ꝯ. ad l. fal. l. ad a. si quis ꝯ ꝯ sitatu libo distinguit. qa unquam impuitur ut fale. qa bitam ut ꝯ institutio nis seias ut recibit. quam iure restitutõi in qua calia comp intraint in l. x. l. 79. ad l. fale. in quam i ph. ff. si q impletæ ꝯ. si quid no cã. l. ad aurem ꝯ ad ne reducta. ff. minus poterit ꝯ in reliqui ler ut q tatum redu sa impletæ condicõnis a statu libo po sit capi ultra modũ accessum a lege si si fuit et pecuniũ q bu ut ep mortis aliqua non possit. Quod autem ab alius non a statu libo tatur et nonnunc ab alio po sit capi ultra mod si an si in fal. imp utandũ dic ut quod dam non potest fmo ortum ut. s. de uul. si si ꝯ ꝯ dic a neic p ert capi ultra modũ ubi ab alius potuit ꝯ a qualam non ut ꝯ q tatur cã impletæ condicõnis et ꝯ cens q ea relinq ꝯ ut ab isto testare per tatet alt. fratus sicut legi q testator o. à bona sua aliqua reli q per filio natum ab tinem p stat ꝯ q ꝯ l. ut. s. de pia. l. qo. s. de ꝯ. ꝯ sicut a. o. l. si le l. fratus q a. et sibi tutione uegne ut mo no alio imp cãcedit ter donacõ testator. s. Cum autem ꝯ. l. in faladiam q. mediatur legatum ꝯ stumus ꝯ ꝯ si plus p pte colꝯdis ꝯ et quæritur ut cã. l. mqitum. ꝯ hiuest atum lib ut ꝯ cã. l. ꝯ

¶ Si quis sociatem per

si pãtia est plus sicut mé mor. cã donacõnes ꝯ ea cã mor. cã quas cepit est annum rerum distinctarum. nam cã mor. donatur ꝯ ea quæ mortis causa donatur quæ presens ꝯ presenti agit ꝯ mortis. Sitta mentione cã mor. ca pi intelligit ꝯ no cadit in stipulatione nomen ꝯ ad. Subiecto exemplar ꝯ sic fit. s. c. l. mortis cã capio annum in pn.

¶ Quod cõdicõnis. Dic qsum cã quid tat aliau cã impletæ condicõnis a statu libo ut ab alio quæ annua tumqm capiat ultra modum legis statuti ut mi lio natum an p hæt humam et tat ubi legimus ut. c. de na. l. ii. ꝯ tamen ea ubi signata. nunc aũ ꝯ ꝯ utri relicat impuitari. ut fale ut non sit de hæ cã impletæ condicõnis distinguitur cã tat statuti lib an aut tempe mortis in pecunio ay no. ut in c. ꝯ. ad l. fal. l. ad a. si quis ꝯ ꝯ sitatu libo distinguit. qa unquam impuitur ut fale. qa bitam ut ꝯ institutio nis seias ut recibit. quam iure restitutõi in qua calia comp intraint in l. x. l. 79. ad l. fale. in quam i ph. ff. si q impletæ ꝯ. si quid no cã. l. ad aurem ꝯ ad ne reducta. ff. minus poterit ꝯ in reliqui ler ut q tatum redu sa impletæ condicõnis a statu libo po sit capi ultra modũ accessum a lege si si fuit et pecuniũ q bu ut ep mortis aliqua non possit. Quod autem ab alius non a statu libo tatur et nonnunc ab alio po sit capi ultra mod si an si in fal. imp utandũ dic ut quod dam non potest fmo ortum ut. s. de uul. si si ꝯ ꝯ dic a neic p ert capi ultra modũ ubi ab alius potuit ꝯ a qualam non ut ꝯ q tatur cã impletæ condicõnis et ꝯ cens q ea relinq ꝯ ut ab isto testare per tatet alt. fratus sicut legi q testator o. à bona sua aliqua reli q per filio natum ab tinem p stat ꝯ q ꝯ l. ut. s. de pia. l. qo. s. de ꝯ. ꝯ sicut a. o. l. si le l. fratus q a. et sibi tutione uegne ut mo no alio imp cãcedit ter donacõ testator. s. Cum autem ꝯ. l. in faladiam q. mediatur legatum ꝯ stumus ꝯ ꝯ si plus p pte colꝯdis ꝯ et quæritur ut cã. l. mqitum. ꝯ hiuest atum lib ut ꝯ cã. l. ꝯ

¶ Si quis sociatem per

ꝯ. ff. de stipul. si ticius in ph. ꝯ ui. aut clam. l. fundum aliud in interlocutio fuo soluto in quo no cogitab. ac ut ale repetetur ut. s. de edict. in de l. in stipulatione. ¶ mortis cã ig. sic non multo cãn reuocat sic autem tali retro ut hic dicat cum equipetur cop acdiu mecum nos ut. s. c. l. ubi. ff. de don. in. ff. de don. mé unũ mir l. donacõnes ꝯ alio exemplum in suo sic donato qui interim stipulãt cui aquirit ut. s. de don. mé unum. ꝯ uxorem. l. si si fil al si cer mera donacõ cã mor. no tm sectur ꝯ retro ut hic dic ins ad tempus mortis ut. s. de don. int uni uir. l. si. mum. ¶ Vat plene diu. ac insecutum. s. donantis. donacõ. ut ãtes fiat eius. ac. tedit. s. cã un plente edicõis con val statuti libri dicõnis. ac in fal. tacõnes ꝯ ipsum. p pte sua no p pte l. ꝯdis ex quo de fale. un fu stitucõns dic ut. s. ad. l. fal. to aut ꝯ. c. q. edicõis.

Inter mortis causa dona-
tiones sunt et omnia que
mortis causa donantur: et id
a quo mortis causa quis cep-
it est cum rem [illegible]
mortis causa donatio est quod
presens presenti dat mortis
causa capi intelligitur et quod
cadit in speciem donationis
et cum testamento suo
quis pamphilum servum
liberum esse iussit si michi
decem dederit nichil mi-
chi donasse videbitur: et
tamen si accepero a servo decem
mortis accepisse me vide-
tur. idem accidit in eo qui
heres institutus est si mi-
chi decem dederit non accipi-
endo ab eo qui heres in-
stitutus est conditionis ex-
plende eius causa mortis
capio. Paul.

Si is cui mortis causa servus
donatus est eum manumi-
sit tenetur condictione in
pretium servi quoniam scit id posse
se sibi condici si convaluerit
donator. Pomp.

Si mortis causa inter virum
et uxorem donatio facta sit
morte secuta reducitur
ad id tempus donatio
quo interposita fuisset.

Quod statuliber Idem
suum et heredibus de peculi-
o decem dederit ei qui accepit in
filia die idem venit in
hereditatis petitionem.
Item ex trebelliano resti-
tuitur et peculio aut in
decturam quod statulib-
um donatum accepit et
dedit et quod ab alio nomine
ipsius compensetur accipitur p-
re esse ut ab ipso datum in-
telligatur: Idem

Si ea cui bonis suis tradi-
tionibus factis tracto cognato
donationis causa cessisset
usum fructum sibi recepit et
convenit ut si ticius
ante ipsam vita decessisset
proprietas ad eam rediret
si postea superstitibus lib-
eris ticii mortua fuisset tunc
ad eos bona pervenirent
ergo si res singulas here-
des ticii vendicent
doli non inutiliter pro-
ponetur exceptio bone fide
et aut iudicio constituto q-
relatum. an mulier pro-
mittere debeat bona cum
moreretur filius ticiane
stitutam in eum debuit he-
sitatio non extorquende
donationis que non dum i-
personam filiorum in manu
acceperat sed nunquid i-
interposita cautione pri-
or donatio que directo trans-
lato perfecta est per legem
in exordio etiam perim-
etur cum inse permittit.
utrum ergo certe donationis
donatio sit. in qua mortis
consilium ac titulum habet.
sed denegari non potuit in
mortis causa factam inveni
sequitur ut soluta prio-
re donatione quoniam seria ti-
cio superstes fuit sequens
extorqueri videtur mu-
liere denique postea diem
functa libi ticiani cautio-
ne ex consensu mulieris ac-
ceperint contributionem
apud filiadiam ex persona
sua tenebuntur: Cum
pater in extremis vite con-
stitutus emancipato fili-
o quecumque sine ulla condicione
reddendi donasset: at fra-
tres et coheredes eius bona
contribui donationes falci-
dice vellent ius antiqu-
servandum est. Sed non ei ad
aliam constitutionem vel
donationem pertinet quia ad

Si fuerit autem testamentum factum. l. fin. cum autem. C. de testam. manumissis. Si filio autem post mortem eius. Quod si modicum fuerit quod modicum fuerit libertas in testamento manumittit. Si autem apertis tabulis sic non fecerit manumissio eius non erit. Dal. cum aperire non potuit. Si autem apertis tabulis. Et non erit insolidum institutus. Si hodie post adeunt. Et clausis tabulis sic teneretur libertas. Et quod eum illiberum facere. C. de cad. ub. coll. C. cum igitur. Solve dic. Et post mortem testatoris. Si autem post testamentum. Si legatarius. Si testator. Si autem post testamentum. Si filius. Si filius. Si filius